The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.

Published twice weekly by Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi",
— Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone. EM 8-0792.
Editor in U.S.A. — A. Zvēriņš, 63 - 43 Bunnecke Court, Ridgewood 27, N.Y., U.S.A. Tel. EV 1-5212.

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA.

WEDNESDAY, JULY 15, 1959.

LATVIJA
AMERIKA

56./801. n-rs. TREŠDIEN, 1959. G. 15. JŪLIJĀ 9. gads.

Latviešu laikraksts Amerika

iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi", inkorporēta. Redaktori: I. Vīksna, J. Vītols, A. Gailīte, Redakcija un kantorīs: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. EM 8-0792. ASV red. — A. Zvēriņš, 63 - 43 Bunnecke Court, Ridgewood 27, N.Y., U.S.A. Tel. EV 1-5212.

Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; 3 mēn. $4.50; 6 mēn. 8.50; par 1 gadu $16.00.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.00 tekstā $3.20—$6.40 par vienu collas slejas telpu.

BALKĀNOS STACIONĒS ATOMIEROČUS

ĀRLIETU MINISTRU SARUNU ATSĀKŠANAS PRIEKŠVAKARĀ VAŠINGTONA NORAIDA MASKAVAS PROTESTU

Vašingtonā. Vēsture piedzīvoja mazu pagriezienu pagājušās nedēļas nogalē, Sav. Valstīm kategoriski noraidot Padomju Savienības protestus pret amerikāņu raķešbāžu ierīkošanu Balkānos.

Līdz šim vienmēr Padomju Savienība ir bijusi tā, kas kādas konferences priekšvakarā ir mēģinājusi iespaidot tās darbību ar tiešiem draudiem vai saspīlējuma radīšanu kādā pasaules nostūrī. Šoreiz amerikāņi aizsteigušies priekšā ne tikvien ar deklarāciju, ka atomieroči Balkānos tiks turēti, bet arī ar padomju protesta motivācijas tulkojumu. Un, proti, saka Vašingtona, Padomju Savienība pret Sav. Valstu atombazēm protestē tikai tādēļ, ka tas izjauc tās programmu mēģināt atņemt visām nekomūnistu valstīm jebkādu pašaizsargāšanās iespēju pret padomju agresiju.

Šī gada 25. jūnijā Padomju Savienība meklēja vienošanos, kas aizliegtu vismodernāko ieroču stacionēšanu tādās valstīs kā Itālijā, Grieķijā, Turcijā, Dienvidslavijā, Bulgārijā, Rumānijā un Albānijā. Un savas nesenās vizītes laikā Albānijā Padomju Savienības premjērs Chruščevs brīdināja kā Grieķiju, tā Itāliju: ja tās atļaus amerikāņiem ierīkot atomraķešbazes savu zemju robežās, tas viņus spiedīs ierīkot tādas pašas bazes Albānijā.

Noraidot Padomju Savienības „moderno ieroču aizliegšanu" Balkāniem, Vašingtona atbildēja Chruščevam ar viņa pašas loģiku. Savā laikā Chruščevs izteicās, ka padomju raķetes no Padomju Savienības territorijas var viegli vien sasniegt un iznīcināt raķešbazes Grieķijā, Itālijā un Turcijā. Šai sakarā Vašingtonā paskaidro, ka moderno ieroču aizliegumam Balkānos nebūtu nekādas jēgas, jo Padomju Savienība ar savām raķetēm var sasniegt katru Balkānu valsti, kamēr pēdējo rokās nav nekādu ieroču, ar ko atbildēt eventuālam uzbrukumam.

Pie viena Padomju Savienības valdībai tiek pārmests, ka tā nedara nekā, lai mazinātu atomkara briesmas. Ženēvā visas 3 atomvalstis jau ilgu laiku mēģina runāt par atomieroču mēģinājumu pārtraukšanu un eventuālu aizliegšanu. Bet tā kā Padomju Savienība ne dzirdēt negrib par šādu nolīgumu pārraudzību, tad tie vēl pagaidām nav īstenojušies. Un Maskavai ir likts saprast, ka **tikmēr, kamēr tas nebūs noticis, Rietumeiropas aizsardzību ar katru dienu vairāk balstīs uz moderniem atomieročiem.**

IESVĒTĪBAS SV. JĀŅA DRAUDZĒ TORONTO

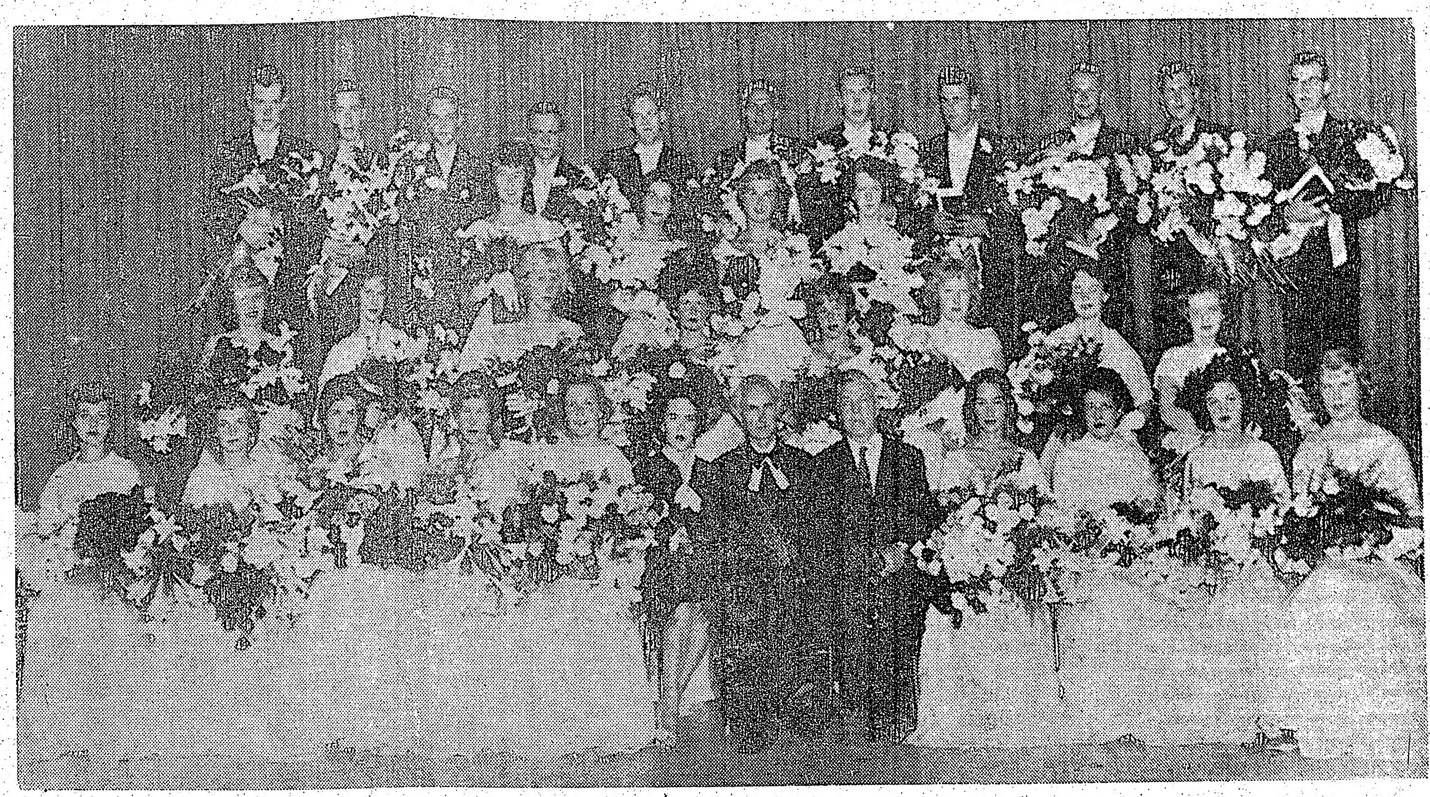

Māc. A. Lūsis Sv. Jāņa draudzē Toronto 12. jūlijā iesvētīja 32 jauniešus. Uzņēmumā: Bārena Vizma, Balode Gaida, Bēma Aija, Bēma Zigrida, Brence Ruta, Čulīte Maija, Daiga Ilze, Driķe Laimdota, Dzene Māra, Dzērvīte Ieva, Jeserska Irmgarde, Kalniņa Valda, Krūka Zaiga, Lauce Maija, Osīte - Saulīte Ingeborga, Salna Benita, Sebre Gerda, Sproģe Ināra, Stulpiņa Ināra, Uļuka Lolita, Ziemane Rita, Butāns Vilis, Jurevics Modris, Kalniņš Vitauts, Kaļiņš Andris, Ķeniņš Jānis, Lauks Vairis, Lejnieks Pēteris, Pauderis Māris, Priedītis Juris, Sebris Norberts, Zeltiņš Juris. Vidū draudzes māc. A. Lūsis, ērģelniece E. Ozola - Timermane un draudzes pr. Ž. Rūtenbachs. J. Kreiļa uzņ.

ĀRLIETU MINISTRI ATSĀK SARUNAS

RIETUMI CER, KA PADOMJU SAVIENĪBA BŪS MĪKSTINĀJUSI SAVU BERLĪNES NOSTĀJU

Ženeva. Šī gada 13. jūlijā, pēc trīs nedēļu gara pārtraukuma Ženevā atsāktas četru lielvalstu ārlietu ministru sarunas. Optimisti cer, ka tās vainagosies panākumiem. Reālisti no tām nesagaida neko.

Pirmo — optimistu — grupu reprezentē Anglija un tās ārlietu ministrs Lloids. Kamēr gan angļi, tāpat kā pārējie Rietumu sabiedrotie cer, ka Padomju Savienība būs tā, kas būs mīkstinājusi savu nostāju, var puslīdz droši paredzēt, ka Anglijas ārlietu ministrs Lloids būs pirmais, kas Sav. Valstis un Franciju mēģinās pierunāt mīkstināt viņu politiku.

Pirms izlidošanas uz Ženēvu Anglijas ārlietu ministram iznāca netieša sadursme ar feldmaršalu Montgomeriju. Pēdējais bija atļāvies kādā rakstā deklarēt, ka tik ilgi, kamēr Rietumu priekšlikumi Berlīnes jautājuma atrisināšanai ies roku rokā ar Vācijas apvienošanas problēmu, par vienošanos ar Padomju Savienību nav ko sapņot. Ārlietu ministrs tam nebūt nepievienojās. Uzsvēris preses pārstāvjiem, ka viņš izlido uz Ženēvu ar vislielākajām cerībām rast kopīgus pamatus vienošanās panākšanai ar Padomju Savienību, ārlietu ministrs uz brīdi atgriezās pie reālitātes un paskaidroja: „Pirmās divas nedēļas (konferences pirmo 6 nedēļu laikā) mēs pavadījām, runādami par Vācijas apvienošanu, un, es domāju, ka tik plaša apmēra jautājumā mums vienoties neizdosies. Bet tas tomēr nenozīmē, ka mēs nevienosimies nekur." Acīmredzot, Anglijas ārlietu ministrs cer, ka „kaut kur kaut kādā jautājumā jau izdosies vienoties, un tad visu ārlietu ministru konferenci varēs ieskatīt par starptautisku panākumu. Zinot, ka angļiem šī gada oktobrī paredzamas parlamenta vēlēšanas, kļūst pavisam skaidrs, kādēļ vienošanās, lai kādā jautājumā un cik mākslīga, angļiem tik ļoti vajadzīga.

Toties neatkarīga no savu vēlētāju untumiem un tautas domām ir Padomju Savienības valdība, un vienošanās, jo sevišķi uz Rietumu noteikumiem, to neinteresē. Ženēvā atgriezies, Padomju Savienības ārlietu ministrs Gromiko arī nekavējās ne mirkli, lai to pierādītu. Tiklīdz ka izkāpis no lidmašīnas, Gromiko jau mudināja Rietumu ārlietu ministrus izrādīt jaunu un lielāku interesi par Padomju Savienības Berlīnes un Vācijas plāniem, kas sarunu pirmajās 6 nedēļās Sav. Valstīm, Anglijai un Francijai nebija pieņemami. Gromiko pirmais no 4 lielvalstu ārlietu ministriem sasniedza Ženēvu.

Citiem vārdiem, pirms savu Rietumu kolēģu ierašanās Gromiko jau bija paspējis nodeklarēt, **ka 3 nedēļu ilgā sarunu pārtraukumu periodā Padomju Savienība savu politiku nav mainījusi un ka nav nekādu izredžu, ka tā to varētu darīt konferences turpinājumā.** Pēc Gromiko deklarācijas Rietumu ārlietu ministri varēja pavisam mierīgi palikt mājās, uz Ženēvu nemaz nebraucot.

APSPIESTA REVOLŪCIJA HONDŪRĀSĀ

Vašingtonā. Sav. Valstu ārlietu ministrija saņēmusi ziņas no savas sūtniecības Hondūrāsā, ka nedēļas nogalē tās prezidents Morales apspiedis īslaicīgu revolūciju pret viņa valdību. Revolūciju vadījis Hondūrasas armijas štāba priekšnieks Velaskess, kuram šis jau ir otrs revolūcijas mēģinājums pēc kārtas viena gada laikā. Cik zināms, viņš izbēdzis un atradis patvērumu Kosta Rikā.

Klīst baumas, ka Hondūrasas revolūcijā būtu iejaukti ne tikvien vietējie iedzīvotāji, bet arī spēki no ārpuses. Un šai gadījumā pirksts atkal rāda uz Kubu, kuras „komūnistu algādži", kā to deklarē Hondūrasas valdība, tikuši atsūtīti gāzt pastāvošo iekārtu.

KOZLOVS PAREĢO NĀKOTNI

Nujorkā. Frols Kozlovs savu vizīti Sav. Valstīs ir beidzis un atrodas ceļā uz Maskavu. Nujorkā palikušas vienīgi viņa piezīmes un pareģojumi, kas nav nedz sevišķi patīkami, nedz arī sevišķi gudri. Pēc 2 nedēļu ilgas ceļošanas pa Sav. Valstīm, pēc iepazīšanās ar amerikāņu dzīves veidu Kozlovs nācis pie galīgā secinājuma, ka Sav. Valstis neapturami virzās ceļā uz sociālismu, un ka ar laiku Sav. Valstīm būs tāda pati politiska iekārta, kāda šodien ir Padomju Savienībā. Chruščevs starp citu savā laikā pareģoja, ka pašreizējās amerikāņu paaudzes bērnu bērni jau dzīvošot zem sociālisma valdības. Žurnālistu vaicāts, Kozlovs atzina, ka arī viņš pievienojoties šim Chruščeva pareģojumam.

MAGNUSONA SAPŅU TILTS

Vašingtonā. Demokratu senātors Varrens Magnusons Vašingtonā iecerējis savienot Alasku ar Sibiriju. Ar šo plānu viņš iepazīstināja arī Padomju Savienības premjēra pirmo vietnieku Kozlovu, gan nesaņemot nekādu atbildi.

Magnusons domā, ka Padomju Savienībai un Sav. Valstīm vajadzētu salikt kopā spēkus, lai uzceltu tiltu vai izraktu tuneli, kas savienotu Alasku un Sibiriju. Tas būtu 42 jūdžu garš tilts pāri Bēringa jūras šaurumam vai tikpat garš tunelis zem tā. Senātors ir pārliecināts, ka šāds kopīgs pasākums darītu daudz politiskā saspīlējuma mazināšanai. Un, kad būvdarbiem beidzoties, amerikāņu ģimenes varētu braukt tieši uz Sibiriju, tad jau būtu panākts daudz kas vairāk, nekā to iespētu kāda valdību galvu konference...

ASV DAUGAVAS VANAGU DIENAS

ŠOGAD MILVOKOS

NO 5. LĪDZ 7. SEPTEMBRIM.

DĪFENBEIKERS SAKA, KA RIETUMI BERLĪNI NEPAMETĪS

VIETĒJAM UKRAIŅU KONGRESAM KANADAS MINISTRU PREZIDENTS SOLĀS RIETUMBERLĪNES IEDZĪVOTĀJUS NEKAD NEATSTĀT.

Vinipegā. Pagājušās nedēļas nogalē, īsi pēc tam, kad ministru prezidents Dīfenbeikers bija pavadījis 3 stundas sarunās ar Sav. Valstu ārlietu ministru Herteru, viņš uzrunāja Kanadas ukraiņu kongresu Vinipegā. Radās iespaids, ka Kanadas ministru prezidents būtu runājis ar Hertera muti, un tāpat, kā to izdarija Gromiko Ženēvā, jau priekšlaicīgi atklāja savas kārtis.

Ministru prezidents pārsteidza ar savu noteiktību. „Padomju Savienība ārkārtīgi maldās," deklarēja premjērs, „ja tā doma, ka Rietumi atstās rietumberliniešus savam liktenim. Lai tas būtu visiem skaidrs — Kanadas valdība, runājot visu kanadiešu vārdā, nekad nepieļaus rietumberliniešu pamešanu; Kanadas valdība nekad neatzīs Rietumu tiesību uzurpēšanu Berlīnē un nekad nepieļaus Rietumu atkāpšanos no saviem Berlīnes pienākumiem un atbildības." Kanadas ministru prezidents aizrādīja, ka vienotā Rietumu politika 13. jūlijā atsākamām sarunām viscaur saskan ar Kanadas politiku un principiem, ko Kanada aizstāvējusi visā līdzšinējā Berlīnes krizes laikā.

Ukraiņu kongresu uzrunāja arī opozicijas vadītājs un agrākais ārlietu ministrs Pīrsons. Pēdējais paskaidroja, ka vispār nav citas izejas kā vest sarunas ar komūnistiem. „Ja nebūtu sarunu, tad būtu karš, un tas ir neiedomājami; vai arī komūnistu bloks tiktu pilnīgi nožogots no pārējās pasaules."

Pēc Nobeļa miera prēmijas laureāta Pīrsona domām neielaišanās nekādās darīšanās ar komūnistiem, neielaišanās ar viņiem pat sarunās pasauli saškeltu galīgi un pilnīgi divās naidīgās daļās, kas viena pret otru būtu pagriezušas savus atomieročus. Kādu dienu šie ieroči sāktu sprāgt. Un kad tas notiktu, komūnistu diktātori savas tautas sažņaugtu vēl ciešāk. Pīrsons ukraiņiem lika saprast, ka mājās palikušajiem tautas brāļiem uz ātru atbrīvošanu no komūnistu jūga ar palīdzību no ārpuses nav ko cerēt.

PEKINGA PIELIEK PUNKTU TIBETAI

„Tibeta pieder komūnistu Ķīnai, un kas tur notiek, ir vienīgi Pekingas darīšana."

Hongkongā, angļu kolonijas, grāmatveikalos, komūnistu Ķīnas paēnā, parādījusies kāda jauna 276 l. p. bieza grāmata angļu valodā. Šī grāmata attaisno komūnistu invāziju Tibetā un pēdējo pilnīgi ieskata par Ķīnas īpašumu. Grāmata melo, ka kopš 1951. gada komūnistu Ķīnas politika pret Tibetu bijusi tieši tāda, kādu to vēlējušies paši tibetieši. Ķīnieši nepārtraukti mēģinājuši uzlabot Tibetas dzīves līmeni, modernizēt valsti. Sacelšanās šī gada martā notikusi bez garīgā un laicīgā valdnieka Dalai Lamas ziņas un pret viņa gribu. Katrs komūnistu Ķīnas solis pret Tibetu ir bijis taisnīgs un pareizs — grāmatā teikts — un Pekingas politika vienmēr baudījusi visu tibetiešu vislielāko uzticību un atsaucību.

Sacelšanās sākšanā Pekinga pašus tibetiešus neko daudz nevaino. To noorganizējuši un vadījuši spēki no ārpuses — Sav. Valstis, nacionālistu Ķīna un citi „imperiālistu un reakcionāru" elementi. Grāmatas nobeigumā uzsvērts, ka Tibeta pieder Ķīnai, un kas notiek Tibetā, ir vienīgi Pekingas darīšana.

ŠĶELŠANĀS ANGĻU STRĀDNIEKU PARTIJĀ

ANGĻU STRĀDNIEKU PARTIJAS VADĪTĀJS GEITSKILS NEGRIB ATTEIKTIES NO ATOMBUMBAS

Londonā. Lai gan angļu sociālistiem jau tā nebija gandrīz nekādu cerību uzvarēt gaidāmās vispārējās vēlēšanās šī gada oktobrī, tagad izredzes kļuvušas vēl vājākas. Šoreiz iemesls ir šķelšanās pašas partijas vadībā attiecībā uz tās atomieroču politiku. Anglijas lielākā arodbiedrība — transporta un vispārējo strādnieku — lika priekšā Anglijā izdarīt vienpusīgu atomatbruņošanos, lai Sav. Valstis un Padomju Savienība šādam solim sekotu vai ne. Partijas vadība, kam ar steigu jāsāk domāt par pienācīgu vēlēšanu platformu, šādai arodbiedrības galējībai tomēr neatzina par iespējamu sekot. Strādnieku partijas vadītājs šai sakarā paskaidroja, ka viņš nevar dot vēlētājiem solījumus, kurus vēlāk var izrādīties par neiespējamu īstenot.

Zagtā nauda ceļā uz Meksiku

Divi jaunekļi aizturēti uz Meksikas robežas, bēgot ar naudu, kas nozagta Otavā. Pie šiem jauniekļiem atrasts $7.529,-.

KASTRO REŽĪMS NEAPMIERINA

Kubas policija uzsāk pretrevolūcionāru elementu tīrīšanu visā valstī.

Havanā. Rietumu pretrevolūcijas organizācija, kas sākusi formēties Kubā, lai cīnītos pret premjēru Kastro, nedēļas nogalē piedzīvoja vairākus nepatikamus pārsteigumus. Havanas tuvumā apšaudē ar policiju tika nogalināts viens un apcietināti astoņi citi organizācijas dalībnieki. Īsi pirms tam Kastro drošības policija apcietināja kādu gāztā diktātora Batistas atbalstītāju, kas it kā strādā Dominikānu republikas trimdā dzīvojošā Batistas ģenerāļa Pedrazas vārdā. Pie apcietinātā atrasti dokumenti, kas liecinājuši, ka jaunā organizācija gatavojusies uzsākt bruņotus uzbrukumus Kastro amatpersonām un ka uzbrukumu sākums bijis paredzēts 26. jūlijā, tai pašā datumā, kad cīņu pret Batistas režīmu uzsāka pats Kastro.

ĀRLIETU MINISTRS CEĻĀ UZ ŽENĒVU

ASV ārlietu ministru C. Herteru Otavas lidlaukā sveic Kanadas ārlietu ministrs H. Grīns.

LATVIJA

Draugi grib mūs asimilēt,
Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRĪNBERGS

RIETUMVĀCIJAI JAUNS PREZIDENTS

SEPTEMBRĪ VIŅŠ STĀSIES AMATĀ

1. jūl. Berlīnē, Austrumprūsijas hallē 1038 Bonnas parlamenta (Bundestaga) un atsevišķo Rietumvācijas valstiņu parlamentu. (Landtagu) izraudzītie pārstāvji ievēlēja Rietumvācijas federālajai republikai jaunu valsts prezidentu nākamajiem 5 gadiem.

Lai gan Pad. Savienība un viņas satelits „Vācu demokratiskā republika" kā Rietumvācijas valdībai Bonnā, tā Rietumu sabiedrotajiem iesniedza skarbas protesta notas par Berlīnes izraudzīšanu Rietumvācijas valsts prezidenta vēlēšanām. Kā Rietumvācijas valdība un parlamenta prezidents, tā Rietumu sabiedrotie komūnistu notas pilnīgi ignorēja. Vēlēšanas noritēja bez traucējumiem, pat mazākais komūnists neiedrošinājās parādīt kaut mazāko pretakciju vēlēšanām.

Pavisam kandidēja trīs populāras vācu personības. Populārākais no šī triumvirāta, bez šau, bām, bija sociāldemokratu kandidāts Karlo Šmidts. Šis vīrs ir sociālistu partijas galēji labā spārna loceklis, bez tam Bonnas parlamenta viceprezidents un spējīgs politiķis, zinātnieks un publicists, profesors Frankfurtes universitātē. — Kristīgie demokrati savu kandidātu izraudzīja pēdējā minūtē pirms vēlēšanām. Pirmais kandidāts, pašreizējais vicekanclers un saimniecības ministrs prof. Ludvigs Erhards, no piedāvājuma kļūt par valsts prezidentu atteicās. Otrs kandidāts, pašreizējais kanclers Dr. Konrāds Adenauers, gan piedāvājumu sākumā pieņēma, bet ar laiku pārdomāja un kandidatūru atsauca. Trešais kandidāts, pašreizējais lauksaimniecības un mežsaimniecības ministrs Dr. h. c. Heinrichs Lübke, piedāvājumu pieņēma. Viņu tad arī 1. jūlijā ar 526 balsīm — absolūto vairākumu — ievēlēja par Rietumvācijas valsts prezidentu. Karlo Šmits saņēma 386, bet brīvo demokratu kandidāts Dr. Bekers — 99 balsis.

Pirmais Bundesrepublikas valsts prezidents, kas šajā amatā sabija desmit gadu (maksimāli iespējamais ilgums), profesors Teodors Heuss vācu tautā bija ļoti iemīļots. Labsirdīgais, dziļi intelligentais un sirsnīgais sirmais profesors bija kā visa labā iemiesojums. Viņa runu saturs un veids bija klausītājiem kā pati augstākā skola. Un viņi sāvu prezidentu augsti cienīja.

Politiskās partijas respektēja prof. Heusa atzinumu un lēmumu kā neapstridamu aksiomu, pat tāds savrupcelu gājējs, kāds neapstridami ir kanclers Adenauers, ne vienu vien reizi palaušija valsts prezidenta izlīdzinātājam padomam.

Rietumvācijā runā par „prof. Heusa ēru". Nav gandrīz divu domu par to, ka viņa pēcnācējam būs ļoti grūti aizstāt aizgājēju. Heuss bija filozofs. Heuss bija cilvēks ar dvēseli, cilvēks, kas saprata citus cilvēkus; sirmais profesors bija kā spoža cilvēcības zvaigzne šīlaika materiālisma pasaulē.

Dr. Heinrichs Lübke nav filozofs. Jaunais prezidents ir racionālists. Dzimis trūcīgā zemnieku ģimenē, jau no bērna dienām Lübke cīnās ar trūkumu. Dieniškā maize viņam smagi jānopelna, tāpat skolas nauda. Un tomēr jaunais censonis panāk savu — viņš kļūst lauksaimniecības lietu speciālists. Kopš 1923. gada Lübke nepārtraukti sevi ziedojis lauksaimniecībai, būdams gan daudzu un dažādu šīs nozares organizāciju un biedrību vadītājs, gan vēlāk valdības loceklis. Viņa sirds ir piederējusi zemei un zemniekiem. Ja vācu zemniekiem Rietumvācijā tik labi klājas kā šodien, tad tas lielāko tiesu ir zemkopības ministra nopelns, un šai amatā Bonnas republikā Lübke ir kopš 1953. gada. Tā saucamais „Zaļais plāns", kas vācu zemniekam dod lielas priekšrocības, ir Lübkes gara darbs .Nav nepareizi teikts, ka vācu zemniekam visā šīs tautas garajā pagātnē nav tik labi klājies kā pašlaik.

Jaunais Rietumvācijas prezidents nav arī ar tādām runas dāvanām apveltīts, ar kādām varēja lepoties iepriekšējais. Un tomēr Lübke ir cilvēks, kas arvien pratis izlīdzināt pretēkšķības. Tādas viņš pratis izlīdzināt zemnieku starpā, tādas, jācer, viņš pratīs izlīdzināt politiskajā laukā, kad jānomierina uztrauktie prāti valdības un opozicijas partiju vidū.

Dr. Heinr. Lübkes ievēlēšanu par Rietumvācijas valsts prezidentu visumā ieskata par kanclera Adenauera jaunu uzvaru. Sirmo vācu zemnieku par kandidātu augstajam amatam izraudzījis bija tieši kanclers. Un nav noslēpums, ka kanclers daudz pretrunu necieš. No Dr. Lübkes to viņš arī nesagaidīs.

Līdz 12. septembrim Hammersmita villā vēl valdīs filozofs, lai tad viņa vietu ieņemtu zemnieks.

Mks.

BEZŠĶIRU SABIEDRĪBAS ŠĶIRAS

KĀ SKAITĪS TAUTU AUSTRUMVĀCIJĀ

Vasaras beigās Austrumvācijas — DDR komūnisti savā valstībā izdarīs tautas skaitīšanu, kurā pirmoreiz internacionālā komūnisma vēsturē oficiāli paredzēts „bezšķiru sabiedrību" no jauna iedalīt šķirās . . . Ka šī jauno kastu ārējā izveidošana nav viegla lieta, rāda tautas skaitīšanas ģenerālmēģinājums Leipcigā, kur tikai apm. ⅔ no tautas skaitīšanas anketām bijušas lietojamas. Vācu komūnisti atzīst, ka viņu izmeklētajiem tautas skaitītājiem esot lielas grūtības ar rēķināšanu un citiem rakstu darbiem, kādēļ jāvelk zināmas paralēles arī š. g. sākumā notikušajai tautas skaitīšanai Padomijā, par kuru nekad īsti nebūs iznāms, cik procentu no anketām tur atbildušas patiesībai, cik „plānam un grafikai".

Kā jau minēts, vācu komūnistu tautas skaitītājiem tauta, cita starpā, būs jāiedala deviņās klasēs. Pirmajā klasē iedalāmi komūnistu partijas piederīgie un strādnieki; otrā zemnieki, kas iestājušies kollektivajās saimniecībās; trešajā intelligence; ceturtajā patstāvīgi amatnieki u. t. t. Priekšpēdējā klasē iedalāmi kapitālisti, un pēdējā — 9. klasē — nekvalificējamas personas kā cietumos ievietotie vai atbrīvotie „kontrrevolūcionāri" elementi, kriminālnoziedznieki, garā slimie un asociāli elementi. Jaunajās „bezšķiru sabiedrības" klasēs iedalāmi pat mazbērni pēc viņu vecāku klases, pie kam bezvecāku bērni valsts patversmēs iedalāmi 1. klasē, bet tādi paši bērni, kuŗus audzina baznīcu uzturētās vai atbalstītās patversmēs, iedalāmi 9. klasē . . .

Cik liela „bezšķiru sabiedrībā" ir nozīme jaunajām šķirām, un ka kasta starp kastām ir augstākie partijas funkcionāri, uzskatāmi rāda tas, ka viņiem labākajās DDR viesnīcās ir jāuzrāda tikai apliecības, lai tur dzīvotu, ēstu un dzertu bez maksāšanas. Tā Leipcigas viesnīcā „Astoria", kur komūnistu funkcionāriem ar īpašām apliecībām (kādas DDR pagaidām esot 150) ir reālizētas Marksa prasības — . . . katram pēc viņa vajadzības . . . smokingoti sulaiņi pārējo šķiru un kastu piederīgos vispār neielaiž . . . As.

Atpūtas vakars DV namā

Atvaļinājuma laikā mājās palikušie Vanagi rīko 18. jūlijā, pl. 8 v., DV namā Toronto pārrunu un nodarbību vakaru. Būs atvēsināti dzērieni un silti uzkožamie, latviešu dziesmas un mūzika.

Ieeja brīva.

Pārmaiņas komitejās un asamblejā

Amerikāņu kompetentās aprindās izteiktas domas, ka tuvākā laikā gaidāmi pārkārtojumi nacionālajās komitejās un Apspiesto Eiropas nāciju asamblejā. Asamblejai paredzēti lielāki uzdevumi, bet nacionālo komiteju darbību sašaurināšot.

JAUNAS AKADĒMIĶES

Dr. ILONA BLŪMENTĀLE

1959. g. beidza zobārstniecības fakultāti Toronto universitātē un uzsāka privātpraksi Thistletown, Toronto.

AUSMA GOLTA

beigusi Toronto universitāti ar Bachelor of Science in Pharmacy gradu. Viņa ir korporācijas Spīdola locekle.

VEIDOJAS „JAUNĀS GAITAS" DRAUGU KLUBS

Nesenajās Jaunatnes dienās Toronto, noslēdzot Rakstnieku rītu, sarikojuma vadītājs deva vārdu jaunam latviešu zinātniekam — Dr. Andrim Oltem, kas nesen ieguvis profesūru Kalifornijas universitātē, kļūstot par mācības spēku inženierzinātņu fakultātē.

Jaunais profesors, kas ir vēl gluži jauns gados un zēnīgs no vaiga, bet sasniedzis jau daudz šai kontinentā, kāpa uz runātāja pults, lai teiktu īsu, bet bargu un patiesu apsūdzību un reizē arī aicinājumu latviešu trimdas sabiedrībai:

„To, kas mūsu sabiedrībā kaut ko dara un veic, ir gauži maz — viss darba smagums parasti gulstas uz dažu ideālistu pleciem, kam jāiznes gan darba slodze, gan pārmetumi.

Īpaši par to jādomā, klausoties pārmetumos, ko saņem „Jaunā Gaita" un cilvēki, kas ar lielu uzupurēšanos un pašaizliedzību izdod šo žurnālu. Šai darbā viņi ir ielikuši visu savu sirdsdedzi, enerģiju, zināšanas, brīvo laiku un bieži arī līdzekļus, tādēļ sevišķi rūgti ir klausities nedibinātajos pārmetumos, ko ALA's valde izteikusi Jaunās Gaitas red. V. Nollendorfam un žurnāla līdzstrādniekiem, nemaz nerunājot par „rājienu", ko līdz ar Jauno Gaitu saņēmis arī Ceļnieka apgāds un pat „Mazputniņš", kuŗam Jaunā Gaita turklāt aizdevusi $300,.. Tas ir liels upuris mūsu visjaunākās paaudzes labā, un grūti zināt, kā tagad Jaunā Gaita savilks savus galus kopā, jo pēdējais numurs iznācis ar deficitu. Tādēļ aicinu latviešu sabiedrību, kas lasa un grib pabalstīt šo pašaizliedzīgo jauniešu darbu un Jaunās Gaitas iznākšanu, apvienoties draugu kopā, teiksim, Jaunās Gaitas draugu klubā, kas būtu ar mieru ziedot gadā kaut vai 10 dolarus, tā nodrošinot šī vērtīgā žurnāla iznākšanu."

Šādiem un līdzīgiem vārdiem, dedzīgi iestādamies par Jauno Gaitu, A. Olte uzrunāja klātesošos, un jau pēc dažām minūtēm viņam pretim sniedzās rokas ar pirmajiem ziedojumiem. Kā pirmā „draugu klubā" pieteicās māc. Bērziņa kundze no Edmontonas, kas iemaksāja Oltem $10,..

Turpmākos „Jaunās Gaitas" draugus A. Olte lūdz pieteikties tieši viņam uz šādu adresi: Dr. Andrejs Olte, Electrical Engineering Department University of Michigan Ann Arbor, Mich.

IDEJU CIŅA KRIEVU IZSTĀDĒ ŅUJORKĀ

PIEDZĪVOJUMI KOLIZEJĀ

Padomju izstāde, kas notiek Ņujorkā, Kolizejā, oficiāli nosaukta par Zinātnes, techinoloģijas un kultūras izstādi, bet pareizāki būtu to nosaukt par propagandas izstādi. Nav šaubu, ka, rīkojot šo izstādi, krieviem bija nolūks pārsteigt amerikāņus ar saviem sasniegumiem, lai tā gūtu ievērojamu uzvaru psicholoģiskajā karā. Taču tas, ko krievi rāda Kolizejā, amerikāņus nepārsteidz. Un tā vien liekas, ka cerētās propagandas uzvaras vietā krievi varēs ierakstīt šo pasākumu kā zaudējumu ideju ciņā. Cik tas arī dīvaini izklausītos, bet padomju izstāde Kolizejā ir kļuvusi par pretkomūnistiskās propagandas arēnu. Ne mazums nopelnu pie tā ir bal. tiešiem. Maskavas kungiem tas atkal liīks atcerēties, ka rē- ķini par Baltijas valstu aneksiju nav vēl nokārtoti; par to rūpējas pāris simtstūkstošu antikomūnistisko propagandistu, kas, atstājuši savu dzimteni Baltijas jūras krastos, tagad ir izkaisīti pa visu pasauli.

JAUTĀJUMU KRUSTUGUNIS

Apstaigājot izstādi, ļoti bieži var redzēt apmeklētājus, kas sastājušies ap kādu izstādes personāla locekli, ko apmētā jautājumiem. Krievu gids ir neapskaužamā stāvoklī, jo lai cik skolots tas arī būtu, viņš nevar sniegt uz visiem jautājumiem ticamas atbildes. Protams, ka skaudrākās jautājumu bultas nāk no baltiešu vai citu immigrantu puses, bet arī caurmēra amerikānis vairs nav tāds, kāds tas bija, teiksim, pirms 10 gadiem. Par nožēlošanu, immigranti, uzsākot diskusijas ar krievu gīdu, gan lieto angļu valodu, bet vēlāk iekaistot pāriet uz krievu valodu, un tā amerikāņu klausītāji vairs nevar izsekot disputam.

Var redzēt — gidi ir labi apmācīti savam amatam un zina, kas jāsaka katrā atsevišķā gadījumā, tikai viņu atbildes ir tādas, kas rieka nenoskaidro un nevienu neapmierina. Tā, piem., ļoti bieži dzird jautājumu, kāpēc krievi okupējuši Baltijas valstis? Gīds tūliņ atbild, ka Baltijas valstis pašas labprātīgi pievienojušās Padomju Savienībai. Par Ungāriju viņš paskaidro, ka tur notikusi fašistu sacelšanās, ungāru tauta lūgusi Padomju Savienības palīdzību un tai, saskaņā ar līgumu, esot bijusi jāsniedz palīdzība un jānodibina kārtība.

Kādā apmeklētājs, izstādē izraudzījis Baltijas valstu ražojumus, jautāja gīdam, vai šeit esot krievu okupēta zemju vai koloniju nodaļa? Pārsteigtais gīds apskatījās uz visām pusēm un steidzīgi aizgāja, neatbildot ne vārda.

Kādā citā izstādes stūrī ap gīdu sastājušies pulciņš apmeklētāju. Amerikāņu apmeklētājs rīsina savu domu gaitu apmēram šā: „Es esmu demokrats, man nepatīk Eizenhauers, un es to atklāti pasaku. Vai jūs varat to pašu pateikt par savu Hruščevu?" Gīds atbild, ka viņš to varētu gan, bet steidzīgi piemetina, ka tam neesot nekāda iemesla, jo Hruščevs visu darot pareizi. Tad amerikānis mēģināja pierunāt krievu, lai viņš vismaz joka pēc pasakot, ka neatzīst Chruščeva politiku, bet gīds pie tā nav piedabūjams.

KOMŪNISTU IZSTĀDĒ SPĒLĒ IGAUŅU NACIONĀLO HIMNU

Mūzikas instrumentu nodaļā ir izstādītas klavieres, uz kuŗām ir uzraksts „Estonia". Kāds Ņujorkas igaunis piesēdās pie šīm klavierēm un svinīgi nospēlēja Igaunijas himnu. Neviens no personāla viņu netraucēja; drošī vien, tie nezināja, ka tā ir Igaunijas himna. Tā laikam bija pirmā reize, kad Padomju Krievijas izstādē atskanējusi neatkarīgās Igaunijas himna.

NEPATĪKAMIE IERAKSTI VIESU GRĀMATĀ

Izstādē vairākās vietās redzamas grāmatas, kuŗās apmeklētāji aicināti ierakstīt savas atsauksmes. Pāršķirstot šīs grāmatas, duŗas acīs, ka lielākā tiesa ierakstu ir tādu, kas satur kritiku un pārmetumus komūnistu režīmam. Un atkal tur bieži sastopami Baltijas valstu, Ungārijas un citu apspiesto tautu vārdi. Daudzus ierakstus izdarījuši žīdi, kas pārmet žīdu vajāšanas Krievijā. Kāds ierakstītājs žēlojas, ka izstādē nav redzamas vergu nometnes. Kāds cits ierakstījis, ka izstādeę galvenais sasniegums esot tas, ka caurmēra amerikānis tagad varot justies laimīgs, ka viņš ir amerikānis. Reti ir tādi ieraksti, kuŗos slavē izstādi vai komūnismu. Daudzi apmeklētāji šķirsta šīs grāmatas un lasa ierakstus, kas atspogu. jo amerikāņu tautas ieskatus par Padomju Savienību. Izstādes rīkotājiem tas, protams, nepatīk. Tāpēc pēdējās dienās izstādē šīs grāmatas nav vairs katram pieejamas, jo tās atrodas kāda gīda uzraudzībā. Tās izsniedz tikai draudzīgi noskaņotam apmeklētājam.

IR ARĪ LATVIEŠI UN LATVIJAS RAŽOJUMI

Izstādes personāla sastāvā, cik izdevies noskaidrot, ir arī daži latvieši. Viena no tiem ir architekte Olga Bajāre, kas pārzina dzīvojamo māju modeļu un dzīvokļu iekārtas nodaļu. Āvens sniedz paskaidrojumus radio aparātu nodaļā. Aboltiņš ir apmaiņas students, kas kopā ar citiem padomju studentiem ierādies ASV, kur studējis Berkelejas universitātē, un tagad piekomandēts izstādei.

No Latvijas ražojumiem izstādē redzami radio aparāti, šprotes, Rīgas balzams un Laimas konfektes. Radio aparātus ražo VEF un Popova vārdā nosauktā fabrika (agrāk Leibovics). Rīgā ražotie radio uztvērēji pēc izskata ir ļoti gliti un, cik var spriest, tie ir labākie Padomju Savienībā. Radio fonografs „Spīdola" (VEF ražojums) maksā 4.000 rubļu. Otrs radio fonografa modelis nosaukts „Latvija". Popova izstādītais radio aparāts saucaę „Sakta". Uzraksti uz šiem aparātiem ir latviešu un krievu valodā.

Latviešu vārds ir arī gleznu izstādē. Tur skatāma viena Ed. Kalniņa glezna — 7. Baltijas regata 1954. g. Pārējās gleznas visas ir pazīstamā sociālistiskā reālisma stilā, pie tam sižeti lielāko tiesu tādi, kam sava propagandas vērtība komūnistu slavināšanai.

PATEICĪBA

Sirsnīgs paldies māc. A. Briedim par skaistajiem atvadu vārdiem, tuvākajiem draugiem un darba biedriem par ziediem un līdzjūtību sakarā ar mana vīra Teodora Simsona izvadīšanu pēdējā gaitā.

Lilija Simsone

KANADĀ

TORONTO

LONDONA (ONT.)

◊ Londonas latviešu organizāciju kopīgi rīkotie bērnu svētki notiks svētdien, 19. jūlijā, plkst. 3.00 p.p. Gibbona parkā. Nodarbību un sacensību stendi, rotaļas, balvas un atspirdzinājumi. Mīļi aicināti visi — maze un lielie.

◊ Sekojot Draudzīgajam aicinājumam, LLK bibliotēkai vēl ziedojuši: A. Liepiņa un G. Liepiņš četras grāmatas un A. Liepiņš $2,-.

HAMILTONĀ

◊ Šogad pie Toronto konservatorijas eksāmenus klavieru spēlē ir nolikuši šādi pianistes A. Mednes audzēkņi: ar honours atzīmēm: Baiba Dābola, Inara Urbaite, Nancy Latta, Pēteris Vilks, Dzintra Reine, Māra Lauka; ar First class honours atzīmēm: Karmene Spielberegere, Inta Sproģe, Alda Mikelsone, Andris Kalupnieks, Dace Kārkliņa,, Ruta Eikerte, Ilze Lūse, Ilze Intenberga, Pauls Hendersons, Biruta Upite, Linda Staley, Skaidrīte Darkevice.

Pirmās vietas šinīs eksāmenos Hamiltonā ieguvuši: Inta Sproģe, Karmene Spielberegere, Biruta Upite, Pauls Hendersons, Ilze Lūse, Ilze Intenberga un Linda Stacey.

Augstākās atzīmes teorijā ieguvusi Skaidrīte Darkevice (92) un Dzintra Reine 99 no 100.

DAŽOS VĀRDOS KANADĀ

Kanadaș premjērministra J. Difenkeikera rīkotie dārza svētki Otavā pulcināja ap 400 viesu. Šī bija pirmā reize, kad šajos svētkos netika lietoti alkoholiski dzērieni.

Kanadas jātnieku policija (RCMP) apcietinājusi divus vīrus, kuŗi, kā domā valdības izlūkošanas dienests, pieder pie kādas internacionālas narkotisko vielu izplatīšanas bandas. Pie viņiem moteli Montreālas tuvumā atrasts heroins 8 milj. dolaru vērtībā.

Toronto pilsētā visā drīzumā sagaidāms jauns gasolina „kaŗš", pēc visai nesekmīga streika, kad puse no pilsētas gasolina stacijām bija slēgtas uz vienu dienu. Patlaban viens gallons gasolina maksā 32,9¢, agrāko 40 un 43¢ vietā.

CBC arī nākotnē uzvedīș laikmetīgās operas, kaut pēdējais uzvedums šai radio un televīzijas sabiedrībai izmaksāja 120.000 dol. -s.

Klīvlendietes „pievāc" 100 dolarus

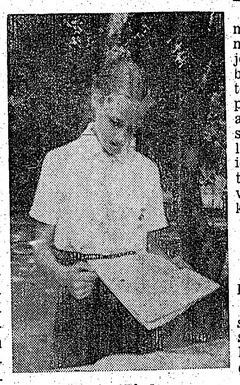

Astra Linde

Bija jautrs un aizkustinošs brīdis, kad lielo Jaunatnes svētku „virskomandants" Bruno Rubess, dalīdams sacensību uzvarētājiem balvas, žēlojās, ka Klīvlendas meitas aizvedot tik liellu naudu un „steitiem". Komentāri lieki, ja sabiedr. darbiniece B. Senkēviča un brīvmāksliniece pianiste A. Sinepe ziņoja svētku vadībai, ka 15 g. vecā Klīvlendas gaida Astra Linde uzvarējusi arī pārbaudītāju komisiju, jo neesot iespējams atrast nevienu tautas melodiju, kuŗu Astra nezinātu.

Arī 12 gadīgā Selga Sakse sīvā konkurencē izcīnījās līdz baleta finālam, dejojot 2 solo dejas baleta vakarā lielajā Ītona zālē.

Antra Priede

Izcilu ievērību guva 19 g. vecā lielgaida Antra Priede, kuŗa uzvarēja ļoti smagajā deklāmātoru sacensībā, iegūstot, tāpat kā Astra, arī $50,- balvu un privilēģiju — deklamēt centrālajā sarīkojumā Pausmē Olafa Stumbra ļoti grūto, bet skaisto dzejoli „Trimdas trīspadsmitais gads". Antras personā latviešu sabiedrībai aug jauns talants: ar izcilām sekmēm un 4 stipendijām viņa šovasar beidza „Shaw" vidusskolu Klīvlendā, saņemot Wooster kolledžas pilno stipendiju. Paralēli zinātnēm Antra mācīsies solo dziedāšanu, bet iespēju robežās — arī drāmu un rakstniecību. Pēdējo 6 gadu laikā Antra neskaitāmos sarīkojumos klīvlendiešus iepriecinājusi ar deklamācijām, duetiem, klavieru solo un pavadījumiem, dzied biedrības korī, pati dirigējusi gaidu kori, bet jo īpaši izcēlusies teātrī kā Spriditis, Antiņš, Paija u. c. lomās. Ir labi zināms, ka līdzīgu aktivitāti Antra piekopusi arī savā amerikāņu skolā.

Tiešām — klīvlendiešiem ir iemesls ar savām meitām lepoties! — J. K.

GENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel RE 8-7798, Montreal, P. Q.
5210 VICTORIA AVE. APT 16

I. Andrejsons, C.L.U.
41 Muircrest Drive,
DON MILLS, ONT. - HI 7-4323.
Auto, uguns, garantiju, publiskās atbildības, dzīvības u. c. veida apdrošināšana.

LASĪTĀJU vēstules

NAV ĪSTS INSTRUMENTS

Latvijas Amerikā red.:

Sakarā ar latviešu jauniešu mūzikālo priekšnesumu vērtējumiem Hamiltonā, kuŗos piedalījos arī es, LA ievietotā rakstā bija piezīme, ka arī es esot izteikusies atzinīgi par akordeona priekšnesumiem, kas nesaietas ar patiesību. Lai arī akordeona spēlē būtu sasniegta liela veikliba, šo instrumentu tomēr neieskatu par mūzikas instrumentu un nedomāju, ka tam būtu vieta latviešu jaunatnes mūzikas festivālā.

Anna Medne, Hamiltonā

JĀSKATĀS TIKAI NO PAREIZĀS PUSES

Latvijas Amerikā red.:

Latvijas 27. jūnija n-rā ie. spiests raksts „Aizputinātās dvēseles", ko parakstījis J. Ezergailis un kas vēršas pret strēlnieku cīņām un aizkar arī mani.

Kāpēc tad minētais Ezergailis mani ir tā pietuvinājis bolševikiem? Viņa domu gājiens ir ļoti jucekligs un neskaidrs, un var tikai noprast, ka viņš pret mani izvirzījis divus liecinieksus, kas gan vairs nav nopratināmi. J. Ezergailis apgalvo, it kā Jānis Goldmanis būtu viņam teicis, ka „ķeizars būtu apzeltījis katru latvieti par strēlnieku cīņām." Man liekas, ka šis apgalvojums ir neslavas celšana Goldmaņa tēvam, jo tas liek šaubīties par viņa politisko saprātu. Ja strēlnieku izkaušana būtu turpinājusies tāpat, kā tas notika 1917. g. janvāra kaujās, pēc cara Nikolaja II 25. decembrī izdotās slepenās pavēles, tad driz vien nebūtu bijis neviena latvieša, ko apzeltīt, izņemot bērnus un sirmgalvjus. Kā galvenais „kroņa lieciniekš" pret mani no J. E. ininēts Dr. Pekka, kas bija 12. armijas izlūkošanas virsnieks un nekad nav cīnījies latviešu strēlnieku rindās. Tieši pretēji, jo 1915. un 1916. gg. viņš bija mudinājis latviešu jauniekļus iestāties par izlūkiem (frontes pārgājējiem) 12. armijas stāba dienestā, lai viņus neiesauktu strēlnieku rindās, kuŗās viņiem it kā draudētu drosa nāve. Daudz jauniešu noticēja šiem vilinājumiem un aizgāja drošā nāvē, jo Pekka šos zēnus apmācīja ļoti paviršī, tos apgādāja ar paviršī viltotiem dokumentiem un lielā steigā sūtīja pāri frontei. Šos papīrīšus vācu žandarmi labi pazina, un vāji sagatavotos, apjukušos jaunekļus drīz apcietināja, pēc kam Talsos un to apkārtnē skanēja zalves, kur Pekkas kārtējie upuri sabruka savās asinīs. Jānožēlo, ka Pekkas un viņa līdzstrādnieku riciba nav dziļāki izmeklēta Latvijas brīvības laikos, bet tad tam nebija laika. Tagad nu Ezergailis aicina ticēt tieši šim vīram un kūda neticēt strēlnieku kauju virsniekam. Viņš pats ir noticējis Pekkas nostāstam par viņa audienci pie cara Nikolaja II, kas istenībā ir sonata quasi una fantasia. Esmu pats atbildējis manas Carskoje Selo slimnīcas laikā uz cara jautājumiem un zinu, ko bija atbildējuši daudzi citi, un šie jautājumi parasti grozījās ap dienestu pulkā; ievainojumiem un apbalvojumiem. Tādi disputi, kādus aprakstījis Pekka, bija galīgi neiespējami. Patiesi jānožēlo, ka Pekka kaut ko tādu uzrakstījis un J. Ezergailis tam tik viegli noticējis un līdz ar to uzmetis tik smagu ēnu visām strēlnieku cīņām un centies iznīcināt to traģisko aureolu.

Ja viņš kopā ar Pekku un Jāni Goldmani būtu atradušies 3. vai 4. strēlnieku pulka rindās 12. janvārī, kad to dzina virsū bez artilerijas sagatavošanas vācu nocietinātām līnijām, tad viņš būtu dziļāk sapratis, kas tā bija par jauno gribu, kas dzina pretim latvju labākos dēlus nāvei un iznīcināšanai. Ja Ezergailis mēģina nomelnot mani, tad tas kritīs atpakaļ, bet ja viņš grib reizē ar to nomelnot arī traģisko aureolu, kas no mūžības līdz jaunai mūžībai mirdzēs pāri strēlnieku cīņu lauldem, tad mēs neklusēsim, jo klusēšana būtu smaga nozieģšanās šo laiku un to atnesēju priekšā.

Edvins Mednis

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāliem paraktītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

NEMIERA GARS JAUNOS CE

Sarīkojumā Harijs Bergs atvadās no Kolorādo Springas j... šiem. E. Zirnis.

ŠARŽISTS HARIJS BERGS 40 - GADNIE...

Meklējot „siltās zemes", daudz gājputnu ir aizlaidušies no Kolorādo Springas — tik daudz, ka tā kļuvusi klusāka un tukšāka.

„Jā, Kolorādo Springa ir skaista, bet akmeņus nevar ēst," izteicās kāds tautietis, kas še ciemojās.

Gaŗajai Kolorādo Springas pametēju virknei nu pievienojies arī šaržists Harijs Bergs. Zāļu vakarā, 23. jūnijā, viņš teica ardievas vietai, kur bija nodzīvojis 9 gadus, un devās uz Sanfrancisko. Jaunās trimdas mājvietaș izvēle nav nejaušības apzīmogota: gadiem meklēdams „zelta gabaliņu" Rakijas kalnos, Harijs Bergs pagājušā gadā to atrada rietumu piekrastē. Tā ir dzīves draudzene ar skaistu vārdu — Laimdota, ar ko solījās iet, ja vajadzīgs, „caur ūdeni un uguni." Tā nu likās, ka Harijs Bergs, apkrāvies ar māju un sievu, tepat Kolorādo Springā nosirmos. Bet, raugi, vēl nav pagājis ne gads, kad Harija Berga Kolorādo Springā vairs nav.

Neveiksmes darba meklējumos Kolorādo Springā Laimdotu bija pamudinājušas izšķirties atpakaļceļam uz Sanfrancisko, un tā viņa jau aprīlī pēkšņi aizbrauca viena, tagad „aizvilinādama" arī Hariju Bergu. Mājas pārdošana, ar ko Harijam Bergam neveicās, un tad vēl tēva slimība viņu aizkavēja vairākus mēnešus. Šai vientuļības laikā Harijs Bergs, degdams starp aicinājuma saucieniem tālumā un palikšanas balsīm Kolorādo Springā, manāmi panika. Aizbraukšanas dienu vairākkārt atlikdams no viena datuma uz otru, beidzot aizbraukšanu viņš aprāva vienu dienu ātrāk, nekā draugiem bija pacukstējis.

Aleksandra filmu sabiedrības darbinieku atlaišanas vētras, kuŗās vēl marta mēnesī lūza tāds vīrs kā Kolorādo valsts senātoŗs V. Čevers, kas filmā bija nokalpojis 30 gadus, Harijs Bergs, kā ieredzēts un veiksmīgs zīmētājs, ziņuŗēja līdz galam.

No filmu sabiedrības viņš aizgāja pats dienu pirms aizbrauk-šanas, par lielu izbrīnu viņa darba kollēģām. Vai tad Sanfrancisko viņam esot apsolīts kādā filmu sabiedrībā direktora postenis ar pasakainu algu? Harija Berga „nē" kollēgas trieciș vai no kājām nost: pamest labu mierīgu darbu un lēkt nezi-ņas bezdibenī — tā esot neaplēšama vieglprātība. Bet tā ir lat. viešu spīts, kas amerikāņiem sveša. Varbūt kā jauniebraucējiem viss atkal būș jāsāk no pamatiem, bet Hariju Bergu nebaida vilšanās sākt atkal kaut vai ar putekļu sūcēju vai trauku mazgājamo mašīnu.

Kas tad bija Harijs Bergs Kolorādo Springā? Protams, populārs šaržists, kas „izķēmojis" neskaitāmu Kolorādo Springas amerikāņu sejas. Ari latviešu nami nav palikuši bez Harija Berga „pēdām". Ar mani draugam neveicās. Dažu labu matu viņš izplēsa no ne visai kuplā cekula. Un tā nu Harijs Bergs aizbrauca, mani skicēs paņemdams līdzi.

Harijs Bergs bija redaktors, pie tam divkāršs. Viņš sāpīgi izjuta jaunatnes žurnāla trūkumu. Nopietnie klauvējieni pie laikrakstu durvīm atvērt jaunatnei kādu lappusi, palika bez ievērības. Beidzot Bostones redaktors saklausīja Berga izmisīgos SOS sa... bet bezgala ātri rožainās saplaka kā karašas b... rauga: Harijs Bergs vē... dien ir jaunatnes nod... daktors avizē, kas nist j... tikai bez jaunatnes no...

Pirms Mazputniņa ... pie latviešu bērniem, Bergs 1958. gadā izdeva do Springas un Denve... niešiem mēnešrakstu Si... Paguva iznākt pat 5 Bet aukstumā un vie... jaukais pasākums nosa...

Harijs Bergs bija arī ... trijiem „brāļiem Kožla... kam Nika Izdarīgais sa... šanas laikā izdeva a... savu pagastu novērtēt ... šķērsgriezumā, bet „brā... lapiņu" greizajā spogu... sevi bija ieraudzījis gre... kā patiesībā varētu būt ... kamie valdnieki, labu ... dzēdami, „brāļus Kož... nelaida „uz skatuves" ... miera labad. Humora s... jeb „kengu rīmes", kā ... vērtēja „speciālists", bij... šās tik jūtīgās vietās, ... aizbrauca kā svešinieks ... labam bezhumora cilvē...

Harijs Bergs bija ... gars, kas traucēja „n... pieticības malā" nonā... jaunām ierosmēm, neg... ļedjām. Viņš „bāza sn... nu" šur tur, kur prāt... vēkiem likās neprātīgi, ... dams citu cilvēku ... kompetences robežas. ... nevarēja mierīgi noska... tās, kas atdusas ko... cilvēku nekustīmātas.

Harijs Bergs bija darb... tu un jaunatnes vadīt... ja Berga aktivitātes ... raksturoja atziņa būt ... latviešiem; šādas degsm... nāts, viņš gāja pie j... sauca jaunatni pie sev... bija tas, kas visvairāk ... baterijas telefonam, t... vecākus un izlūgdamie... laist bērnus skautos va... ties kādā sarīkojumā. ... tu vai jaunatnes pulci... niekiem viņš deva vair... mīgus sarīkojumus. Pa... drīkstēšanoș Harijam ... tā tika „mazgāta" galv... ievilkās sevī. Tikai uz ... braukšanas priekšdie... vairs ne skautu, ne ... pulciņa, bet pirms a... nas viņš vēl gribēja vi... ru pabūt kopā ar ... Springas jauniešiem. ... Springa nevar lepoties ... latviešu jauniešu pulk... pulciņš nebija nemaz ... kam vēl patika Hari... redzēt un kas bija nāk... ņa pateicībā atvadītie... ņi bija pastiepušies sav... ja gaŗumā un pat pār... jauniešiem atvadoties, ... nāja par latviešu pien... tiesībām būt un palik... viešiem.

Harijs Bergs ir liel... kam sapņu kuģi ir r... vienaldzības un skauc... ņos, bet zaudēdams va... — turklāt skaistāko, k... — jauniešu sirdis.

Bet Harijam Berg... pārmaiņa nāks tikai p... kā šaržistam, tā arī p... tātes izslāpušam jaun... biniekam.

17. jūlijā Harijs ... četrdesmitgadnieks. ... do Springu tad nu ... apaļš dzives posms.

Kolorādo Springa ... uzelpos: „Bija nem... miers." S

ĢENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel RE 8-7798, Montreal, P. Q.
5210 VICTORIA AVE. APT 16

I. Andrejsons, C.L.U.
41 Muircrest Drive,
DON MILLS, ONT. - HI 7-4323.
Auto, uguns, garantiju, publiskās atbildības, dzīvības u. c. veida apdrošināšana.

LASĪTAJU vēstules

NAV ĪSTS INSTRUMENTS

Latvijas Amerikā red.:

Sakarā ar latviešu jauniešu mūzikālo priekšnesumu vērtējumiem Hamiltonā, kuŗos piedalījos arī es, LA ievietotā rakstā bija piezīme, ka arī es esot izteikusies atzinīgi par akordeona priekšnesumiem, kas nesaietas ar patiesību. Lai arī akordeona spēlē būtu sasniegta liela veiklība, šo instrumentu tomēr neieskatu par mūzikas instrumentu un nedomāju, ka tam būtu vieta latviešu jaunatnes mūzikas festivālā.

Anna Medne, Hamiltonā

JĀSKATĀS TIKAI NO PAREIZĀS PUSES

Latvijas Amerikā red.:

Latvijas 27. jūnija n-rā iespiests raksts „Aizputinātās dvēseles", ko parakstījis J. Ezergailis un kas vēršas pret strēlnieku ciņām un aizkar arī mani.

Kāpēc tad minētais Ezergailis mani ir tā pietuvinājis boļševikiem? Viņa domu gājiens ir ļoti juceklīgs un neskaidrs, un var tikai noprast, ka viņš pret mani izvirzījis divus lieciniekus, kas gan vairs nav nopratināmi. J. Ezergailis apgalvo, it kā Jānis Goldmanis būtu viņam teicis, ka „ķeizars būtu apzeltījis katru latvieti par strēlnieku ciņām." Man liekas, ka šis apgalvojums ir neslavas celšana Goldmaņa tēvam, jo tas liek šaubīties par viņa politisko saprātu. Ja strēlnieku izkaušana būtu turpinājusies tāpat, kā tas notika 1917. g. janvāra kaujās, pēc cara Nikolaja II 25. decembri izdotās slepenās pavēles, tad drīz vien nebūtu bijis neviena latviešu, ko apzeltīt, izņemot bērnus un sirmgalvjus. Kā galvenais „kroņa lieciniekš" pret mani no J. E. minēts Dr. Pekka, kas bija 12. armijas izlūkošanas virsnieks un nekad nav cīnījies latviešu strēlnieku rindās. Tieši pretēji, jo 1915. un 1916. gg. viņš bija mudinājis latviešu jaunekļus iestāties par izlūkiem (frontes pārgājējiem) 12. armijas stāba dienestā, lai viņus neiesauktu strēlnieku rindās, kuŗās viņiem it kā draudētu drošā nāve. Daudz jauniešu noticēja šiem vilinājumiem un aizgāja drošā nāvē, jo Pekka šos zēnus apmācīja ļoti paviršī, tos apgādāja ar paviršī viltotiem dokumentiem un lielā steigā sūtīja pāri frontei. Šos papīrīšus vācu žandarmi labi pazina, un vāji sagatavotos, apjukušos jaunekļus drīz apcietināja, pēc kam Talsos un to apkārtnē skanēja zalves, kur Pekkas kārtējie upuŗi sabruka savās asinīs. Jānozēlo, ka Pekkas un viņa līdzstrādnieku ričība nav dziļāki izmeklēta Latvijas brīvības laikos, bet tad tam nebija laika. Tagad nu Ezergailis atzina ticēt tieši šim vīram un rāda noticēt strēlnieku kauju virsniekam. Viņš pats ir noticējis Pekkas nostāstam par viņa audienci pie cara Nikolaja II, kas latenībā ir sonata quasi una fantasia. Esmu pats atbildējis manas Carskoje Selo slimnīcas laikā uz cara jautājumiem un zinu, ko bija atbildējuši daudzi citi, un šie jautājumi parasti grozījās ap dienestu pulkā; ievainojumiem un apbalvojumiem. Tādi disputi, kādus aprakstījis Pekka, bija galīgi neiespējami. Patiesi jānozēlo, ka Pekka kaut ko tādu uzrakstījis un J. Ezergailis tam tik viegli noticējis un līdz ar to uzmetis tik smagu ēnu visām strēlnieku ciņām un centies iznīcināt to traģisko aureolu.

Ja viņš kopā ar Pekku un Jāni Goldmani būtu atradušies 3. vai 4. strēlnieku pulka rindās 12. janvāri, kad to dzina virsū bez artilerijas sagatavošanas vācu nocietinātām līnijām, tad viņš būtu dziļāk sapratīs, kas tā bija par jauno gribu, kas dzina pretim latvju labākos dēlus nāvei un iznīcināšanai. Ja Ezergailis mēģina nomelnot mani, tad tas kritīs atpakaļ, bet ja viņš grib reizē ar to nomelnot arī traģisko aureolu, kas no mūžības līdz jaunai mūžībai mirdzēs pāri strēlnieku ciņu laukiem, tad mēs neklusēsim, jo klusēšana būtu smaga noziegšanās šo laiku un to atnesēju priekšā.

Edvīns Mednis

manuskriptus saīsināt.
s neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs pastmarka.
ciāļiem paraktitajos rakstos izteiktās akcijas viedokļim.

NEMIERA GARS JAUNOS CEĻOS

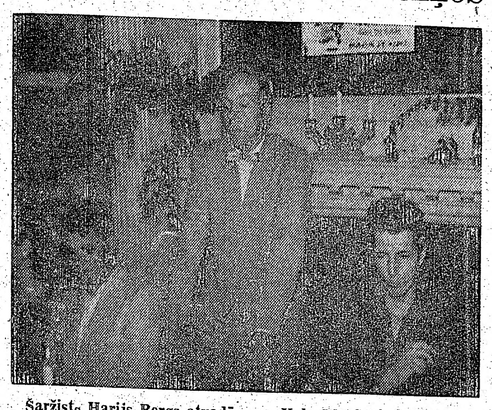

Šaržists Harijs Bergs atvadās no Kolorādo Springas jauniešiem. E. Zirnīša uzņ.

ŠARŽISTS HARIJS BERGS 40 - GADNIEKS

Meklējot „siltās zemes", daudz gājputnu ir aizlaidušies no Kolorādo Springas — tik daudz, ka tā kļuvusi klusāka un tukšāka.

„Jā, Kolorādo Springa ir skaista, bet akmeņus nevar ēst," izteicās kāds tautietis, kas še ciemojās.

Garajai Kolorādo Springas pametēju virknei nu pievienojies arī šaržists Harijs Bergs. Zāļu vakarā, 23. jūnijā, viņš teica ardievas vietai, kur bija nodzīvojis 9 gadus, un devās uz Sanfrancisko. Jaunās trimdas mājvietas izvēle nav nejaušības apzīmogota: gadiem meklēdams „zelta gabaliņu" Rakijas kalnos, Harijs Bergs pagājušā gadā to atrada rietumu piekrastē. Tā ir dzīves draudzene ar skaistu vārdu — Laimdota, ar ko solījās iet, ja vajadzīgs, „caur ūdeni un uguni." Tā nu likās, ka Harijs Bergs, apkrāvies ar māju un sievu, tepat Kolorādo Springā nosirmos. Bet, raugi, vēl nav pagājis ne gads, kad Harija Berga Kolorādo Springā vairs nav.

Neveiksmes darba meklējumos Kolorādo Springā Laimdotu bija pamudinājušas izšķirties atpakaļceļam uz Sanfrancisko, un tā viņa jau aprīlī pēkšņi aizbrauca viena, tagad „aizvilinādama" arī Hariju Bergu. Mājas pārdošana, ar ko Harijam Bergam neveicās, un tad vēl tēva slimība viņu aizkavēja vairākus mēnešus. Šai vientulības laikā Harijs Bergs, degdams starp aicinājuma saucieniem tālumā un palikšanas balsīm Kolorādo Springā, manāmi panika. Aizbraukšanās dienu vairākkārt atlikdams no viena datuma uz otru, beidzot aizbraukšanu viņš aprāva vienu dienu ātrāk, nekā draugiem bija pačukstējis.

Aleksandra filmu sabiedrības darbinieku atlaišanas vētras, kuŗās vēl marta mēnesī lūza tāds virs kā Kolorādo valsts senators V. Čevers, kas filmā bij. ja nokalpojis 30 gadus, Harijs Bergs, kā ieredzēts un veiksmīgs zīmētājs, ziturēja līdz galam.

No filmu sabiedrības viņš aizgāja pats dienu pirms aizbraukšanas, par lielu izbrīnu viņa darba kollēgām. Vai tad Sanfrancisko viņam esot apsolīts kādā filmu sabiedrībā direktora postenis ar pasakainu algu? Harija Berga „nē" kollēgas triecis vai no kājām nost: pamest labu mierīgu darbu un lēkt nezin̄as bezdibenī — tā esot neaplēšama vieglprātība. Bet tā ir latviešu spīts, kas amerikāņiem sveša. Varbūt kā jauniebraucējiem viss atkal būs jāsāk no pamatiem, bet Hariju Bergu nebaida vilšanās sākt atkal kaut vai ar putekļu sūcēju vai trauku mazgājamo mašīnu.

Kas tad bija Harijs Bergs Kolorādo Springā? Protams, populārs šaržists, kas „izķēmojis" neskaitāmu Kolorādo Springas amerikāņu sejas. Arī latviešu nami nav palikuši bez Harija Berga „pēdām". Ar mani draugam neveicās. Dažu labu matu viņš izplēsa no ne visai kuplā cekula. Un tā nu Harijs Bergs aizbrauca, mani skicēs paņemdams līdzi.

Hārijs Bergs bija redaktors, pie tam divkāršs. Viņš sāpīgi izjuta jaunatnes žurnāla trūkumu. Nopietnie klauvējieni pie laikrakstu durvīm atvērt jaunatnei kādu lappusi, palika bez ievērības. Beidzot Bostonas avīzes redaktors saklausīja Harija Berga izmisīgos SOS saucienus, bet bezgala ātri rožainās cerības saplaka kā karašas bez laba rauga: Harijs Bergs vēl šobaltdien ir jaunatnes nodaļas redaktors avīzē, kas nīst jaunatni, tikai bez jaunatnes nodaļas.

Pirms Mazputniņa lidojuma pie latviešu bērniem, Harijs Bergs 1958. gadā izdeva Kolorādo Springas un Denveras jauniešiem mēnešrakstu Sidrabene. Paguva iznākt pat 5 numuri. Bet aukstumā un vienaldzībā jaukais pasākums nosala.

Harijs Bergs bija arī viens no trijiem „brāļiem Kožlapiņiem," kam Nika Izdarīgais savā valdīšanas laikā izdeva amnestiju savu pagastu novērtēt humora šķērsgriezumā, bet „brāļu Kožlapiņu" greizajā spogulī dažs sevi bija ieraudzījis greizāku nekā patiesībā varētu būt, un nākamie valdnieki, labu neparedzēdami, „brāļus Kožlapiņus" nelaida „uz skatuves" — mīļā miera labad. Humora skabargas jeb „kengu rīmes", kā tās novērtēja „speciālists", bija iedurušās tik jūtīgās vietās, ka viņš aizbrauca kā svešinieks dažam labam bezhumora cilvēkam.

Harijs Bergs bija nemiera gars, kas traucēja „miera un pieticības malā" nonākušos ar jaunām ierosmēm, neparastām idejām. Viņš „bāza savu degunu" šur tur, kur prātīgiem cilvēkiem likās neprātīgi, pārkāpdams citu cilvēku iemērītās kompetences robežas. Bet viņš nevarēja mierīgi noskatīties lietās, kas atdusas kompetentu cilvēku nekustinātas.

Harijs Bergs bija darbīgs skautu un jaunatnes vadītājs. Harija Berga aktivitātes izpausmi raksturoja atziņa būt un palikt latviešiem; šādas degsmes reibināts, viņš gāja pie jaunatnes, sauca jaunatni pie sevis. Viņš bija tas, kas visvairāk deldēja baterijas telefonam, traucēdams vecākus un izlūgdamies atļauju laist bērnus skautos vai piedalīties kādā sarīkojumā. Ar skautu vai jaunatnes pulciņa dalībniekiem viņš deva vairākus nozīmīgus sarīkojumus. Par šādu iedrikstēšanos Harijam Bergam tā tika „mazgāta" galva, ka viņš ievilkās sevī. Tikai uz laiku. Aizbraukšanas priekšdienās nav vairs ne skautu, ne jaunatnes pulciņa, bet pirms aizbraukšanas viņš vēl gribēja vienu vakaru pabūt kopā ar Kolorādo Springas jauniešiem. Kolorādo Springa nevar lepoties ar kuplu latviešu jauniešu pulku, bet šis pulciņš nebija nemaz tik mazs, kam vēl patika Hariju Bergu redzēt un kas bija nākuši no viņa pateicībā atvadīties. Skautiņi bija pastiepušies sava vaditāja garumā un pat pārauguši. No jauniešiem atvadoties, viņš runāja par latviešu pienākumu un tiesībām būt un palikt par latviešiem.

Harijs Bergs ir liels zaudētājs, kam sapņu kuģi ir nogremdēti vienaldzības un skaudības ūdeņos, bet zaudēdams vairāk guvis — turklāt skaistāko, ko var gūt, — jauniešu sirdis.

Bet Harijam Bergam gaisa pārmaiņa nāks tikai par svētību kā šaržistam, tā arī pēc aktivitātes izslāpušam jaunatnes darbiniekam.

17. jūlijā Harijs Bergs būs četrdesmitgadnieks. Ar Kolorādo Springu tad nu ir noslēgts apaļš dzīves posms.

Kolorādo Springa atvieglota uzelpos: „Bija nemiers. Būs miers." Sanfrancisko nospiesta nopūtīsies: „Bija miers. Būs nemiers."

Harija Berga Kolorado Springā nav un nebūs vairs, un laiks stundu karavānu skaitīs tālāk.

E. Zirnītis

Uzmanību! Uzmanību!
DĀMAS
Ilgviļņi. Matu sakārtošana un griešana.
Arī nagu kopšana
par ļoti mērenām cenām
FASHIONETTE Beauty Salon
MARIE Mc KINNEY
Hair Stylist.
93 Roncesvalles Ave., Toronto.
Zvanīt LENNOX 2-9711

Dažu vācu sociālistu līderu nosliece pa kreisi

VĒSTULE NO RIETUMVĀCIJAS

1930. gada 7. oktobrī Saksijas Landtagā komūnistu deputāts Vēners teica šādu „runu": „Sociāldemokrātu deputāta Edela par Pad. Savienību teiktie vārdi ir lielākā nepatiesība, pat meli. Tur, Pad. Savienībā, mēs tiešām redzam, ko nozīmē attīstība un progress. Pad. Savienībā ir vienīgā zeme, kur neeksistē krize, jo tur valda strādnieki un zemnieki. Tā ir vienīgā valsts, pie tam tāda valsts, kas ir sestā daļa no zemes lodes, kur strādniekam dota vara un spēks. Mēs darīsim visu, lai varētu pievienoties šai valstij. Mēs darīsim visu iespējamo, lai uz visiem laikiem iznīcinātu buržuaziju un viņas palīgus, gluži tāpat, kā tas darīts Pad. Savienībā... Komūnisti nekad nelieksies buržuju diktātūrai. Lai strādnieku šķira paturētu savu varu, vajadzēs ripot galvām . . ."

Tik bravurīgi 1930. gadā runāja Herberts Vēners. Tas ir tas pats Vēners, kas šodien lepni sēž Rietumvācijas sociāldemokratu krēslā un ir partijas vadoša persona. Tas ir tas pats Herberts Vēners, kas vācu sociāldemokratus lēnām, bet droši ievada Kremļa skāvienos. Ja tikai atceramies savā laikā skaļi pārrunāto Bonnas sociālistu plānu Vācijas apvienošanai, kas nav nekas cits kā Vācijas izpārdošana komūnismam, un ja zinām, ka šī plāna autors ir Herberts Vēners, tad — salīdzinot šī deputāta pirms turpat 30 gadiem teikto runu ar tagadnes izrīcību — ir vairāk kā skaidrs, ka bijušais komūnists un šīsdienas sociālists Vēners nav būtībā nekas cits, kā apslēpta Kremļa cūska Brīvās pasaules azotē. Un šādam cilvēkam trešā daļa Rietumvācijas vēlētāju devuši un dāvinājuši savu uzticību! Quo vadis?

Taču, ka visi sociāldemokrāti Bonnā nav komūnisti, to pierāda pēdējais asais strīdiņš jau pieminētā Vēnera un šīs partijas parlamentārā sekretāra K. Mommera starpā. Pēdējais ar savām runām un rakstiem presē sācis sabiedrībai, bet galvenokārt sociālistu partijas atbalstītājiem, izskaidrot, ka tā politika, kas nāk no Vēnera, ir vācu tautai bīstama. Mommers, kas arī agrāk bijis komūnistu partijas biedrs, bet savlaicīgi spējis atdarīt acis un apskaidrot prātu, Rietumvācijas sociālistiem ieteic atmest laizīšanos ar Kremļa varmākām. Šis 49-gadīgais vācu politiķis brīdina vāciešus neuzķerties uz tās „medaiņās" lapas, ko pasaules telpā izmetuši boļševiki, lai noķertu muļķus, un tā sagādātu ēsmu savam riebīgajam apetītam.

Lai cik nepatīkami partijas vadoņiem ir šādi savas partijas biedra vārdi, tie līdz šim bijuši jānorij. Partijas priekšsēdis Ollenhauers līdz šim nav uzdrošinājies atklāti abu savu palīgu stridū iejaukties. Varbūt apzināti, jo — kā zināms — partijas boss ir vairāk pa labi nekā pa kreisi orientēts sociālists. Piemirst nedrīkstam arī to, ka tieši Ollenhauers par Vēnera straujo izvirzīšanos partijas priekšgalā nebija neko sajūsminājts.

Ka bijušais krasi sarkanais vispār pirms pāris gadiem kļuva par vienu no vadošajiem rietumvācu sociāldemokratu partijas vadoņiem — ir pats par sevi pliķis sociķu partijai. Bet ka tādi sociālistu dižvīri un spējīgi politķi kā profesors Karlo Šmids, fon Knēringens un krietns skaits citu savā laikā pieļāva virs zemes parādīties tādiem sava laika komūnistu dienderiem, kas vairāk interesējas par tēvzemes izpārdošanu sarkano ordām, nekā savas valsts un tautas labklājību, ir vairāk kā skandāls. Un šis skandāls nu iznācis atklātībā, uz ielas. To nu „apbrīno" no visām pusēm, un ne tikai pilsnisko domu, bet arī sociālistisko „ideālu" aizstāvji.

Herberts Vēners parūpējies pat tik tālu, ka sociālistu preses vadošās personas tādu masu slepkavu, kāds ir Chruščevs un viņa paligi, uzrunā par biedru un sadzer tubrālības. Kad viens otrs sociālists par šādu izrīcību protestēja, Bonnas sociāldemokratu preses varenais Barsigs gluži aukstasinīgi pateica, ka „viņa kollēģi rīkojušies pareizi". Tātad skaidrs — pēc jau pieminētā sociālistu preses referenta domām, kā sociāldemokrats un boļševiks ir apzīmējami ar vienu vārdu — biedrs. Saulainas nākotnes izredzes rietumvācu sociāldemokratiem, gluži tādas pašas kā savā laikā Austrumvācijas sociālistiem Grotevola vadībā — savas sejas pazaudēšana.

Ja vācu cilvēks šodien nedomātu tikai par to, ko viņš var iegūt no profesora Ehrharda radītā „saimniecības brīnuma", ja šie cilvēki nedomātu tikai par to drošību, ko Adenauera ārpolitika sagādājusi vācu tautai, bet kaut mazliet arī par to, kas var notikt nākotnē, ja tādi vīri kā Vēners, Barsigs un ļoti daudzi citi no sociālistu nometnes, izņāk uz politiskās skatuves un noteic tautas likteni, tad šiem cilvēkiem vajadzētu būt skaidram, ka tādai politiskai partijai, kas uztur brāļošanos ar boļševikiem, nevar dot ne mazāko uzticamību, nevienu balsi.

Ja līdz nākamajām vēlēšanām 1961. gadā sociālisti nebūs iztīrījuši savu stalli, var gadīties, ka viņu ietekme Rietumvācijā kā iekšējā ārpolitikā var vēl jūtamāk samazināties. Pašreizējai situācijai partijā valdot, tāds arī būtu vienīgi pareizais ceļš, kādu vajadzētu iet vācu tautai, balsojot par nākamā parlamenta sastāvu.

M.

Jānojauc illūziju un māņu režģi!

Visā aukstā kara laikā komūnisma uzbrukums brīvajai pasaulei nav bijis tik koncentrēts, sistēmatisks un nealaidīgs, kāds tas ir pašreiz.

Berlīne, Mikojana vizīte ASV, Chruščeva 7 stundu runa partijas kongresā un Leipcigas izstādē, visi šie etapi, kas mainījušies lielā ātrumā, norāda uz komūnisma labi izplānoto taktiku šai uzbrukumā.

Bet ko tai pašā laikā dara Rietumi?

Ērti atlaisties un sapnot, ka ienaidnieks „pacēlis" balto miera un koeksistences karogu, ir tiešām ērts un patīkams stāvoklis, bet tas nav atrisinājums lietām, ko aukstais karš jau izraisījis.

Šis karš ir arī cīņa par mostošās Āzijas un Afrikas kontinentu cilvēku domām, prātu un tā noslieci. Ja aukstajā karā zaudēs un divas trešdaļas pasaules iedzīvotāju ar savām iespējām pārsviedīsies Pad. Krievijas pusē, tad karstais karš būs neizbēgams.

Sav. Valstu palīdzības uzdevums atpalikušajām zemēm, galvenokārt Āzijā, ir apturēt komūnisma ekspansiju, bet šī palīdzība nav efektīva, jo šo zemju dzīves standartu nevar pacelt agrāk par 30 vai 50 gadiem.

Vēl launāk — palīdzība rada illūziju, it kā ar dolariem var nopirkt draudzību, bet vieglāk ir aizdot dolarus nekā izprast šo dolaru saņēmēju domāšanu un psichi. Nav ticams, ka par šo politiski svaidīgo tautu nabadzības apkarošanu varētu no tām sagaidīt ieslēgšanos cīņā pret komūnismu.

Nabadzība komūnismam ir auglīgākā zeme, kur aukstā kara propaganda, ko intensīvi attīsta Maskava un tagad arī Pekinga, gūst vienu uzvaru pēc otras.

Komūnistu propaganda ir rūpīgi izveidota jau kopš gadu desmitiem. Tā ir tik rafinēta un pilnga, ka pēc vajadzības to izmanto, uzstājoties gan par apspiesto masu aizstāvjiem, gan tagad par Āzijas un Afrikas tautu atbrīvotājiem.

Ar šo propagandu iedvesmo un aizrauj allaž revolūcionāro jaunatni, cīņai un avantūrām, komūnistiem vajadzīgā virzienā.

Komūnisms savas propagandas viļņus vej labi tēmētā laikā brīvo Rietumu satraukšanai. Bet arī Rietumi it labi to spētu, ja viņi izvēlētos šo cīņas paņēmienu un veidu. Ne Pad. Krievija, nedz sarkanā Ķīna nav neievaļnojamas ar pietiekami labi sagatavotu pretpropagandu. Fakts, ka Rietumi atturējušies no šādas cīņas, vai vismaz to pagaidām nav izveidojuši par vitālu cīņas ieroci, nezinātājos rada illūziju par Padomijas pārākumu.

Ir laiks saukt lietas īstā vārdā. Pretkomūnistu Internācionālei, kas brīvās pasaules nācijām nodibina vienotu politisku stāju, jārada plašs plānojums pretsitienam aukstajā karā. Rietumiem netrūkst ne speciāli sagatavotu cilvēku, ne materiālu, nedz līdzekļu, lai to spētu veikt it labi.

Šai cīņā jānojauc illūziju un māņu režģi. Protams, liela nozīme te ir brīvās pasaules preses laudīm, no kuŗiem jāprasa patriotiskāka nostāja, bet ne Maskavas saukļu un vēlmju apzinīga vai neapzinīga cildināšana, kā tas par nelaimi it bieži notiek tagad.

Komūnistiem viņu dēvētā „koeksistence" tagad ir tāda pati cīņas faze, kā savā laikā Ļenina atelpas „Nepi". Šis ir komūnistu sagatavošanās laiks lēcieniem uz Rietumeiropu, Āziju un Afriku.

Arī tagadi ja esošās un gatavotās lielo un vislielo koferenču nonāktu pie kāda nolīguma — nav jāaizmirst, ka komūnisti šādus nolīgumus ievēros tikai tik ilgi, kamēr viņiem tie ir izdevīgi. Ar Padomju Krievjas, sarkanās Ķīnas, Korejas, Vietnamas un citu komūnistu netuvērtiem līgumiem varētu apjozt vai visu zemes lodi.

Brīvai pasaulei pagaidām vēl ir iespēja aukstajā karā pāriet no aizsargāšanās uzbrukumā, un tikai tad šai cīņā var cerēt uz sekmēm un glābiņu.

Visi līgumi, kas līgti un tiks līgti uz apspiesto tautu lēses, šim tautām nekad nebūs likumīgi saistoši, kā to arī vēlētos Chruščevs vai Rietumu lokanās politikas aizstāvji.

Ticēsim un cerēsim, ka ar lielu pompu Berlinē uzceltais brīvības zvans, kam vajadzēja iezvanīt brīvību 17 miljoniem apspiesto vāciešu Austrumvācijā, nebūs pēc Ženēvas vai citas kādas konferences steidzīgi jānomontē. Tas būtu Rietumu vislielākais zaudējums aukstajā karā.

Atkal nepatīkams jautājums Kozlovam

Kozlovam, viesojoties Detroitā, nācās atkal reiz dzirdēt nepatīkamu jautājumu. Soreiz tas nāca no Mičigenas gubernātora Viljemsa mutes. Gubernātors viņam jautāja, kāpēc Padomju Savienība neizvāc savu karaspēku no Austrumeiropas valstīm? Kozlovs diezgan pikti atbildēja, ka tas esot negodīgs jautājums un gubernātoram neesot ieteicams jaukties šo valstu iekšējās lietās, jo šīs tautas esot labprātīgi piesaistījušās padomju blokam.

Detroitas pilsētas galva Kozlova uzņemšanā atteicās piedalīties.

Savienotas VALSTIS

ČIKĀGĀ

◑ Anglijas karaliene Elizabeti ar princi Filipu ostmalā sagaidīja pilsētas galva Dalijs ar Anglijas sūtni un citiem augstiem amatavīriem, karalienei pasniedzot ziedus. Pēc tam karalpāris, pilsētas galvas pavadīts, devās pa Mičigenas bulvāri uz Hiltona viesnīcu, kur bija ielūgti pāri par 1.000 viesu. Ielās augstos viesus sveica lieli ļaužu pulki.

Pēc rauta karalpāris apskatīja Čikāgas ievērojamākās vietas un, sabijuši pilsētā 14 stundas, devās atkal projām, lielam ļaužu pulkam pavadot.

Diena bija saulaina, un viesošanās izdevās krāšņa.

-ro.

◑ Parasti seviški lielu vērību piešķir Jāņiem. Un tas ir labi un tas tā pienākas, jo pēc tam saule iešūpojas rudens pusē. Seviški to iešūpošanu izdara čikagieši, kad pēc šiem svētkiem rīkotāji līdz saules lēktam vēl nav paguvuši sameklēt pa krūmiem visas šūpošanai izlietātās kanniņas.

Tomēr ne mazāka vērība būtu piešķīrama arī Pēteriem, jo nevienam citam, kā Pēterim uzticēta debesu vārtu sargāšana. Ja arī Pēteru nav tik daudz kā Jāņu, tomēr svinēšana notiek. Čikāgas veclatvieši Pēteru un Jāņus svinēja kopīgi nedēļu pēc Jāņiem, jo neesot nekāda prāta tos šķirt. Tas notika veclatviešu Matisa jaukajā īpašumā. Bija sanācis krietns pulks pēterniekiku un gāja itin lustīgi. Pēteru atzīmēja arī DV valdes loceklis Arājs Mineapolē, Pēteru pēteroja aktieris un režisors Ozols Milvokos un svinēja skautu darbinieks Vilips Čikāgā. Tā varētu uzskaitīt kuplu Pēteru skaitu. Pie Vilipa svētki sākās skaistā dārzā pie pašu mājas. Kā jau pie skauta, iedegās ugunskurs, un viesi pašrocīgi cepa desiņas. Jā, bija jauki pie Pēteriem, un katrs lai ievēro, ka pa vārtiem var ielaist debesīs tikai Pēteris!

SOS.

Kristaps Grāmatnieks

PAR DIVIEM EKSMINISTRIEM EKSILĀ

Brīvajā pasaulē atrodas tikai divi pēdējās Latvijas nacionālās valdības bijušie ministri: Alfreds Bērziņš un Alfreds Valdmanis; pārējie bija boļševiku varas upuri. Pakavējoties savās atmiņās par šiem ministriem, red. K. Grāmatnieks savā tcpogšajā grāmatā Dzintara krastā sniedz personisku vērtējumu. Sakarā ar to, ka latviešu trimdas sabiedrībā par šiem abiem bij. ministriem jūtas vēl tagad dalās, iepazīstinām mūsu laikraksta lasītājus ar šī vecā Latvijas brīvības gadu redaktora atziņām.

Būt par ministru dzīvē gadās ļoti reti. Ministra vārds ir tik mīļš, ka tā ieguvēji no šī titula nevēlas šķirties, arī valstij bojā aizejot. Bet no Latvijas pēdējās valdības ministriem izdevās paglābties tikai Alfredam Bērziņam, pārējos pievāca Čeka. Tie, kam vajadzēja būt vislabāk informētiem par politisko stāvokli pasaulē, izglābties neprata, varbūt arī — negribēja...

Ministram Alfredam Bērziņam bija padotas ne vien preses un sabiedriskās lietas, bet viņam bija jārūpējas arī par strādnieku labklājību, viņš bija arī „strādnieku ministrs". Pēc savas izcelsmes Alfreds Bērziņš bija zemnieks, un ar pilsētas rūpniecības proletāriātu viņam bija maz kas kopīgs. Strādnieki viņu paklusām dēvēja par „Latvijas Gebelsu". Varbūt šo salīdzinājumu Bērziņam veltīja viņa veiklo runas dāvanu dēļ. Viņš bija labs mītiņu runātājs un visur uzstājās ar stipru nacionālu patosu.

Pēc kāda laika A. Bērziņam bija jāapciemo arī Liepājas strādnieki, darba vietās bija jāteic strādniekiem runas. Likās, ka ministrs uz Liepāju brauca ar diezgan smagu sirdi. Atminos viņa uzstāšanos Liepājas drāšu fabrikā, ko atzina par kreisāko no visām lielākām Liepājas rūpnīcām. Tā kā mītiņš notika darba laikā, par kuŗu fabrika strādniekiem samaksāja, sapulcējušies bija visi fabrikas strādnieki. Ejļainās darba drēbēs viņi bija atstājuši savas mašīnas, Martena nodaļas kvēlojošās krāsnis, kas dega dienu un nakti, valcētavu, naglu un stieņu nodaļu, lielos tvaika katlus un važu kaltuvi, lai noklausītos ministra runa, kas bija daudz izdevīgāk nekā strādāt, ja par klausīšanos samaksā. Ap ministru lielā puslokā bija sastājusies bieza pelēku ļaužu siena, kas bija piesūkusies noguruma un sviedru. Tai preti stāvēja kāds spožs aplis, kas ieslēdza ministru, kuŗā staroja policijas uniformas un valdības locekļa pavadoņu rūpīgi izgludinātie uzvalki. Piekvēpušā fabrikas hallē, kuŗā uz brīdi bija apklusis mašīnu trokšnis, satikās divas pasaules — apmierinātie un neapmierinātie . . .

Lielais pusloks caur sagrumbotu pieri raudzījās uz ministru un drūmi klusēja. Tāda pati klusēšana Latvijas fabrikās notika, kad pēc komūnistu iebrukuma bija pārdzīvota pirmā vilšanās un komūnistiskie runātāji strādniekus spieda strādāt arvien vairāk un straujāk, lai piepildītu cauro mucu, ko sauca par „padomju paradīzi". Strādnieks nīst visu, kas no viņa sviedriem profitē, vai iedomājas, ka kāds no tiem profitē. Viņš bija nesamierinās arī Latvijas brīvvalsts labajos sociālos apstākļos, ko atskarta tikai tad, kad viss tas bija zudis. Partiju laikā kaltā sociālistu ideoloģija, ka strādnieks nevar būt nacionālists un ka strādniekam nav dzimtenes, grūti bija izskaužama dažos Latvijas nacionālās atdzimšanas gados.

Alfreda Bērziņa uzdevums tiešām nebija viegls. Viņš uzlika veco plati un sāka runāt par kapiem, kas strādnieku tur, pie dzimtenes, par tēva un mātes kapu vietām, kas tomēr paliek un saista ar dzimto zemi, un laimi, ko pēc nāves dod atdusēšanās dzimtenes smiltājā. Sagrumbotā piere lielajā puslokā neizzuda. Cilvēks nav sentimentāls, ja to nospiež materiālas rūpes un ja maizes dēļ grūti jāstrādā. Ja dzīve ir skarba, skarbas kļūst arī jūtas, sapnot spējīgi tikai dzīves lutekļi. „Nav

(Nobeigums 6. lpp.)

PA ZEMAPZIŅAS DZIĻUMIEM

„Latvietis — „vecākā māsa" — bērnu psīchiatriskā slimnīcā

„Latvijas Amerikā," „Londonas Avīzes" un „Ceļa Zīmju" līdzstrādnieks Guntis Zariņš, kas kopš 1953. gada strādā vienā no lielākajām Anglijas garīgo slimību slimnīcām, šajās dienās pārcelsies no Ziemeļlondonas uz eksperimentālu bērnu psichiatrisko slimnīcu kā „vecākā māsa" — jeb angliskā apzīmējumā — par „mājas tēvu".

Šis ir pirmais zināmais gadījums Anglijas latviešu aprindās, kur virietim-māsai uzticēts šāds pienākums. So posteni tikojuši apt ceturtdesmit citu kandidātu. G. Zariņš ticis pieņemts pēc slimnīcas komitejas intervijas.

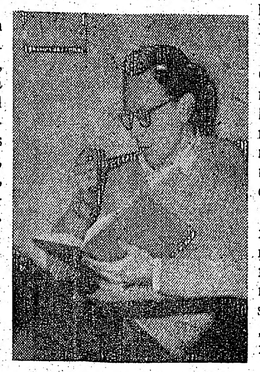

Jaunais latviešu rakstnieks, kas 1956. gadā ieguva valsts reģistrētās māsas gradu psichiatrijā, blakus maizes darbam daudz strādājis līdz gandrīz visos latviešu trimdas laikrakstos un pašreiz kārto savu stāstu un noveļu krājumu. Pēdējā laikā publicētos stāstos G. Zariņš uzrādījis spēcīgas kristīgā eksistenciālisma iezīmes, kā arī meklējis savu stāstu varoņu zemapziņā, noejot līdz tīram sirreālismam.

Slimnīca, uz kuŗu dodas G. Zariņš, ir jauns pasākums — tā ir tīri eksperimentāla vienība, kas mēģinās pasargāt emocionāli un garīgi slimus bērnus, lai tie nenonāktu defektīvo kolonijās. Jaunā slimnīca rūpēsies par 44 bērniem vecumā no 13-14 gadiem un blakus psichiatram, tajā darbojas psichologs un skolotājs. Slimnīca atrodas 100 jūdžu no Londonas vienā no skaistākām Anglijas daļām Vilkirā, un tā kā dāvana nodota valsts Veselības ministrijai.

Maizes darbs uz G. Zariņa līdzšinējo darbu ir atstājis zināmu ietekmi, un vēl pirms neilga laika varējām lasīt „Londonas Avīzē" rakstu par angļu rakstnieka De Kvincija garīgo slimību un tās simptomiem viņa literārajos darbos. Rakstnieks man uzticēja, ka šis raksts bijis tikai sākums lielākai līdzīgai serijai, un ka jau nobeigti raksti par dzejnieku Kristoferu Smartu un esejistu Kārli Lambu, kā arī sākts vākt materiālus par Kārli Svinbornu, Džonu Kitsu un Balzaku.

Gribas cerēt, ka jaunais darbs G. Zariņam atvērs daudz jaunu un interesantu aspektu, un ka aizbraukšana no Londonas nekavēs turpināt darbošanos mūsu laikrakstos. Pats rakstnieks šo iespēju noraida sacīdams:

„Kas reiz minis Londonas asfaltu, dzirdējis Flīta ielas sanoņu un redzējis grēcīgas kvadrātjūdzes gaismas — tas nekad nespēj pavisam aiziet no šīs pilsētas. Tāds tai nekad neteiks — „ardievu", bet gan tikai — „uz redzēšanos . . ."

I. L.

CEĻA VĀRDI

Mums visiem jāturas kopā vai — nepārprotami — mēs karāsimies katrs par sevi.

☆

Mēs esam laipni pret pēcnācējiem cieņā pret viņiem.

☆

Tu mīli dzīvi? — Tad neizšķied laiku, jo tā ir viela, no kā dzīve pastāv.

★

Muļķība un lepnība uzliek smagākus nodokļus nekā ķēniņi un parlamenti. Ja mēs tiekam galā ar pirmo, mēs vieglāk varam panest otru.

Benjamīns Franklīns

Bērnu svētki Sidrabenē

notiks svētdien, 26. jūlijā, ar plašu programmu kā mazajiem, tā lielajiem bērniem un pieaugušajiem. Svētki sāksies pl. 10 ar dievkalpojumu, sekos sacensības un nodarbības, kuŗās katrs varēs pierādīt savas latviskās zināšanas, fiziskās spējas un veiklību daudzajās sacensību novietnēs.

Būs arī „Laimes aka", peldēšanās un šaušanas sacensības bērniem un pieaugušajiem.

Visiem mazajiem svētku viesiem būs izdeviba izmantot plašo rotaļu laukumu ar šūpolēm, karuseli, šūpojamiem dēļiem, jāj amzirģiem utt.

Svētki noslēgsies ar tautiskām dejām un rotaļām. Svētku norisi vadīs skolotājs J. Pālens.

AIZRĀDIJUMS

Rakstā „Izsludināts dziesmu konkurss" LA 55. n-rā jālasa: E. Melngaiļa „Dāvida 19. dziesma".

Bez tam nav minēta Jāņa Norviļa dziesma „Zāļu diena".

FILMU Pasaule

Italiešu filmu direktors Dino de Laurentis sācis izdot pats savu filmu žurnālu ar nosaukumu „Movies". Žurnāla pirmais numurs veltīts tikai Laurenta jaunākajais filmai — „Tempest", ko patlaban uzņem Paramount filmu sabiedrība Holivūdā.

☆

Filmaktrise Džeina Mansfilda iesūdzējusi tiesā divus čikāgas būvuzņēmējus, kas par aktrises vārda izlietošanu reklāmai apsolījušies filmzvaigznei viņas Beverly Hill rezidencē iebūvēt peldbaseinu 15.000 dol. vērtībā. Dž. Mansfilda apgalvo, ka solījums neesot izpildīts vēl līdz šai dienai, lai gan viņas vārds sakarā ar reklāmu jau parādījies vairākos laikrakstos un žurnālos.

A. K.

KALAMAZŪ EV. - LUT. DRAUDZES 21. JŪNIJĀ IESVĒTĪTIE JAUNIEŠI

Pirmā rindā no kr.: Inese Ruka, Ausma Ozola, Aija Ķeņģe, draudzes māc. A. Piebalgs, viesis no Hamiltonas, māc. Ed. Pavasars, draudzes pr-ks J. Gailis, Daira Kalnāja, Aira Melnūdre. 2. rindā: Jānis Lapiņš, Jānis Āriņš, Egils Vītants, Ieva Zentele, Aija Zentele, Tālivaldis Ripelis, Juris Lapiņš, Herberts Videnieks, Jānis Klēberis.

KAS JAUNS BALETA MĀKSLĀ?

Latvijas nacionālās operas bijušā primabalerīna Edite Feifere, kas pēc 2. pasaules kara uzsāka darbību baleta paidagoģijā un vada savu skolu Kopenhāgenā, jau vairākus gadus saista dāņu uzmanību ar saviem audzēkņu vakariem. Kā zināms, Dānijas karaliskā operas baleta skolā jau simtiem gadu valda franču skolas tradicijas, un operas baleta ansamblī uzņem tikai šīs skolas absolventus. Feifere, kas baletu mācījusies pie Aleksandras Fjodorovas Rigā, pieturas pie krievu baleta skolas metodes. Tāpēc, liels bija pārsteigums, kad dāņu karaliskā baleta vadība jau tad, kad dāņu baleta viesojās Amerikas kontinentā, baleta skolas darbā piesaistīja mūsu Editi Feiferi. Kritikas vienmēr uzsvērušas dāņu stingro pieturēšanos pie franču skolas, bet, kā redzams, izcila baleta skolotāja, kaut tā pārstāv krievu skolu, uzņemta karaliskā dāņu baleta labāko skolotāju saimē, kas ir retums. Feifere, kas šajos gados Dānijā izcēlusies ar priekšzīmīgu paidagoģiju un izaudzinājusi jau redzamus talantus, pēc šī gada audzēkņu vakara saņēmusi vislabākās Kopenhāgenas dienas laikrakstu atsauksmes. Kritiķu uzmanibu izpelnījusies 17 g. v. Anna Laerkesene, bet dāņu karaliskās operas baleta vadība jauno dejotāju aicinājusi savā ansambli, kas ir viens no retajiem gadījumiem un uz ko lepna var būt mūsu bijušā primābalerīna Edite Feifere un latviešu baleta draugi.

☆

Šogad pirmais Amerikas kontinenta ziemeļaustrumu reģionālais baleta festivāls notika Skrantonā un Wilkes - Barre, Pa., kuŗā piedalījās 15 junioru baleta ansambļi, ar 240 jauniem dejotājiem (Amerikā lēš, ka patlaban darbojas ap 80 baleta trupas, kas lielākā vai mazākā mērā atkarīgas no baleta skolām vai pilsētu īpašām baleta ģildēm). Šinī festivalā Toledo baleta grupu pārstāvēja bij. Liepājas operas baleta soliste Velta Lemkina - Černonoka. Viņa kopā ar savu partneri dejoja Donkichota Pas de Deux mūsu baletmeistara Osvalda Lēmaņa iestudējumā. Tomēr Dance Magazine recenzente dejojumu kritizēja un norādīja uz kariķējumiem, ko varot atļauties vienīgi liela stila tehniķi. Velta Lemkina - Černonoka jau vairākus gadus oledo darbojas par skolotāju kādā amerikāņu baleta skolā.

☆

Savas pozicijas sabiedrisko dejotāju mācīšanā un tiešī Nujorkas Brodvejā, kur kuplo vislielākā konkurence, sekmīgi savu skolu vada mūsu karikatūrists Aleksandrs Bundža ar savu kundzi, dejotāju. Desandro, kā mākslinieku vārdā saucās Bundžas, savu studiju iekārtojuši gandrīz iepretim mūsu baleta kādreizējai izaudzinātājai Aleksandras Fjodorovas baleta skolai, Ansonia hoteli pie 73. ielas. 17. jūlijā Bundža - Desandro aicināts kā skolotājs demonstrēt sabiedriskās dejas Nujorkā notiekošā Dance Educators of America kongresā, bet no 22. līdz 23. jūlijam Londonā notiekošā The Imperial Society of Teachers of Dancing.

☆

Mūsu jaunākās paaudzes baletdejotāja Dzintra Vanaga no Oslo ieradusies Parīzē un vasaras laiku izmantos papildinoties deju mākslā pie mūsu ievērojamās baleta skolotājas Elvīras Rones. Jaunā dejotāja savukārt aicināta atpakaļ pazīstamajā Dekuvas baletā.

A. Kalniņš

10. LATVJU GRĀMATU NEDĒĻA

līdz 20. jūlijam 59. g.

Pasūtinot mūsu grāmatas kopsummā par $20.00 (pilna cena), izņemot Blaumaņa Rakstus, dodam līdz par brīvu R. BLAUMAŅA KOPOTU RAKSTU IZLASI, pirmie 5 sējumi, kuŗu cena ir $18.00. Vai visas grāmatas ar 25% atlaidi.

Atkal apgādāts daudz retu grāmatu. o Pieprasiet cenrādi.

LATVJU GRĀMATA

P. O. Box 332, Wacerly, Iowa, USA.

Dzīvoklis pilsētas centrā,

3—4 istabas, pie labas satiksmes,

IZĪRĒJAMS

ar š. g. 1. augustu.

Tel., RO 2-9864, Toronto.

Alfreds Vilnis

VĒSTULE NO PAGĀTNES

Latvijā es vienu vasaru raku grāvjus, otru uz lielceļiem skaldīju akmeņus.

Tā kā grāvjiem un lielceļiem viens gals ir te, otrs kaut kur citur, tad iznāca tā, ka man nebija pastāvigas adreses. Tādēļ mēnešiem ilgi nesaņēmu vēstules, ko man rakstīja retie draugi un daudzie ienaidnieki. Toreiz laikrakstos nebija lasītāju balss nodaļu, kur izkratīt sirdis, ar ko izskaidrojams, ka arī mani ienaidnieki bija spiesti personīgos apvainojumus man piesūtīt tieši.

Kara laikā grāvji sagriezās šķērsām. Pie to galiem klāt netiku — nedrīkstēju no grāvjiem kāpt laukā tikai pār malu: vienreiz uz priekšu, divreiz atpakaļ.

Pēc kara toties lielceļi, pa kuŗiem gāju, bija kļuvuši tik gari, ka aizmirsās to sākuma gals, un beigu galu pat sapņos nevarēja redzēt.

Gaŗo lielceļu dēļ es nebrīnījos, ja gadījās saņemt pirms desmit vai vairāk gadiem man rakstītas vēstules ar melnā tirgus cigaresu piedāvājumiem, rājieniem par nenomaksātām pases nodevām un pat ar dažām atbildēm uz manu vēl brīvās Latvijas avizē „Pēdējais Brīdis" ievietoto precību sludinājumu. Esmu latviešu meitene pašos spēka gados, un, kaut man krievs vai vācietis zelta pili solītu, ja esi latvietis, tad tevi vien es gribu", rakstīja kāda, pēc pievienotās bildes spriežot, ļoti daiļa dāma. Vēl pirms divām nedēļām viņu satiku un, gods, kam gods pienākas, viņa nav izvēlējusies ne krieva, ne vācieša pili, bet apprecējusi godīgu lietotu auto tirgotāju — amerikāni.

Šīs, pēc gadiem saņemtās vēstules, es pat nebūtu pieminējis, ja pirms pāris dienām nebūtu saņēmis kādu pavisam uztraucošu. Uz aploksnes vārds padzisis, bet adrese, kaut gan pārdesmit reizes pārrakstīta, pareiza. Pastnieks vēstuli atpakaļ neņēma, jo es uz aploksnes minētajā adresē esot vienīgais latvietis. Aiz izdzisušā vārda skaidri salasāmais tituls norādot, ka vēstule esot latvietim adresēta.

Latvietim, labi! Bet līdz šim es no tāda titula esmu bēdzis kā vilks no auna un neesmu arī nekādās . . .

Tomēr labāk, domāju, būs, ja šo vēstuli pievienošu kā lietišķu pierādījumu:

Baltijas jūŗas izsmelšanas biedrības priekšnieks, Pēterburgas Avīžu anonims izdevējs, Fraternitas Academica Dorpatensis, alias Jaunā Latvija vad., Dere-

SATIRA

vas muižas zemes lieitīrgotājs, Ainažu jūrskolas dibinātājs, Kuģniecības sabiedrības Austra līdzdibinātājs, Kosmopolīts, pēc vizītkartes latvietis Krišjānis Valdemārs, Latviešu biedrības priekšniekam Ziemeļamerikas valstu biedrībā:

Cienījamais kungs un mīļais draugs!

Pēterburgas Avīžu Zobu gala pielikumā reiz rakstīju: „Kad jauns gads nāk, tad vecs gads bēg. Uz jaunu gadu ļaudis allaž vairāk cer nekā uz vecu gadu!"

Šie vārdi lai arī kļūst par manas vēstules pamatu. Tu, būdams latviešu biedrības priekšnieks, tāpat kā es reiz daudzām biedrībām par to priekšnieku biju, esi tas jaunais gads, uz kuŗu tie ļaudis visvairāk cer. Es pats tas kādreiz biju, un tu no vēstures skaidri redzi, cik cerības ir dižs atbalsts tautas sapņu piepildīšanai. Tu pats piedzīvoji tos skaistos latviešu brīvības laikus, kad tiem pašiem pat savs leduslauzis bija. Man tikai nepatika, ka šim kuģim manu vārdu bija iedevuši. Sak, vai tev patiktu, ja tavas kļūdas tev kā ar pirkstu acī badītu? Es atzistos, ka reiz rakstīju: „Skaisti un slaveni, ja kādai tautai ir dzejnieki . . . bet ne mazāk skaisti un vareni, pie tam vēl daudz vajadzīgāki, tautām vairot savu turību." Tāpat es rakstīju, ka jūŗa ir tas lielceļš, pa kuŗu pasaules tautas sasniedz bagātību, godu un varu. Šos vārdus rakstot, es biju trimdā, tāpat kā tagad tu. Un nav mana vaina, ja manas idejas nonāca trimdas zemes valdītāju ausīs, kas tās dzirdīgi uzņēma. Tām sekodami, tie tagad mūsu Latvijas ostas paņēmuši un, ar latviešu kuģiem braukdami, pasaules jūŗu bagātības salasa.

Lai arī tu nekļūtu par šāda veida jaunu ideju leduslauzi, tev jāmācās no manām kļūdām. Tērbatas jaunlatviešu vakaros bija simtiem jaunu ideju un projektu, tāpat kā tagad tu tos dzirdi Ziemeļamerikas valstību biedrības latviešu kongresos. Bet gandrīz visas šīs idejas izmantoja mūsu ienaidnieki, ko toreiz saucām par draugiem. Mums nav vajadzīgas teorijas, jo to aplam daudz, bet mums trūkst darbības spēka un to teoriju apdomīgas izlietošanas, kas izrādījušās par sabiedriski derīgām.

Tu stāvi kā klints tukšnesī. Nu jau gadiem ilgi tevi vienmēr no jauna ievēl par priekšnieku. Kāpēc? Ne jau tavu teoriju dēļ. Vienkārši tāpēc, ka nav citu gribētāju! Kā klints stāvēdams, tu arī esi atbildīgs pats par savām teorijām. Kā, piemēram, ar to jauno biedrības namu. Labi, tu to nopirki uz nomaksu, tāpat kā es reiz Derevas muižu pie Volchovas. Es toreiz smagi iekritu. Uz nomaksu pārdevu zemi tautiešiem, bet tie pēkšņi vairs nemaksāja mēnešmaksas, es zaudēju visu savu un īsavas sievas naudu, par ko nelaime nebija tik liela, jo viņa nebija latviete, vēl iekrizdama parādos. Un kā būs, ja tavas biedrības biedri vairs nemaksās biedru naudas?

Kas attiecas uz to „jauno cerību gadu", ir tiešām smags jautājums. Es reizi dikti biju norūgtināts par Cimzes, kas bija vienu paaudzi par mani vecāks, pārmetumiem, it kā es savā jaunības trakumā gribot visas pasaules kārtību grozīt. Vēl vairāk rūgtuma noriju, kad paaudzi jaunākie latvieši par mani teica, ka man neesot pietiekoši progresivisma. Zinu, tev ir tādas pašas problēmas. Un vēl viena nelaime klāt — tik daudz latviešu laikrakstu un biļetenu, ka visus pat izlasīt nevar. Viens tevi slavē, otrs par to pašu darbu lamā, bet, kā jau teicu, tu stāvi kā klints un savu nostāju nemaini. Vienu lietu gan es tev nevaru piedot: tikai tāpēc vien, ka esi latviešu biedrības priekšnieks, pagājušajā jauniešu ballē tev nevajadzēja bez biļetes iekšā lauzties!

Zinu, ka labprāt mīli klausīties trimdas latviešu politiķu runas. Tas labi, jo cilvēks, kas grib dzīvot bez politikas, ir atpakaļrāpulis. Bet nelaime atkal ir tā, ka latviešu politiķi savu politiku taisa no citu tautu dip. lomātu runu latviešiem patikamiem izgriezumiem. Patikami vai nepatikami, bet pilnīgu brīvību un gódu neviena tauta otrai nevar iešķiņķot; tie katrai tautai ar dūšīgu garu pašai jāiemanto!

Kā no manas īsās vēstules redzi, tad latviešu lietās biju daudz ko ar spalvu pasācis, tāpat kā tagad tu, bet, lai neatkārtotu vecās kļūdas un tavas idejas un rakstus, tāpat kā reiz manus neizmantotu mūsu ienaidnieki, tad glabā tos pie sevis un dod lasīt tikai labiem draugiem, mācītāji un muižnieki par tiem neko nedrīkst zināt, iekām lieta nav novadīta līdz galam.

Brīdinādams tevi no tava pašа dēliem un meitām, kas taisās tevi izvēlēt no priekšnieka amata, ja nebūsi ar viņiem uz vienu roku, palieku tevi un tavu pašaizliedzīgo darbu tautas druvā cienīdams, tavs sencis —

Krišjānis Valdemārs.

pārstāvis

VILIS MIĶELSONS

Kalamazū, 426 N. Prairie Ave, pieņem sludinājumus un kārto abonementus.

Deju vakars

SIDRABENĒ

18. jūlijā,

sākums pl. 7 vakarā.

Tālivaldis Dangavs

DIMANTI

(15. turpinājums)

Otrā dienā sirseņi viņus piespieda ļekāš laisties, jo šo milzu lapseņu inde ķermenim ir tas pats, kas raugs miklai. Pēc tam viņi iekūlās skudrās kā asās nātrās. Kad nebija dzēlēju ne gaisā ne uz zemes, Koloss tvarstīja sienāžus un kā ogas met to pakaļas savā mutē, bada zemdēšanai. Un šai nodarbībā viņš uzgāja akmens bultas galu.

Kas tās bija par izbailēm atradējam! Pat no ēnas, ko putns uzmeta, pāri lidodams, viņš nodrebēja kā zirgs, pātagas ķerts, un viņa runāšana nu bija tikai čukstēšana, viņa dzīvošana — galvas grozīšana un skatīšanās, uz kurieni mukt.

Bet Rolfs gāja tikai uz priekšu, it kā viņam negribētos ne ēst, ne dzert, ne atpūsties, un melnais lādēdamies vilkās nopakaļ.

Tikai trešās dienas pievakarē ceļotāji atrada mazu urdziņu — ūdens dziparīņu starp akmeņiem, un viņi pieplaka pie šīs sile kā no sausām ganībām pārdzīti vērši.

Padzēries Koloss vairs nedomāja celties, tik gulēt. Rolfs to nepieļāva.

„Es iešu tālāk. Nedomā, ka nākšu tevi meklēt," viņš biedēja melno.

Milzis stūmās kājās vaidēdams un sekoja mazākajam kā kuģis velkonim. Urdziņa kā Ariadnes pavediens vadīja viņus ārā no kalnu labirinta, tecēdama uz rietumiem. Ik ar nokāptu metru mainījās dabas seja, atkal parādījās koki, un pie kāda puduŗa Rolfs pamanīja pumas pērno kaķēnu un izšāva. Tikko dzīvnieks bija beidzis slaistīt asos nagus, Rolfs to vēla Kolosam uz pleca un turpināja ceļu. Reiz atskatīdamies, viņš redzēja nēģera muti pie pumas rikles, redzēja pirmoreiz savā mūžā, ka cilvēks ēd jēlu gaļu.

Rolfs nodrebēja.

Viņi nonāca pie divu strautu satekas, tur arī vakaŗinoja un pārlaida nakti.

Rolfs bija gulējis sēdēdams, ar muguru pret Kolosu, un tāpēc reizē ar ausmu uztriecās kājās. Brīdi klausījās putnu — rita iedziedātāju melodijās, tad sāka vērot upes gultni, pārāk lielu tik mazai straumītei kāda tā bija patreiz.

„Šai vajaga būt mežonīgai upei," viņš sprieda, „kas lietus laikā ar savu brāzmu kalnus plēš. Kur gan citur varētu būt dimanti, ja ne šeit?"

Un tomēr upe bija tukša.

Rolfs gāja un modināja Kolosu, lai turpinātu ceļu. Ar ūdens palīdzību tas viņam arī izdevās, bet melnais tiepās iet. Rolfs velti netērēja vārdus, ņēma savu sietu, svieda maisu uz pleca un gāja prom.

Nēģeris viņu panāca.

Lai saīsinātu ceļu lejup gājēji šķērsoja strauta cūs. kainos līkumūs un nepētīdami lēca vai brida pāri pietekām. Vietā, kur vadītājs strauts jau bija kļuvis par upi, nesamērojami seklu, salīdzinot ar stāvajiem krastiem, viņi likās gar zemi atpūsties. Rolfs nebrīnījās, ka Koloss atkal pieceļas, iebrien upē, pabradā, tad uzkāpj uz akmens, satupst un raugās ūdenī ka zivju dzenis.

Palielajam akmenim, uz kuŗa tupēja Koloss, no ūdens izcēlās kā kupris. Tātad tur upē bija kāda bedre, kāda dzelmīte. Un vienubrīd milzenis metās šai iekšā ar tādu joni, ka ūdens pašķida gaisā, kā zivis spridzinot.

Ar pilnu klēpi Koloss šāvās krastā, un no šīs milzu pavārnīcas izgāzās podu smaga zivs — surubī, smiltis un oļi .Kad Rolfs tur piesteidzās, zivs jau raustīja ūsas agonijā un nēģeris rāpās krastā pēc malkas. Vērojot zivs gigantu, pasakainu pēdu dziļai straumei, Rolfa skatiens krita arī uz dzelmītes padibenēm. Viņš pārlaida pirkstus tām un izcēla dimantu kaŗijas pupiņas lielumā, tik nogludinātu jau, ka tūdaļ varēja likt gredzenā vai krellēs.

„Ho-o, šī ir Dimantu upe!" Rolfa sirds iekūleņojās. „Kolos, ē, Kolos!" viņš sauca.

Nēģeris nobrauca ar žagaru klēpi lejā.

„Skaties, ko tu esi izcēlis! Šī ir Dimantu upe," Rolfs sniedza melnajam dārgakmeni.

Te viņi apmetās dimantus meklēt.

Rolfs izdomāja darbības plānu, ar kuŗu iepazistināja arī Kolosu.

Ik rītu viņi izdarīs nelielu pārgājienu pa krasta augšu. Atradīs vietu nometnei un tad šķirsies. Viens ies pa straumei, otrs pret. līdz pusdienas laikam gar vienu, pēcpusdienā, atgriežoties, gar otru malu. Ap launaglaiku jāsatiekas apmetnes vietā. Katram arī pienākums kaut ko sagādāt kopējām vakariņām. Sevišķi uzmanīties līdz līdz pusdienas laikam, kad viens no otra vistālāk. Briesmās saukt palīgā. Ja otrs ap launaglaiku nav ieradies, jāiet to meklēt.

„Kur tu gribi iet: uz leju vai uz augšu?" plānotājs noprasīja.

„Ud leju."

Tejieni izvēlēdamiem par pirmo apmetnes vietu, otrā rītā viņi ātri attālinājās pretējos virzienos.

Rolfam vientulība bija īsti pa prātam. Jutās brīvāks, varenāks, viengabalaināks. Varēja izdomāties gan šā, gan tā. Mācēja iekļauties upes, koku, zāles stiebru, kukaiņu un putnu balsu un kustību kopumā un justies kā iederīgs verbs šai neskartās dabas poēzijā.

Bet vai tas tā bija? Vai viņš kā garimpeirs bija iederīgs dabā? Jo viņa taču izzaga dabai dimantus, ko tā tik rūpīgi slēpa.

Un, vispār, kāpēc dimanti radīti? Lai dusētu zemē? Taču ne. Lai stikliniekam būtu ko stiklus griezt? Arī ne. Ko rotās likt un lielīties? Lai citi skaustu, un zaglus bezmiegs mocītu, gudrojot, kā tikt pie briljantiem. Būtu dzinulis un urdītājs negulēt tāpat kā karšš? Strikis alpinistam, ko apmest kādai galotnei, lai uzrāptos līdz tai? Varbūt kāda dieva asaras ,redzot, ka šā labie radīšanas nodomi sagājuši dēli?

Skaisti bija tā domāt, lidot kā kolibrijam no vienas izdomas zieda uz otru, bet vēl briniškīgāk bija just savas delnas ieplakā nelaimīgā dieva asarinas ielīksmojamies, tām ar sauli sasmaidoties.

Un to visvairāk bija dzelmītēs, kuŗās kā Jūdasa lielajā makā ūdeņi bija sabēruši spožos sinepju graudiņus.

Kā norunāts, abi garimpeiri sastapās tūdaļ pēc launaglaika. Koloss nebija atradis dimantus, toties zivis gan, kuŗas atnesa samauktas uz gaŗas nūjas. Dažas no tām jau oda pēc maitām, un tas nozīmēja, ka Koloss galvenokārt bija nodevies zivju dzeņa izdarībām.

Lai arī kā, bet abi vīri bija līksmi; viens ieguvis vērtības, otrs ēdamo papilnam. Un Kolosam tāpat bija patikusi atšķirtība.

Šai vakarā baltais iemācija melnajam kūpināt zivis dūmos, lai varētu ēst arī vēl rītu, parīt un aizparīt.

Tā viņu dzīvē vienai dienai līdzīgi sekoja citas, iekām pēc baltā aprēķina nepienāca kāda sestdiena. Tad bija jāatpūšas gaŗāku brīdi. Un vienai tādai svētdienai viņi atrada krastā alu, pietiekami lielu abu vajadzībām un pat ugunskuram, lai tas, pie alas mutes kūpēdams, kaucu atpūtas brīdī viņus atpestītu no moskītiem.

Alā viņi arī pārlaida negaisu, kas sākās naktī, pērkoņiem bungojot tālumā.

Nēģeris gulēja alas dibenpusē, Rolfs pie ieejas, rokām zem galvas. Bija izģērbies, jo uguniskura dēļ drēbes sviedrēja. Šad un tad dūmi iekoda acīs, it kā dusmās par to, ka šiem bez apstājas jācīnās ar moskītiem, kas par vari grib alā list. Bet dažbrīd sivie dūmi arī atgādināja, ka uguns jau badā un tad Rolfam ar jaunu žagaru klēpi bija jānovēlē tai kūpēt tālāk.

Tā uguns sargs ieklausījās, ka zeme sākusi dunēt.

Likās, tuvojās kāds nācējs, kas ar milzu vāli dimdina kalnus, un šai nākšanā klausijās daba ar aizturētu elpu. Tad koki un krūmi saspēras pretim, kā sacīdami: Ne, ne, ne. Vienu sekundi uzšķīlās zila diena, otrā jau atkal bija tik tumšs, it kā zeme būtu maisā grūsta. Īsi noskanēja lietus. „Ne" teicējus ķēra lāšu pletnes, un tās līdzi dabūja arī mēmie.

Bet tie bija tkai pirmie akordi, durvju iecīkstēšanāsās virās, vējam paraustot. Pats galvenais nāca tikai pēc tam, kad zibeņi paškidināja sēra smaku alaş tuvumā un pērkons norībināja kā pie auss, tā kā neģera galva uztriecās līdz alas griestiem.

„Dod šurp striķi! Jāiet piestiprināt augšā, lai varam izrāpties, ja ūdens ceļas," Rolfs runāja ģērbdamies.

Koloss ilgi muļļājās, iekām tumšā attinās no laso. Kad striķis Rolfam bija rokā, viņš mēģināja turpat uzrāpties krastā, taču nesekmīgi. Bija jānolaižas līdz upei un no turienes jākāpj.

Zibeņi mainījās ar piķa melnumu un tāpēc cilvēkam ik zibsnis bija jāizmanto par kāpsli savu nodomu sasniegšanai. Nokārtojies Rolfs ar striķa brīvo galu saujā taustījās uz krasta malu, lai nolaistos pie alas, kamēr zibšņi kapās tumsu. Bet viņš to neizdarīja tūdaļ, jo pa zibeņu izcirstajiem logiem ieskatījās dabas spēku ciņā kalnos.

Kāds titāns, zilimelnu vaigu, droši vien saltais dienvidvējš pampēro ar saviem mākoņu vasaļiem grūdās šaipus kalniem un cits gigants, liesmu elpu un vulkānu balsi, metās pret pirmo un skaldīja tā, ka ik dzirkstele, kas ātsprāga, vērta nakti dienas gaišumā.

„Un tas ir tikai mazu nesaskaņu, tikai temperātūras, dažu siltuma vai aukstuma gradu dēļ. Cik majestātiska ir daba arī sīkumos!" cilvēka bērns čukstēja ainas iespaidā. „Uu kur uz spēles ir Rietumu gods un pastāvēšana, veselas pasaules 'būt vai nebūt' iepretim komūnismam, tur zibeņi ir tikai sērkociņu uzrausana pipes vai cigāra iededzināšanai, kad pīpmanis laižas mīkstā krēslā, lai tabakas viraka iespaidā domātu, ka viss ir kārtībā. Es uzsplaužu šai glēvuļu pasaulei, kur cilvēku resgaļi ar galvām apmainījušies savām dabiskām vietām!"

(Turpinājums sekos)

Trešdien, 1959. gada 15. jūlijā, 56. n-rs.

Ģirts Salnais

DVĒSELĪGIE AK

LIELO MEISTARU VA

VII

Eifeļa kafejnīcā Brencēnes piekodināja: „Jums jāpieprasa labākais liķieris, kāds varētu būt kafejnīcas ricībā. Ievērojiet — viņiem tur ir labākais no labākā visā pasaulē."

Jaunais pāris paklausīja vārdu pa vārdam, un pārsteiguma netrūka: pēc pasūtinājuma „labāko no labākā" — viņiem uz galda nolika . . . Allažu ķimeli.

Šis nieka sarpgadījums tomēr darija priecigu prātu, kas Parīzes laika sūkumā jaunā tēlnieka satrauktā sirdi negribēja visai cieši noturēties. Parīzes mākslas vērtību izšķērdīgā bagātība viņu reizēm sajūsmināja, reibināja, bet ari satrieca. Radās bažas un neticība savam talantam un spēkam. Likās, ka gluži lieki mēģināt vēl pašam izteikties kā mākslinīekam, kad — griez skatu kur griezdams — atduries neskaitāmos ģeniālos veikumos, kur vairs ne ko pielikt, ne atņemt. Uzmācās vēlēšanās paklausit kāda praktiska drauga aicinājumam mest mākslinieka sapņus pie malas, braukt mājās un kļūt par kādu uzņēmēju. Pārliecīgā paškritika viņu būtu novedusi pie šī soļa, ja viņa kundzes nojautas un miers nenodibinātu kārtību kā domām, tā ceribām.

„Viss nāk pamazām", viņa mēdza iegalvot un uzmundrināt. Un sākot darboties, Burkards pamazām atguvās. Pamazām radās pārliecība, ka mākslā nekad nebūs pateikts viss sakāmais. To toreiz nepārprotami rādīja Rodēna ģenijs. Tas skulp-

Komp. Jāņa Zālīša portrets.

A. Nuliša vinete

(57. turpinājums)

„Pazistu Straumēna kundzi jau kopš seniem laikiem," viņš runāja lēni un apdomīgi, katru vārdu apsvērdams, „toreiz viņa bija ļoti maiga un nevariga. Pienākums pret bērnu viņu kara gados spiedis pārvērsties. Jūs jau zināt — lāču mātes visbīstamākas tad, ja viņām mazuļi. Pārējā laikā viņas miermīlīgi čāpo pa biezokni un nevieņa neaizticek."

Silvija Imantu pavadīja līdz autobusam.

„Jums vajadzēja kļūt par advokātu," viņa šķiroties teica, „jūs man Straumēna kundzi padarījāt gandrīz simpatisku."

Imants pasmaidīja.

„Ja tas tā, tad jūs man pati esat kļuvusi vēl simpatiskāka kā līdz šim."

Viņa nopietni paskatījās Imantā.

„Ceru, ka Rūta drīzi atradīsies."

„Es arī to ceru."

„Un ka jūs pats drīzi atkal atgriezīsieties Džeksontaunā," Silvija nobeidza iesākto teikumu, uzsmaidīja strauji apgriezās un neatskatīdamās aizgāja.

22.

Ieslodzījusi Rūtu, Ziemele izjuta gandarījumu — viņai likās, ka viņa veikusi lielu darbu. Viņa bija Intas atņēmusi to, ko tā sargāja visvairāk — un atņems viņai arī to, pēc kā viņa tiecās. Rūtu viņa izdos tikai tad, kad Inta apsolīsies atstāt Pēteri mierā.

Viņa pat nožēloja, ka ziņojusi Ziemelim Intas adresi, jo līdz ar to Ziemelis tagad zināja, kur viņa pati bija apmetusies, un tagad varēja ierasties un viņas nodomu izjaukt. Labi vēl, ka viņa nebija uzdevusi savu adresi. Tā viņas rīcībā tomēr bija atlicis pietiekami daudz laika.

Pēc īsa brīža viņa dzirdēja, ka Rūta mēģina atvērt durvis. Velti izpūlējusies, meitene sāka viņu saukt; sāku mā klusāk, tad arvien skaļāk. Tai noskaldrotu, vai sauciņi dzirdami ārpus mājas, Ieva izskrēja uz ielas. Tur nekas nebija dzirdams. Viņa apgāja mājai apkārt pagalmā

ĀTNES

es reiz Derevas muižu pie Volchovas. Es toreiz smagi iekritu. Uz nomaksu pārdevu zemi tautiešiem, bet tie pēkšņi vairs nemaksāja mēnešmaksas, es zaudēju visu savu un savas sievas naudu, par ko nelaime nebija tik liela, jo viņa nebija latviete, vēl iekrizdama parādos. Un kā būs, ja tavas biedrības biedri vairs nemaksās biedru naudas?

Kas attiecas uz to „jauno cerību gadu", ir tiešām smags jautājums. Es reizi dikti biju norūgtināts par Cimzes, kas bija vienu paaudzi par mani vecāks, pārmetumiem, it kā es savā jaunības trakumā gribot visas pasaules kārtību grozīt. Vēl vairāk rūgtuma noriju, kad paaudzi jaunākie latvieši par mani teica, ka man neesot pietiekoši progresīvisma. Zinu, tev ir tādas pašas problēmas. Un vēl viena nelaime klāt — tik daudz latviešu laikrakstu un biļetenu, ka visus pat izlasīt nevar. Viens tevi slavē, otrs par to pašu darbu lamā, bet, kā jau teicu, tu stāvi kā klints un savu nostāju nemaini. Vienu lietu gan es tev nevaru piedot: tikai tāpēc vien, ka esi latviešu biedrības priekšnieks, pagājušajā jaunviešu ballē tev nevajadzēja bez biļetes iekšā lauzties!

Zinu, ka labprāt mīli klausīties trimdas latviešu politiķu runas. Tas labi, jo cilvēks, kas grib dzīvot bez politikas, ir atpakaļrāpulis. Bet nelaime atkal ir tā, ka latviešu politiķi savu politiku taisa no citu tautu diplomātu runu latviešiem patikamiem izgriezumiem. Patikami vai nepatikami, bet pilnīgu brīvību un godu neviena tauta otrai nevar iešķiņķot; tie katrai tautai ar dūšīgu garu pašai jāiemanto!

Kā no manas īsās vēstules redzi, tad latviešu lietās biju daudz ko ar spalvu pasācis, tāpat kā tagad tu, bet, lai neatkārtotu vecās kļūdas un tavas idejas un rakstus, tāpat kā reiz manus neizmantotu mūsu ienaidnieki, tad glabā tos pie sevis un dod lasīt tikai labiem draugiem, mācītāji un muižnieki par tiem neko nedrīkst zināt, iekām lieta nav novadīta līdz galam.

Brīdinādams tevi no tava paša dēliem un meitām, kas taisās tevi izvēlēt no priekšnieka amata, ja nebūsi ar viņiem uz vienu roku, palieku tevi un tavu pašaizliedzīgo darbu tautas druvā cienīdams, tavs sencis —

Krišjānis Valdemārs.

Deju vakars

SIDRABENĒ

18. jūlijā,

sākums pl. 7 vakarā.

Ģirts Salnais

DVĒSELĪGIE AKMEŅI

LIELO MEISTARU VARĀ

VII

Eifeļa kafejnīcā Brencēnes piekodināja: „Jums jāpieprasa labākais liķieris, kāds varētu būt kafejnīcas rīcībā. Ievērojiet — viņiem tur ir labākais no labākā visā pasaulē."

Jaunais pāris paklausīja vārdu pa vārdam, un pārsteiguma netrūka: pēc pasūtinājuma „labāko no labākā" — viņiem uz galda nolika .. Allažu ķimeli.

Šis nieka sīkpagadījums tomēr darīja priecīgu prātu, kas Parīzes laika sākumā jaunā tēlnieka satrauktā sirdī negribēja visai cieši noturēties. Parīzes mākslas vērtību izšķērdīgā bagātība viņu reizēm sajūsmināja, reibināja, bet arī satrieca. Radās bažas un neticība savam talantam un spēkam. Likās, ka gluži lieki mēģināt vēl pašam izteikties kā mākslinīkam, kad — griez skatu kur griezdams — atduries neskaitāmos ģeniālos veikumos, kur vairs ne ko pielikt, ne atņemt. Uzmācās vēlēšanās paklausīt kāda praktiska drauga aicinājumam mest mākslinieka sapņus pie malas, braukt mājās un kļūt par kādu uzņēmēju. Pārliecīgā paškritika viņu būtu novedusi pie šī soļa, ja viņa kundzes nojautas un miers nenodibinātu kārtību kā domām, tā cerībām.

„Viss nāk pamazām", viņa mēdza iegalvot un uzmundrināt. Un sākot darboties, Burkards pamazām atguvās. Pamazām radās pārliecība, ka mākslā nekad nebūs pateikts viss sakāmais. To toreiz nepārprotami rādīja Rodēna ģenijs. Tas skulptoru pasauli bija it kā izrāvis no omulīgas letargijas. Pēc grieķiem — viņu tīrā daiļes kulta un ideālā cilvēka proporciju matēmatiskā salikumā, pēc romiešiem, kas bez skaistuma jau uzsvēra reālitāti, pēc Mikelandželo, kas centās rādīt cilvēka iekšējo, dvēseļīgo saturu, Ogists Rodēns nu tēloja cilvēka kustību, saskaņā ar tā acumirklīgo dvēseles stāvokli. Apziņigi vai neapziņigi, bet Rodēna mākslas ierosināts, Burkards Dzenis atklāja sava talanta mīrdzošo pērli, kuŗas burvība apstaro viņa darbus. Viņa talanta īpatnība pievērsa viņu galvenokārt portretam, un viņa portretos redzam domājošus, apgarotus, it kā sapni ar dzīvi saskaņot iegribējušus cilvēkus; kontemplātīvus tēlus granītā, marmorā bronzā — it kā mākslinieks tajos būtu iebūris dzīvus nervus un — neiedomājamo — tā sakot — „rokām taustāmu domu". Šie akmeņi dzīvo. Ārējo formu skaidrība un vienkāršība tiem nodrošina mūžīgu dzīvošanu. Kā labai dzejai. Un tai nemaz nav jābūt sensācionālai.

B. Dzenis — 1940. g. — A. Kopmaņa zīmējums.

Bet, protams — „Viss nāk pamazām! Ar darbu."

Viņi dzīvoja Latīņu kvartālā — topošo slavenību — Parīzes studentu un mākslinieku bohēmas iecirknī; namā, kur mita gandrīz tikai mākslinieki; paliela telpā, ko Burkards, lietodams audeklu, pārdalīja četrās daļās: guļamistaba, virtuve, viesistaba un darbnīca. Strādājot aizkarus sabīdīja, un izveidojās plašs gaišīgs ateljē. Viņu ikdienas sadzīvē savu vietu ieņēma Kārlis Brencēns ar savu Parīzes viešņu — dzejnieci Zemgaliešu Birutu (Konstance Grencione — kā dzīvē, tā dzejā patētiska individuāliste, aizspriedumu nicinātāja, pēkšņu impulsu un jūsmas vestaliete), bet ikdienas allažību saprātīgi un veikli vadīja kundze Auguste. Burkards no agra rīta veidoja, pēcpusdienas pavadīja mūzejos un šad tad iegriezās Ogista Rodēna marmora apstrādāšanas darbnīcās. Te viņš iepazinās un sadraudzējās ar spāņu skulptoru Domineku — Rodēna darbnīcu vadītāju. Pirmo reizi ieradies pie lieliskā aroda pratēja spāniešu, Burkards pārsteigts ieraudzīja to darbojoties gar skeletu, kam daļa apkrauta māla muskuļiem.

„Kam jums tas skelets?" bažīgi iejautājās.

„Kā jūs pareizi uzliksit miesu, smēja lielmeistars.

Te viņš dzirdēja, ka Rodēns, strādādams gar milzīgo Balzaka tēlu, izveidojis to kailu vai visos sīkumos un pēc tam tikai aplicis augumam togu. No toreizējo spāniešu glezniecības dūža Angladas darba dienas sadalījuma, Burkards nojauta svarīgo nepieciešamību ieturēt stingru darba disciplīnu. (Par Angladaš ienaidnieku kļuva katrs, kas traucēja viņu kaut minūti pirms pulkst. 5-iem pēcpusdienā!). Ikviens — vietējais vai ārzemnieks — kas gribēja pierādīt sava talanta tiesības, Latīņu kvartālā cītīgi strādāja un mācijās, tikai vakaros iegriežoties kādā kafejnīcā atbrīvoties no dienas sprieguma. Kundzes atbalstā uzvarējis mazvērtības kompleksu un ticis pāri pirmam šaubu periodam, Burkards dedzīgi ķērās pie darba. Taisnība, — viņu ļoti ietekmēja Rodēna darbi un neapšaubāmi arī tezes. Bet kuŗu gan toreiz ne? . . .

„Ja Dievs man jautātu, kā tev, Ogist, patīk cilvēks, ko esmu radījis, es atbildētu — gluži labi," kādreiz izmeta Rodēns. Tas nozīmēja, ka, pēc viņa domām, varētu arī šo to pielabot un pārlabot.

Deviņu mēnešu laikā Parīzē Burkards Dzenis veica četrus darbus: „Tēlnieka sieva", Italieša galva", „Zemgaliešu Biruta" un „Kārlis Brencēns."

Domineks apskatījis sievas portretu, kas bija sākts veidot mālā (Rīgā tas izcirsts marmorā) sajūsminājis iesaucās: „Jūs jau esat kā mazs Rodēns." Tā bija uzslava.

Diemžēl, Parīze bija jāatstāj. Trauslā kundze sasirga ar tuberkulozi.

„Parīzē es iemācijos mākslinīekam nepieciešamo darba disciplīnu un ieguvu darba prieku, bet bez tā aizvedu līdzi iespaidus no varenajām Parīzes mākslas krātuvēm visam mūžam. Viņš bija pacelts kā spārnos; viņš alka mācīties un darīt. Trīs mēnešus pavadīdams Maskavā, viņš izpētīja un iegaumēja bronzas liešanas tehniku sīkumos, lai turpmāk pašrocīgi darītu visus darbus, kā sastādot metalla sastāvu, tā atlejot veidojumus. Pārbraucis Rīgā, Dzeņu dzimtas īpašumā Stanģos, Ķīšezera malā Burkards ierīkoja savu darbnīcu un bronzas lietuvi.

VII

Latviešu tēlojošo mākslu vēsturē 1910. gadam ir sevišķa nozīme. Tas ir gads, kad paši latvieši atklāja, ka viņu vidū nav tikai atsevišķi balti mākslinieki, bet ka izaugusi jauna spēciga mākslas nozare. Līdz tam latvieši bija piedalījušies Rīgā archaioloģijas izstādē, kur „rūķiem" par pienākumu bija uzlikts sazīmēt latviešu tipus. Jaundibinātā Latviešu mākslas veicināšanas biedrība, kuŗas sirds un dvēsele bija Tilbergs, Dzenis un pāris citu „rūķu", 1910. g. noorganizēja Pirmo tēlojošās mākslas izstādi Rīgā, 5-to Dziesmu svētku laikā.

(Nobeigums sekos).

V. Krāslavietis

LAIMĪGIE . . .

Te nu mēs esam — latvieši īstie
un vienīgie patrioti!
Izlaipojuši pēdiņām sausām,
zelējam trimdas baltmaizi
mīksto.

Tā vien liekas — mums piesities
vadātājs:
apli griežoties, mīnam viens
otram uz kājām.

Prātīgie saka: „Druscin vēl
pagaidiet!
Varbūt kāds latviešu izcelsmes
lidotājs
nometīs atombumbu virs Rīgas —
tad visi varēsim atgriezties
mājās."

Uz izkārtnēm, protams, nevar
vairs palaisties, —

PASAULES SIRDSAPZIŅA —

šis lepnais un varenais nams —
(svētās dusmās tam izsitām
dažu rūti)
būtībā tikai iestāde bija, kur
mīlestību
un visus pārējos priekus
katrs varēja iegūt pret mērenu
atlīdzību.

Vilšanās? — Jā! bet patikama,
jo iekšā šeit viss ir uz goda.
Ārpusē stāvošiem parasti
traģiskākas rādās tās lietas,

. . . nebūtu paši vēl situši logus,
mūs netraucētu pat vēsmiņas
liegas . . .

Un te nu mēs esam — laimīgie,
kā Anšlāvs Eglītis teiktu.
Vienmēr vēl pērnos salmiņus
kuļam,
vienmēr vēl cītīgi meklējam
zvaigznēs,
uz vēdera gulot.

KANADAS DVĒSELES MEKLĒTĀJS

Vēsturi piepilda valsts robežu novilcēju vai uzturētāju dzīves stāsti. Tādi viri bija vadoņi kā uz jūras, tā uz sauszemes ar zobenu rokā, kas bija gatavi strādāt un mirt, lai radītu valsti. Bet valsts nav tikai materiāla substance. Tai ir dvēsele, kas parādās visskaidrāk nācijas mākslinieku darbos.

Starp tiem, kas ir meklējuši un vispatiesāk atkailinājuši Kanadas dvēseli, jāmin dzejnieks Vilsons Mekdonalds. Viņa sējumā „Songs of the Prairie Land", „Ount of the Wilderness" un „A Song of Lonesomness", „M'sieu", kas ir tik dažādas un kontrastainas, vienojas cilvēka sirdi. Katra stūra, katras plaisas, kā viņš pats saka, pazīšanā un tik plašā milestībā kā šī pati zeme, Kanada paceļas nevis kā materiālo bagātību un iespēju zeme, bet kā mistikas un skaistuma zeme, kas ir tikpat bagāta, kā tās zemes, par kuŗām dzejnieki jau tik daudz dzejojuši.

Nākošā gada maijā Vilsonam Mekdonaldam būs 80 gadi, bet viņš ir vēl jauns kā miesā, tā garā. Būdams sporta cienītājs, viņš vēl arvienu slido un spēlē tenisu, raksta, lasa un glezno bez aceņu palidzības. Viņu mīl jaunatne, kuŗu viņš prot lieliski vadīt uz skaistumu un milestībā uz savu zemi.

Bez dzejas viņa gara dāvanas aptver arī mūziku un gleznieciību. Starp viņa kompozīcijām ir arī viena opera. Viņš savas grāmatas illustrē pats, un viņš ir ielicis logātos visskaistākās poēmas, kas rakstītas ar viņa roku un grezno viņa Toronto mājas sienas.

Vilsons Mekdonalds

Divdesmit gadi pētnieka pacietības iemiesoti pētījumos par Šekspiru, kas vēl nav publicēti.

Kā tas allaž mēdz būt ar ģeņiem, Mekdonalds savu prmo atzišanu neieguva no paša tautiešiem. Anglija un Sav. Valstis pirmās slavināja viņu par lielu Kanadas dzejnieku. Būdams 4. paaudzes kanadietis, kas dzimis Ontario Cipsaidē, izglītojies Vudstokā un Makmaster universitātē, Vilsons Mekdonalds ir ne tikai laidis dziļas saknes savas zemes vēsturē, bet bijis arī tās nākotnes reģis. Par viņu ir teikts, ka viņš „ir devis Kanadai to, ko neviens cits dzejnieks nav spējis, būdams pilnīgi un pavisam kanadietis . . ."

Tomēr viņa milestība neaprobežojas tikai ar savu zemi un tās cilvēkiem vien. Tā sniedzas pēc visa, kas ir cēls mirstīgajos. Un tāpēc, ka viņš mīl tik intensīvi, viņš saceļas pret dzīves formām, kas kļuvušas neīstas:

„Hold not the dead truth,
But when young truth appears
Let the old slip easily
Down the dark years."

Vilsons Mekdonalds neseko nevienam modernistiskam virzienam, nedz domās, nedz mākslā. Abi tie ir bezlaicīgi viņam kā puķu skaistums un vēja skaņas, kuŗas viņš tik ļoti mīl.

Daudzu iemeslu dēļ Vilsonam Mekdonaldam ir lielāka nozīme, vai vismaz tikpat liela nozīme jaunkanadiešu, kā dzimušo kanadiešu dzīvē. Valoda ir, kā to neviens nezina labāk par immigrantiem, tautas kultūras atslēga. Visai ātri jauniebraucējs mācās lietot šo atslēgu, lai iegūtu to, kas tam vajadzīgs — dienišķo maizi. Bet lai pavērtu durvis, kas ved uz nepazīstamas zemes un ļaužu iekšējiem noslēpumiem, tam jāveic vairāk par angļu valodas pamatu iemācīšanos. Tam jāgriežas pie lielajiem rakstniekiem un dzejniekiem, kas mums var palīdzēt saskatīt jaunās zemes brīnumus ne tikai ar mūsu acīm un prātu, bet arī ar sirdīm. Vilsonam Mekdonaldam, varbūt, vairāk nekā kuŗam katram citam dzīvam kanadietim ir šīs maģiskās spējas.

Kultūras apskats

● Rakstnieks Jonāss Miesnieks ar kundzi šais nedēļas atvaļinājumu pavada Lihajas — Betlemes apkaimes pakalnos. „Tur dzīvo mūsu meita Gundega," stāsta Miesnieka kundze. „Tur izskatās gluži kā Vidzemē ap Piebalgu," jūsmo pats rakstnieks, kas savos darbos nevar vien beigt jūsmot par Gaujas un Ogres zālaino līču un ievām noaugušo leju krāšņumu. Žēl tikai, ka rīta miglas vietā, kas kā balti palagi reizēm klājās pār Piebalgas pļavām un lejām, atvaļinājuma vietā no nokalnes gaisos redz kāpjam milzīgās Betlemes tērauda rūpnīcas dūmuš un tvaiku. Arī teiksmaino Latvijas ezeru vietā, par kuŗiem teikas stāsta, ka tie reiz laidušies pa gaisu, jāapmierinās ar peldbaseina ūdens spoguli. Ne Alauksta, ne Inešа . . . Uz turieni aizklīst tikai domas un pārī Bregža kalnam ved uz rakstnieka iemīļoto novadu. Kas zina, ka arī šai atvaļinājuma laikā nerodas kāds jauns darbs? Trīs jau gul plauktā vai izdevēja spiestuvē, un rakstnieka draugi ar nepacietību gaida, kad tie beidzot parādīsies grāmatās. Gribiet zināt, kas tie par darbiem? Lūk: „Klaucēnu kundzenes meita", „Dienas un nedienas" un „Uldenaga milestība". Te tomēr jābūt uzmanīgam, jo rakstnieks nekad nav atzinies, ka viens vai otrs nosaukums jau būtu pats labākais un ka to nevarētu mainīt, ja prātā ienāktu kāds vēl labāks un izteiksmīgāks. Jāgaida, kad iznāks, tad redzēsim, kuŗš palicis, kuŗš nomainīts. K.

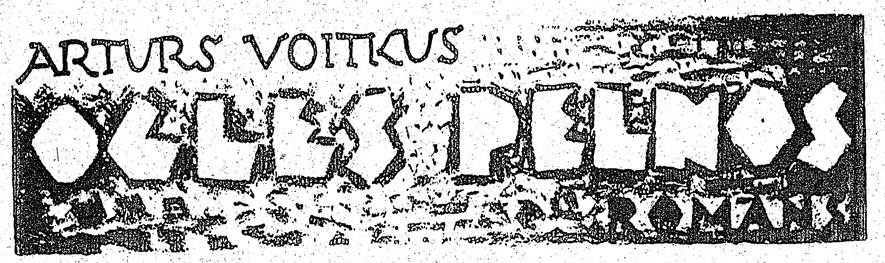

A. Nuliša vinete

(57. turpinājums)

„Pazīstu Straumēna kundzi jau kopš seniem laikiem," viņš runāja lēni un apdomīgi, katru vārdu apsvērdams, „toreiz viņa bija ļoti maiga un nevarīga. Pienākums pret bērnu viņu kara gados spiedis pārvērsties. Jūs jau zināt — lāču mātes visbīstamākas tad, ja viņām mazuļi. Pārējā laikā viņas miermīlīgi čāpo pa biezokni un neviena neaiztiek."

Silvija Imantu pavadīja līdz autobusam.

„Jums vajadzēja kļūt par advokātu," viņa šķiroties teica, „jūs man Straumēna kundzi padarījāt gandrīz simpatisku."

Imants pasmaidīja.

„Ja tas tā, tad jūs man pati esat kļuvusi vēl simpatiskāka kā līdz šim."

Viņa nopietni paskatījās Imantā.

„Ceru, ka Rūta drīzi atradīsies."

„Es arī to ceru."

„Un ka jūs pats drīzi atkal atgriezīsieties Džeksontaunā," Silvija nobeidza iesākto teikumu, uzsmaidīja, strauji apgriezās un neatskatīdamās aizgāja.

22.

Ieslodzījusi Rūtu, Ziemele izjuta gandarījumu — viņai likās, ka viņa veikusi lielu darbu. Viņa bija Intai atņēmusi to, ko tā sargāja visvairāk — un atņems viņai arī to, pēc kā viņa tiecās. Rūtu viņa izdos tikai tad, kad Inta apsolīsies atstāt Pēteri mierā.

Viņa pat nožēloja, ka ziņojusi Ziemelim Intas adresi, jo līdz ar to Ziemelis tagad zināja, kur viņa pati bija apmetusies, un tagad varēja ierasties un viņas nodomus izjaukt. Labi vēl, ka viņa nebija uzdevusi savu adresi. Tā viņas rīcībā tomēr bija atlicis pietiekami daudz laika.

Pēc īsa brīža viņa dzirdēja, ka Rūta mēģina atvērt durvis. Velti izpūlējusies, meitene sāka viņu saukt; sāka. mā klusāk, tad arvien skaļāk. Iai noskaidrotu, vai sauciens dzirdami ārpus mājas, Ieva izskrēja uz ielas. Tur nekas nebija dzirdams. Viņa apgāja mājai apkārt pagalma pusē. Ja stāvēja tuvāk logiem, Rūtu varēja dzirdēt, bet jau dažus soļus tālāk skaņas norima. Pie sētas — no kaimiņu pagalma tātad — neko nevarēja saklausīt. Apmierināta viņa atgriezās istabā un, lai pārkliegtu Rūtas balsi, ieslēdza radio.

Bet meitenes vaimanas bija skaļākas. Ja arī ārpus mūriem un dubultajiem pagraba logiem pagalmā un uz ielas viņas saucienus nevarēja dzirdēt, cauri plānajai grīdai tie skanēja, it kā Rūta atrastos tai pašā telpā.

Ieva uzgrieza radio visstiprākā skaļumā, bet arī tas daudz nelīdzēja. Rūta kliedza un sauca, un dūrītēm dauzīja pagraba durvis.

Piepeši Ievai ienāca prātā labs atrisinājums. Viņa nogrieza radio un nogāja pagrabā. Durvis neatslēgusi, viņa uzrunāja Rūtu:

„Rūtiņ? Paklausies, man tev kas sakāms!"

„Lūdzu! Lūdzu! Laidiet mani ārā! Lūdzu!"

„Rūtiņ, — man notika nelaime. — Vai tu mani dzirdi?"

„Jā. Bet es gribu ārā! Man jāiet mājā! Lūdzu!"

„Jā, es zinu. Bet — man notika nelaime — es tevi nevaru izlaist."

Rūta pēkšņi apklusa pavisam.

„Kāpēc ne?"

„Man pazuda atslēga," Ieva meloja, „mums jāgaida līdz rītam, kad varēs dabūt atslēdznieku."

Rūta atka. sāka raudāt.

„Taču saproti, muļķa bērns!" Ieva kļuva nikna. „Liecies tagad gulēt — tur ir dīvans, tur ir sega. Rītu tevi izlaidīs. Saproti?"

Bet Rūta neapdevās. Padzirdusi, ka izredzes izkāpt no pagraba zudušas, viņa sāka saukt vēl skaļāk. Ziemele nesaprata, ko darīt.

„Lai izkliedzas," viņa nodomāja un atstāja Rūtu vienu, bet jau pēc īsa brīža atgriezās — troksnis pagrabā bija bīstami skaļš, un viņai bija ienākusi prātā kāda cita doma.

„Rūtiņ," viņa pieklaudzināja durvīm. „Rūtiņ, uzklausies. Vai tu negribi, lai piezvanu tavai mammiņai?"

Rūta uzreiz apklusa.

„Jā! Un sakait, lai viņa nāk šurp!"

Ziemele atgriezās dzīvojamā istabā, brīdi uzkavējās, tad atkal nogāja pie Rūtas.

„Tava mammiņa teica, lai tu liekoties gulēt un labi izguloties. Rītu no rīta viņa nākšot tev pakaļ."

Brīdi aiz durvīm valdīja klusums, tad Rūta nedrošā balsī jautāja:

„Vai viņa bija ļoti dusmga?"

„Par ko?" Ieva brīnījās.

„Ka es aizgāju jums līdzi?"

„Nē! Nemaz! Viņa tikai teica, lai tu esot pavisam mierīga, un labi izguloties. Un tagad klausi viņai un liecies gulēt. Saprati?"

„Jā," Rūtas balsī vēl bija dzirdamas elsas, „jā . . ."

Dzīvojamā istabā Ieva vēlreiz ieslēdza radio — viņa bija pārāk satraukta, lai ietu gulēt. Bija jānomierina nervi.

Viņa laikam bija iesnaudusies, jo pēkšņi viņu iztraucēja tālruņa zvans. Radio bija apklusis, istabā dega visas spuldzes un uz galdiņa viņas priekšā gulēja Rūtas galvas lakatiņš. Vienā mirklī viņa bija pilnīgi nomodā.

Zvanītājs bija policijas ierēdnis, pēc tam runāja Straumēnu Inta.

Dusmās un priekā trīcēdama, Ieva pēc sarunas nolika klausuli. Viņas nodoms tātad bija pilnīgi izdevies un Inta tagad skraidīja vaimanādama pa pilsētu! Tikai — kā viņa tik ātri bija iedomājusi Rūtu meklēt pie viņas? Labi, ka viņai bija pieticis apķērības aicināt nākt pārmeklēt māju. Tā kā viņa pati to bija piedāvājusi, tad varēja būt droša, ka Inta to nedarīs.

Un tomēr — Rūtu šeit paturēt nevarēja. Ja jau policija reiz šīs pēdas bija sākusi dzīt, tad ātrāk no tām neatstāsies, kamēr pārliecināsies, ka meitenes šeit nav. Bet kur Rūtu likt? Tai pašā brīdī, kad Rūtu izlaidīs no pagraba, viņa tai būs zudusi. Vienīgā iespēja Rūtu pārvietot kaut kur citur bija vai nu tādā veidā, ka Rūta to nesaprata, vai arī nejuta. Bet Rūta bija jau par vecu un gudru, lai ļautos piemuļķoties. Jau tagad nebija nācies viegli meiteni nomierināt. No rīta, kad modīsies un mātes vēl nebūs šeit, tracis sāksies no jauna.

Bet kur? Un kā?

Viņa sāka apsvērt dažādas iespējas, kā no Rūtas atsvabināties.

Ja viņai bijis pašai savs auto, varētu Rūtu tajā ievilināt un aizvest. Aizvestu kaut kur labi tālu un palaistu mežā. Vislabāki kaut kur ziemeļos, kur tuvumā nav ne policijas, ne pilsētu, ne cilvēku. Pēteris, droši vien, zinātu, kur tāda vieta atrodama, jo Pēteris bija ne tikai skaists un labs, bet arī gudrs. Pēteris īstenībā bija gudrākais cilvēks, kādu Ieva pazina. Un labākais. Kad Pēteris bija tuvumā, tad ne no kā nebija jābīstas — ne no Ziemeļa aģentiem, ne no Intas, ne Rūtas. Tad viss bija labi.

Viņa pamodās, kad istabā jau bija liela gaisma. Galva sāpēja, un visā ķermenī bija nepatīkams stīvums, jo viņa bija aizmigusi turpat uz dīvāna, un galva balstījusies uz cietās atzveltnes. Bez tam sala — guļot viņa bija radusi segties biezām segām. Pirmajā mirklī viņa brīnījās par neparasto situāciju, bet tad atcerējās nakts notikumus.

Viņa ieklausījās — pagrabā nekādas dzīvības nemanīja. Rūta, tātad, vēl gulēja.

Ieva noskurinājās — varēja sagaidīt, ka pēc īsa brīža tracis sāksies no jauna. Cik tāds bērns gan varēja būt nepatīkams!

Viņa uzkāpa otrā stāva vannas istabā un sakārtojās dienai — nomazgājās, apmainīja veļu, sasukāja matus, pārāva zeķes. Galvas sāpes kļuva mazākas, bet pilnīgi nepārgāja, un viņa nolēma steigties ar brokastīm; viņa nekad nelietāja galvas sāpju remdētājus līdzekļus pirms ēšanas.

Kad Ieva nonāca virtuvē, viņa dzirdēja, ka Rūta pagrabā jau staigāja. Padzirdusi, ka Ziemeļa kundze nomodā, meitene sāka viņu saukt.

„Pagaidi, Rūtiņ! Paēdīšu brokastis un tūlīt meklēšu atslēdznieku. Esi pavisam mierīga. Tu arī gribi ēst?"

„Gribu!"

„Tad pagaidi, es tev sagatavošu."

„Bet kā jūs man iedosit?" Rūta pēc pāriš mirkļiem atgādināja.

Ieva pārtrauca sviestmaižu gatavošanu.

Jā — kā?

Nevarēja taču ierādīt, ka atslēga viņai visu laiku bijusi rokā. Bez tam varēja notikt, ka Rūta izmanto situāciju un izbēg.

„Tad viņai ienāca prātā laimīga doma — no vannas istabas otrā stāvā uz pagrabu gāja šachta, pa kuŗu Brauna kundze slidināja pagrabā netīro veļu. Šachtas gals nobeidzās telpā, kur atradās Rūta.

„Rūtiņ, tu redzi mazās durtiņas pa kreisi no lielajām durvīm?"

„Jā . . ."

„Tad uzmani, kas tur notiks."

Ieva ielika groziņā sviestmaizes, glāzi un piena pudeli un, sameklējusi auklu, piesēja to groziņa rokturim. Uzkāpusi vannas istabā, viņa atvēra šachtas durvis. Šachta bija plata un mazliet ieslīpi veda pagrabā. Šachtas galā bija redzama Rūtas galviņa.

„Hallo, Rūtiņ! Tu mani redzi?"

„Jā!"

„Gaidi tagad!"

Viņa ielaida grozu šachtā un sāka lēni atritināt auklu. Pēc brīža atskanēja Rūtas sauciens, ka grozs viņu sasniedzis.

(Turpinājums sekos)

ĻOTI SVARĪGS PAZIŅOJUMS

Lithuanian Trading Co. Latviešu nodaļas vadītājs J. Viva pagodinās paziņot, ka Latviešu nodaļa ar vienu no lielākajām Anglijas austuvēm ir noslēgusi līgumu, pēc kura paredzēts pagatavot speciāli nodaļas vajadzībām 75.000 jardu EKSPORTA KVALITĀTES VILNAS AUDUMU.

Vadoties ar pieredzējumiem, šiem audumiem esam izvēlējušies speciāli ļoti smalku dubultsvītru; šādi audumi Latvijā tiek pieprasīti visvairāk. Esam izvēlējušies arī jaunas glītas krāsas: tumši zilu, tumši brūnu un ogļu pelēku.

Visi šie audumi ir apzīmēti „MADE IN ENGLAND".

Sakarā ar to, ka šie audumi ir augstākās kvalitātes, augstākas ir arī cenas, bet Latviešu nodaļas vaditājs J. Viva ir nolēmis latviešu labā piedāvāt šos audumus mūsu SPECIĀLAJOS STANDARTSAIŅOS, cenas nepaaugstinot.

Tā kā mums vēl arvien ir ļoti liels pieprasījums pēc SPECIĀLAJIEM STANDARTSAIŅIEM, kuŗu satura ir 23 jardi audumu, vaditājs J. Viva izlēmis paturēt 23.000 jardu audumu turpmākajiem 1000 SPECIĀLAJIEM STANDARTSAIŅIEM. Katra saiņa saturā ir paredzēti 23 jardi JAUNĀ EKSPORTA LABUMA VILNAS AUDUMU AR DUBULTSVĪTRU, 7 uzvalkiem vai 7 dāmu kostīmiem tikai par **$79.00,**

ieskaitot visus izdevumus. Audumu krāsas katrs pasūtinātājs var izvēlēties pēc patikas. Mūsu SPECIĀLO STANDARTSAINI var pasūtināt ikviens, neatkarīgi no tā, vai viņš ir mūsu vai kādas citas firmas klients.

Uz pieprasījumu piesūtām audumu paraugus bez maksas, kā arī standartsaiņu cenu sarakstu un mūsu JAUNO VISPĀRĒJO CENRĀDI.

Lai pakalpotu visiem klientiem, tad tiem, kas nevēlas saini pasūtināt tūlīt, mēs rezervēsim SPECIĀLO STANDARTSAINI uz 3 mēnešiem pret $1.00 iemaksu.

GARANTĒJAM sūtīt tikai tos audumus, ko klients izvēlējies pēc paraugiem Mēs būtu pateicīgi, ja mūsu līdzšinējie klienti, kas vēlas saņemt JAUNO AUDUMU paraugus, rakstot mums, pieminētu, ka viņi ir mūsu pastāvīgie klienti.

Bez tam vēl paziņojam visiem klientiem, kas ieinteresēti sūtīt šujammašīnas uz Latviju, ka mēs sūtām SINGERA ROKAS un KĀJMIŅAMĀS ŠUJAMMAŠĪNAS, muitu iepriekš samaksājot, — tā ieskaitīta cenā. Lūdzam rakstīt, pieprasot sīkāku informāciju,

LATVIAN SECTION, LITHUANIAN TRADING CO.,
galvenajam pārstāvim Kanadā —
DV GRĀMATNĪCAI, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada.
LONDONĀ, ONT., PASŪTINĀJUMUS PIEŅEM R. ALKSNIS, 33 CLIFTONVALE ST.

MOONLITE VILLA
Rosedale, Ont., Kanadā.
Tel.: Burnt River 16, Ring 31.

Pieteikties un tuvākai informācijai zvanīt:
M. VESTFĀLS,
Tel.: BE 9-3767, Toronto.
(PĒC PL. 6 VAKARĀ).

APKĀRT ZEMES LODEI

● Britu žurnāls „Tailor and Cutter" nule kā izraudzījis pasaules vislabāk ģērbtos kungus. Pirmā vietā ir mārsals Tito, kam seko Savienotō Valstu viceprezidents R. Niksons, Freds Astērs, Reks Harrisons, Daglas Fairbanks, jr., un Nubars Gulbenkians. Par pēdējo teikts: „Viņš ir viens no nedaudzajiem miljonāriem, kas tiešām arī ģērbjas kā miljonārs."

● Charles Macasku, kas jau gadiem ilgi vada Hertfordšairas nudistu koloniju Anglijā, izteicies, ka vasaras karstais laiks palīdzējis vairot nūdistu iesaistīšanos viņa nometnē. Parasto 300 nudistu vietā tagad nometnē uzņemti 500—600 dabas mīļotāji.

● Kas ir „bītņiks"? Uz šo jautājumu atbild Laurenss Liptons savā jaunākajā grāmatā „The Holy Barbarians". Pēc autora domām „bītņiks" ir tas, kas atsakās no atalgojuma un nabadzību un mīlestību atzīst par īsto un vienīgo mērķi. „Bītņiku" kustība strauji augusi pēdējos gados. Losandželosā esot ap 4000 šādu „karstgalvju", bet vienā pasā Nujorkā šis skaits svārstās no 12.000—15.000. -š.

LIELIE PRETSTATI ASV DABĀ

Dr. J. KAROLA CEĻOJUMA PIEZĪMES

Šķiroties no skaistās Losandželosas, jāpiemin šis pilsētas ātro ceļu sistēma t. s. „Freeway". Uz šiem ceļiem ātrums nav ierobežots, un tie krusto pilsētu visos virzienos, dažās vietās tie krustojas četros stāvos.

Vēl kaut kas no Losandželosas pilsētas ir laikam vienīgais pasaulē — tā ir „Forest Lawn" kapsēta. Šīs kapsētas platība ir milzīga, tā aptver vairākus kalnus, kas ir lieliski kopti un skaisti zaļo; kapsētā ir vairākas baznīcas, lepni mauzoleji un daudz mākslas piemineklu. Uz kapa nevar likt parastos piemiņas akmeņus kā citās kapsētās, bet tikai mākslas darbus vai arī mazu plāksnīti līdz ar zemi šī kapsēta ir domāta kā mākslas darbu dārzs, kuŗā mirušo un dzīvo dvēseles varētu priecāties par aizgājēju skaisto atdusas vietu. Kapsētā ir speciāls mauzolejs pasaules lielākai reliģiskai gleznai, kas ir 160 pēdu gara un 40 pēdu augsta; tanī tēlota Palestīna ar Jeruzalemes apkārtni un Kristus krustā sišanas aina, ar tiem, kas tur bijuši klāt. Tas ir vienreizējs mākslas darbs, ko gleznojis polu mākslinieks Jons Styka, polu komponista un pianista Ignata Jana Paderevska ierosinājumā.

Atsevišķas kapsētas celtnes ir celtas Amerikas pirmo lielo viru godināšanai. Kalnā ir skaisti apstādījumi, bet mazās plāksnītes iet rindā ap kalnu un pa gabalu izskatā kā jumta dakstiņi, bet zem tiem visiem gul mazo cilvēku mirstīgās atliekas, jo nav daudz to, kas var atļauties uzlikt mākslas pieminekli.

Izbraucot no Losandželosas laiks, kā vienmēr ir jauks un temperatūra ap 75-80 gradu F. Ceļš tuvojas Bernardino kalnu pārejai. Tā ir vienīgā vieta pie Losandželosas, kur ir skaists priežu mežs ar kalnu ezeriem. Kalnu pakājē nav koku, bet tikai mazi, sīki krūmi, akmeņi, sausas upes gultne un milzīgas „jukkas" kas ir pilnos ziedos. Nāk pratīā Toronto rožu dārznieks agr. V. Uiska ar viņa semērā niecīgām „jukkām" šeridana dārzniecībā.

Ceļš visu laiku ir divu līniju abos virzienos un braukšana ātra. Vakarā gribam palikt slavenajā Las Vegas pilsētā, un mūsu dēlam arī nav iebildumu, ka vecie brauc uz šo slaveno pilsētu.

Pamazām pazūd lapotie krūmi, ir tikai sausas zāļeņi, akmeņi un atkal akmeņi — pēc katrām 20 jūdzēm ir benzīna stacijas un mazas apdzīvotas vietas. Šai tuksnešainajā posmā nav sānu ceļu, ir kāda māza zaļa oazīte, maza pilsētiņa un atkal smiltis un akmeņi. Vietām lielas reklāmas rāda, ka tuvojamies cūsku farmai ar visādiem tuksneša dzīvniekiem. Pati farma sastāv no vairākām mazām ēkām un lielākas sikumu un koka-kolas tirgotavas.

Vairākos būros mitinās tuksneša zaķi, rakūni un cūskas. Ir svītrotā, ļoti indīgā tuksneša cūska, vairākas klaburčūskas, kas ļauni skatās un drebina savus astes gala zvārgulus. Ir arī 30 pēdu gara, ievesta žņaudzējčūska un vairākas kobras. Turpat tuksneša mūzejā ir daždaži izrakteņi un starp tiem kāda sievietes mūmija, kas ar labo roku tur pie krūtīm piespiestu mazu, apm. gadu veca bērna mūmiju. Šī mūmija atrasta kalnos starp klinšu blukiem 180 pēdu dziļumā un zinātnieki tās vecumu vērtējot ap 5.000 gadu.

Es domāju — cik daudz viss zem saules ir mainījies, bet mātes mīlestība pirms tik daudziem gadiem ir bijusi tikpat dziļa kā šodien.

Telpas šinī mūzejā ir dzesinātas. Izejot ārā, liekas, esmu nokļuvis turku pirtī. Termometrs rāda 125 gradi F, un mute acumirklī ir sausa. Dzeŗam paņemto līdz, ledus kastē glabāto ālu, bet arī tas maz dzesē.

Galīgi nogurušus mūs apsveic tuksneša pilsēta Las-Vegas. Gaismas izšķērdība, reklāmu raibums, lepnas ēkas, viesnīcas, moteļi lielā bagātībā. Aptiekā durvis vaļā, vienā pusē zāles, ko pārdod ar ārsta parakstu, otrā pusē indes visskaistākās pudelēs, pērc bez atļaujas cik gribi; celiņa vidū naudas spēļu mašīnas.

Atrodam makam piemērotu moteli ar peldbaseinu un ejam apskatīt pilsētu naktī.

Uz pilnajām ielām neredz pie piedzērušu cilvēku. Daudzo spēļu lokālu durvis vaļā un iekšā pilns cilvēku. Katrs pēc savām spējām rausta, grūsta, stumda vai ripina dažādas spēļu mašīnas un priecājas, ja izkrīt daži naudas gabali, tos tad lielā steigā bāž atpakaļ mašīnās, kur tie rūkdami pazūd un krājas aiz stikla sienas kā kārdinātāji. Visenerģiskāk spēlē sievietes.

Las-Vegas ir īsta tuksneša pilsēta, uzcelta ar cilvēka pūlēm. Tuvumā ir ezers, no kuŗa dabū ūdeni, un no lielās Kolorado upes spēkstacijas lētu elektrību. Pilsētā ir dažādi siltzemju koki, palmas, Spānijas rozes pašlaik ir pilnos ziedos — baltas, tango vai sarkanas, lielu koku augumā. Dzīvžogi, pa lielākai daļai oleandri ir ziedos, balti vai rozā. Gaiss tīrs, dzidrs, temperatūra ap 100 gradu, bet nav tik karsti kā bija tuksnesī. Otrā dienā ir liels klusums, ielas tukšas, cilvēki pēc naktš atpūšas dzesinātās telpās. Nav jau mūsu nolūks dzīvot te ilgāk, mēs braucam tālāk uz lielo Huvera aizsprostu pār Kolorado upi.

Atkal tuksnesis, akmeņi un sīki krūmi. Ceļš ir lielisks, noved mūs 1 stundas braucienā uz Bolder pilsētiņu, kas ir radusies tuksnesī sakarā ar spēkstacijas būvi. Upes aizsprosts ir īsāks kā Ķegumā, bet augstums grandiozs. Ezers, kā šaura ūdens strēmele aizlokās un pazūd starp kalniem, akmens blukiem un krastiem. Visi ezera krasti ir kaili, bez veģetācijas. Spēkstacijas lejpus dambja izskatās maziņas, melna šaura, maza izskata upīte aiztek dziļi starp stāviem klinšu krastiem tālāk uz leju, lai grieztu atkal turbīnas un kalpotu cilvēcei vairākos ūdens aizsprostos.

Pāri dambim starp klinšu bluķiem, līku loču ceļš velk mūs augšā pretējā krastā, lai pēc dažām simtu jūdzēm vēlreiz apskatītu Kolorado upes kailā tuksnesī izgrauzto milzu gravu, sauktu „Lielais Kanjons". Mēs piebraucam Kanjona dienvidu krastā. Ap dziļāko gravas daļu kreisajā krastā ir skaists priežu mežs, kas ir valsts aizsargāts dabas piemineklis. Pašā kanjona malā daudz privāto māju un dzelzceļa stacija.

Kanjons ir grandiozs, to nevar aprakstīt, tas jāredz. Milzīgā dziļumā starp sarkaniem smilšakmens, granita un baltiem dolomita krastiem tek maza upīte, no augšas izskatā ne lielāka pār Pērsi pie Koknese. Kanjona mala ir nostiprināta ar stipru dzelzs žogu, jo katru brīdi kāds no vaļējiem akmeņiem var sākt ripot un aizraut bezdibenī neuzmanīgu tūristu. Kanjona garums ir ap 100 jūdžu. Uz augšu tas kļūst mazāks, šaurāks, bet dziļums vēl vienmēr ir ļoti liels. Pēc apm. 50 jūdzēm izbeidzas veģetācija. Ceļš iet uz leju, līdz sasniedz milzīgu tuksnešainu līdzenumu, kuŗā nav neviena zaļuma, ne zāles, tik akmeņi, smiltis, nav ūdens — tas ir indiāņu rezervāts. Mazas, apaļas vai stūtainas būdiņas karst tuksneša saulē, mazi bērni sēž ceļmalā un piedāvā krāsainus tuksneša akmentiņus.

Man saliekas rokas, domājot par to dziļi „dievticīgo" amerikāni, kas nomazgā tekošā ūdenī savus grēkus, iesēžas dzesinātā automobilī un aizbrauc svētdineas rītā uz baznīcu apmānīt Dievu.

Ceļš ir ļoti neizdevīgs, un katram, kas te brauktu skatīt kanjonu pa zemes ceļu, ieteiktu braukt atpakaļ uz Viliamsu, no kurienes ceļš sākas, bet nebraukt tūrisma kartēs zīmēto posmu.

Pēc ļoti nogurdinoša brauciena cauri nabadzīgam apgabalam ar noplukušām indāņu būdiņām, nokļūstam gandrīz turpat, kur mēs sākām savu kanjona ceļojumu. Esam priecīgi, ka varam atkal braukt pa platu ceļu, kaut arī apkārtne ir bez mežiem un laukiem — tā pati nabadzīgā akmeņu nora, ar sīkiem dzīvības koku krūmiem, kas atgādina Latvijas paegli. Šie krūmi mūs pavada simtiem jūdžu un nav saprotams, no kā dzīvo lopi un cilvēki šinī apkārtnē. Reizēm cilvēku apmetnes neredzam desmitām jūdžu. Vienīgais kultūras liecinieks ir ganību žogs, šoseja un daudzās tuksās konservu kārbas, kas rēgojas gar visām ceļa malām.

Ūdens trūkums ir drausmīgs. Dienu iepriekš uzņāca pērkona lietus, bet ūdens pazuda sausajās smiltīs kā dzēšlapā.

Šur tur mūsu ceļā ir mazas oazītes, tur zaļo kāds lapu koks, un ir zaļumi pie mazajām mājelēm. Dažās vietās ir raktuves, kur neredz nekādu zaļumu. Ceļš tiek pārbūvēts par autoceļu, un tiem, kas ceļos pēc pāris gadiem, būs viegla braukšana.

Pirms Jaunmeksikas pilsētas Albuquerque ir maza pilsētiņa, saukta Grants. Šinī apgabalā ir bijuši ugunsvēmeļu kalni, un mūsu ceļš iet pa melnu lāvas piepilditu ieleju ar lielām, dziļām bedrēm saplaisājušā lāvas masā. Dažās bedrēs ir ūdens, bet nav veģetācijas.

Pēc garlaicīgās, monotonās akmeņu tuksneša ainavas, Albuquerque pilsēta ar gandrīz 100.000 iedzīvotājiem ir atkal oaze tuksneša vidū, te ir daudz ceļu, skaistas ēkas un apstādījumi. Pilsētais cauri tek — labāk teiksim iet — Rio Grande upes gultne. Tanī nav ne piliena ūdens. Pilsētai ūdens nākot no kāda lielāka aizsprosta, kuŗš apgādājot arī lauksaimniecībai piemērotās zemes.

Uz austrumiem pie Santa Rosa pilsētas ir lauki, kas ir zaļgani, dažās vietās pat aug zāle. Apgabals lēnām pārvēršas, jau parādās pa retam lapu kokam. Mums aiz muguras paliek tuksneša kalni, zeme kļūst pilnīgi līdzena un ceļu var redzēt pazūdam pie apvārsņa.

Jūdzēm tālu no ceļa redzami mazi, zaļi koku puduri un mazas ēkas. Vēja rotori sūknē ūdeni.

Ir jau arī pa uzartam laukam, ir pat ganāmpulki, kas dzer pie ganību akām, kur vēja rotors pastāvīgi sūc no zemes dziļumiem šo dzīvības sulu.

Pārbraucam prāvu sausu upes gultni, es lasu un brīnos — „Canadian River".

Beidzot pie Dalhortas ir pirmie kviešu lauki, dzelteni, nogatavojušies un milzīgi kombaiņi tos plauj, kuļ un graudus izber smagā automašīnā; ir arī auzu lauki ar mazāk sīkām auzām, vardei līdz mugurai.

Rīt braucam uz kviešu un lielopu bagātāko apgabalu — uz Kansas Sitiju.

M. Krone-Balduma

PADOMI NAMAMĀTĒM

DAŽĀDI SAKŅU SALĀTI

Sakņu salātus varam pagatavot, pievienojot dažas garšvielas vai arī citas saknes, vai svaigus salātus; tie labi noderēs vieglām otrām brokastīm vai arī vakariņās ar sviestmaizītēm.

Šādu sakņu sagatavojumu ir daudz, un tie ir dažādi, un katra namamāte var kombinēt jaunas receptes un pa savai gaumei.

JAUKTIE SALĀTI

3 tomāti, 1 vidēja lieluma gurķis, 1 zaļais pipars, apm. ½ māre. zaļo zirnīšu, 1 salāta galviņa, eļļa vai majonēze.

Tomātus sagriež šķēlēs, tāpat sagriež gurķi, zaļo piparu pārgriez un iznem sēklas, sagriež strēmelēs, saplucina salātu galviņu, visu saliek bļodā, pārkaisa ar sāli. Sajauc vai nu ar eļļu vai majonēzi.

ZAĻO PUPIŅU SALĀTI

1 māre. zaļo pupiņu, novārītu un sagrieztu nelielos gabaliņos, 1 mazāks sasmalcinātš sīpols, 2 vidēja lieluma tomāti, sagrieztī katrs 8 daļās, sāls pēc garšas, majonēze vai eļļa, salātu lapas.

Novārītās pupiņas un sasmalcināto sīpolu sajauc ar eļļu vai majonēzi un noliek uz vienu stundu ledusskapī, tad pievieno tomātus. Liek bļodā salātu lapas un uz tām salātu sagatavojumu.

Tomātu vietā var lietot arī sagrieztas radīsu šķēlītes.

OLU UN SĪPOLU SALĀTI

1 galviņa salātu, 4 vidēja lieluma sīpoli, franču majonēze, 3 ēd. kar. stiprāka sarīvēta siera, 1 ēd. kar sasmalcinātu pētersiļu lapiņu, 8 cieti novārītas olas.

Salātu saplucina un sajauc ar majonēzi, tad saliek sagrieztas sīpolu un olu šķēles, pārslacina ar majonēzi un pārkaisa ar pētersiļu lapiņas.

ZIŅŅU UN VĒZU ASTĪŠU SALĀTI

1 māre. vēzu astīšu, skābs krējums vai majonēze, ½ māre. sagrieztas un novārītas selerijas saknes, 4 cieti novārītas olas, 1 māre. novārītu zirnīšu.

Vēzu astītes sajauc ar krējumu vai majonēzi, iecilā pārējās piedevas un liek uz salātu lapām.

SAKŅU UN ŽĀVĒTU SIĻĶU SALĀTI

1 māre. novārītu kartupeļu, ½ māre. novārītu biešu, ½ māre. novārītu burkānu, 2 ēd. kar. sasmalcinātu sīpolu, 2 žāvētas siļķes, 1 ēd. kar. citronu sulas un salātu eļļa.

Kartupeļus, burkānus un bietes sagriež mazos gliteņos gabaliņos, pieliek sasmalcināto sīpolu. Siļķēm novelk ādu, atbrīvo no asakām un sasmalcina. Visu viegli sajauc ar citronu sulu un eļļu. Noliek uz stundu ledusskapī un, pasniedzot galdā, var likt katram uz šķivja, pārklāta ar salātu lapu.

SALĀTI HOLANDIEŠU GAUMĒ

2 māre. kāpostu saēvelē, pārlej ūdeni un vāra, kamēr mīksti, tad notecina uz sieta. Liek atpakaļ katliņā, pārlej ar 3 ēd. kar. etiķa, sakulta ar vienu olu un sāli. Pieliek ½ tējkar. ķimeņu un karsē 10 minūšu. Pasniedz galdā ar žāvētu vārītu šķiņķi vai cīsiņiem.

KARSTI KARTUPEĻU SALĀTI

1 māre. kartupeļu, 6 šķēles cauraugusta speķa, 1 mazāks sīpols, 4 ēd. kar. etiķa, 6 ēd. kar. skāba krējuma, sāls un pipari pēc garšas.

Kartupeļus novāra, nomizo un sagriež nelielos gabaliņos. Speķa šķēles labi sacep. Sasmalcinātō sīpolu sabrūnina. Visu sajauc līdz ar pārējām piedevām. Pasniedzot galdā, garnē ar ūdens kresēm.

APETĪTA SALĀTI

½ māre. pildītu olīvju, ½ māc. vārītu burkānu, 1 māre. novārītu zirnīšu, 1 mazāks sīpols, sāls un pipari pēc garšas, majonēze.

Burkānus sagriež ripiņās, tāpat arī olīves, sīpolu sasmalcina un visu viegli sajauc līdz ar pārējām piedevām un majonēzi.

SAKŅU SALĀTI II

1 puķukāpostu galviņa, ½ māre. varītu biešu, ½ māre. vārītu pupiņu, ½ māre. vārītu burkānu, ½ māre. vārītu zirnīšu, 3 unces Svaices siera.

Puķu kāpostu novāra un izdala rozītēs, bietes sagriež strēmelēs, burkānus sagriež strēmelēs vai arī ripiņās. Katra no minētām saknēm atsevišķi sajaucama ar franču majonēzi un atstājama 1 stundu, lai majonēze lēsūcas saknēs. Tad sakārto uz apaļas sānsbļodas salātu lapas, vidū liek puķukāpostus un pārējās saknes kombinē grupiņās. Visu parkaisa ar sarīvētu sieru.

PILDĪTI TOMĀTU SALĀTI

Tomātiem noņem mizu, izdobj un sakārto uz salātu lapām, pārkaisa sāli un pilda ar šādiem pildījumiem: biezpienu, sajauktu ar sagrieztiem svaigiem gurķiem, vistu salātiem, vēzu astītēm vai jūras vēža gaļu, sajauktu ar majonēzi; dažādām sajauktām saknēm, kartupeļu salātiem, olu salātiem, zivju un gaļas salātiem. Virsu var garnēt vai nu ar sagrieztām olu šķēlēm vai arī pipargurķīšu šķēlītēm.

TOMĀTU UN PUĶUKĀPOSTU SALĀTI

2 vidēja lieluma tomāti, ½ puķukāpostu galviņa, 2 ēd. kar. sarīvēta siera, ūdenskreses.

Katru tomātu pārgriež šķērsām. Puķu kāpostu novāra sālsūdenī un izdala rozītēs. Tomātus sakārto uz šķivja, pārklāta ar ūdenskresēm. Liek uz tomātiem puķukāpostu rozītes, pārslacina ar franču majonēzi un pārkaisa ar sieru. Ja puķukāpostu rozītes paliek pāri, tās sakārto blakus tomātiem.

LATVIJAS AMERIKA
pārstāvis
ST. KATARINES
H. Greble, 85 Maple St., St. Catharines, Ont.,
kārto abonementu, sniedz un pieņem informāciju.

LATVIJAS AMERIKA
pārstāvis
KLIVLENDĀ
J. Ezergailis, 12102 Miles Ave., Cleveland 5, Ohio, USA,
pieņem jaunus abonentus, kārto abonementu pagarinājumus un sniedz informāciju.

PASAULES VĒSTURE

GROZGALVĪGA SKATĪJUMĀ

LATVIJA KĀ BRĪVA VALSTS

Latvija bija atbrīvota. Bet nu tikai sākās īstas lustes. Sāka nodibināties politiskās partijas. Ja sākumā to bija kāds pusduciņš, tad pēc divpadsmit gadiem jau bija vairāk par trīsdesmit. Kādas partijas gan nebija! Ievērojamākā partija bija — „Bijušo naudas noguldītāju partija". Tā pat savu deputātu dabūja Saeimā. Ar to pierādījās, ka lētticīgu ļautiņu Latvijā bija papilnam.

Sākās politiskās spēles. Apmēram tā, kā pie „acītes". Lielās partijas pēc kārtas „turēja banku". Mazās partijas, savu kārti nedabūjušas, aizmugurē piestiķēja, kad kādam spēlmanim redzēja rokā dzokeri, dūzi vai desmitnieku.

Notika arī politiskās andeles. Diez kas galu galā būtu iznācis, ja Kārlis visam tam nedarītu galu.

Saprotams, nobirumi bija arī tad, bet daudz mazāki. Negāja vairs uz desmit pusēm, bet tikai uz vienu.

Bet vislustīgākie bija partiju kaŗi. Ar šautenēm gan nešaudījās, bet „morāliskas dubļu pikas" gāja pa gaisu tā, ka tautai bija gan ko priecāties, gan ko brīnīties par savu vēlēto pārstāvju „smalko uzvešanos". Lūk, deputāta „gods" bija neaizkaŗams, lai kāds arī dažs „neaizkaŗa mais" būtu.

Vissliktāk izgāja vācu baroniem. Tiem atņēma zemi. To pašu zemi, ko viņu senči senos laikos latviešiem bija nolaupījuši. Radās jaunas jaužu kārtas — jaunsaimnieki un apbūvieši.

Apsīka kaŗa laika rūpniecība — kandžas tecināšana, jo valsts sāka brūvēt labu un lētu šņabi. Vēlāk gan nodevas kultūras un ceļu fondiem to biški sadārdzināja. Bet tauta nekurnēja. Diez vai bez šnabja ietiņi tik īsā laikā sasniegtu jo augstu kultūras līmeni.

Arī ceļi uzlabojās, par ko jāpateicas šnabim. Tā sakot, dzērāji paši rūpējās, lai ceļi būtu kārtībā, un nodokļa maksātājiem no gada tirgiem „dūšā" mājup braucot, nedraudētu ievešanās grāvī, ratiem gāzelējoties pa bedrēm.

Seviški uzplauka avižnieciba. Par lielām pilsētām nemaz nerunāsim. Katrā mazākā pilsētiņā bija pa avīzei. Dažā pat divas. Ievērojamākās bija — „Ziemeļu Vēstnesis" un „Malienas Ziņas". Tās varēja lasīt no sākuma uz beigu pusi, no beigām līdz sakumam. No augšas uz apakšu un no apakšas uz augšu. Tas pats iznāca vienmēr.

Ja katrā numurā, kas bija uz 4 mazformāta lapaspusēm, varēja saskaitīt 200.300 drukas kļūdu, tas neko netraucēja. Lasītāji toreiz vēl nebija tik gudri un pret drukātu vārdu daudz ieciētigāki kā tagad.

Sakarā ar avīžu plūdiem, radās arī dzejnieku plūdi. Katram pagastam bija savs dzejnieku kadrs, tāpat kā „pažarnieku" komanda. Dzejoja skrīverpaligi, skolmeistaru paligi, lopu pārraugi, puiši un meitas siena pļavā, lopgani tādos brīžos, kad govis nebizoja. Tikai saimnieki nedzejoja. Tiem bija jāstrādā. Visas Latvijas redakcijas, tā sakot, peldēja dzejā.

Par literātūru, gleznieciību un tēlniecibu šeit nav ko runāt. Tur iznāktu trīs atsevišķas vēsturēs. Īsumā var tikai pieminēt, ka romānus sāka rakstīt no ½ — 3 kilogramiem dzīvsvarā. Mālderi pindzelēja uz cukurmaisiem sārtas rozes un zilganus vaigus, bet tēlnieki pieminekļus sāka kalt ne tikai dzīvajiem, bet arī mirušiem.

Nebija sliktāk nostādīta arī lopkopība. Ragu lopus audzināja vēl rūpīgāk kā bērnus. Bet neiztika arī šeit bez strīdiem. Daļa lopkopju uzstājās par brūnām govīm, daļa par melnraibām, kauc gan piens visām bija balts. Labi, ka pašas govis šinīs cīņās nepiedalījās. Tad gan būtu badīšanās!

Bet kādā maija dienā visas partiju lustes izbeidzās. Kārlis likvidēja „simts ķēniņu" namu un sāka valdīt pats.

Slikti jau nebija. Turība cēlās. Tikai ar demokratiskām brīvībām bija paknapāk. Presei „aizbāza" muti.

Radās „galma trubadūri", kas apdziedāja augstos kungus, saņemot par to atzinību ir naudā, ir graudā, pa vasarnīcai vai mūžas centram, kuŗus līdz šim apsaimniekoja valsts.

Pieminot muižas centrus, atcerējos, ka neesmu neko minējis par zemes piešķiršanu Latvijas sākuma gados.

Kad karaviri bija ierakumos, tika skandināts, ka bijušo baronu zeme tiks sadalīta cinītājiem.

Beidzās karš. Tikai . . . cinītājiem biški bija jāuzgaida. Ja no cinītājiem kāds bija nepacietīgāks — varēja dabūt zemi pirkt no pirmajiem ieguvējiem. 95% no tiem to tagad nedomāja apstrādāt.

Saprotams, beigās saņēma zemi arī cinītāji. Dažam gadījās vēl nekas, bet daža savā purvā iegrima līdz ausīm

Lai nu kā viss jau bija labi. Bet dārgais tēvs un skolotājs bija nobaidījies, ka mazā Latvija neiekaŗo viņa plašo dzimteni. Bez tam viņa „mikstā" sirds skuma, ka Latviju arī neierauj polu un vācu kaŗā.

Lai nodrošinātu abas varbūtības, viņa tanki ieripoja Baltijas valstīs un . . . aizņaudza tām rikli.

Turpinājumā: CITAS ZEMES UN VALSTIS VISJAUNĀKAJOS LAIKOS

Kristaps Grāmatnieks

PAR DIVIEM...

(Pārnesums no 3. lpp.)

pareizi, ja sociālisti apgalvo: Ubi bene, ibi patria — kur man labi, tur man tēvija!" griezās tālāk vecā platē.

Daudzi strādnieki Latvijā nebija sociālisti, daudzi strādnieki Latvijā arī nedomāja, kā tēvija ir tikai tur, kur mums labi klājas. Daudz Latvijaš intelliģences, kas agrāk valsti ieņēma labas un ļoti labas vietas, tagad atrodas Amerikā, un ļoti daudzi no šiem cilvēkiem tagad atklāti pasacījuši, ka viņi uz Latviju atpakaļ nebrauks, kaut arī tā būtu briva . . . Ļoti daudziem no viņiem jau ir jaunā pavalstniecība, un tie atzinuši, ka tēvija ir tur, kur labi klājas! Kas viņi ir tagad — sociālisti vai nacionālisti? Arī ministrs Alfreds Bērziņš ir Amerikā. Ko viņš tagad teiktu Liepājas drāšu fabrikas strādniekiem?

Svešumā atrodas arī otrs bijušais ministrs Ulmaņa valdībā (gan tikai ļoti īsu laiku) — Alfreds Valdmanis. Viņš bija visjaunākais ministru kabinetā, bet ne jauno gadu dēļ viņam no tā bija jāaiziet. A. Valdmanis ievēribu pie Ulmaņa neizpelnījās ar muti, bet darbiem. Viņš bija centīgs un spējīgs, tik centīgs, ka sabeidzā pat savu veselību. Bet svaru kausos spējas un centība kādreiz sver vismazāk. Alfreds Valdmanis pēc kaŗa apmetās uz dzīvi Kanadā un atkal taisīja spožu karjēru, līdz nokļuva Ņufaundlendas cietumā. Bet arī cietumā Valdmanim labi klājās, viņš tagad ir no tā jau sen laukā un atkal stāv stipri uz kājām. Vienīgais, ko mēs tagad Valdmanim varam pārmest, ir viņa centība. Viņš bija tik centīgs, ka uzcēla visu Ņufaundlendu uz kājām.

Kādas daļas latviešu sabiedrības domās svešumā dalās starp Alfredu Bērziņu un Alfredu Valdmani. Lielākajai daļai ir gluži vienaldzīgi, kuŗš no šiem abiem Alfrediem savai tautai bijis labāks dēls. Bijušie latviešu leģionāri Valdmanim vēl tagad ir pateicīgi, ka viņš iestājies par tiem Beļģijas gūsta laikā, kad viņi tur cieta badu un kā „vācu nacisti" dabūja ar šauteņu laidēm pa muguru. Bija viļuši arī daudzi latviešu virsnieki, kas domāja, ka pēc kapitulācijas tie varēs komandēt savas vienības Latvijas atbrīvošanai un ar ziediem rokā iejāt Rīgā un Liepājā. Ar saucienu „neizklīstiet!" viņi ļoti labi saturēja savas vienības kopā gūsteknu nometnēm . . . Vai viņiem tagad to pārmest? Daudzi šai naivā ticībā zaudēja savas dzīvības, palikdami Kurzemes krastā, kur gaidīja izkāpjam angļus un zviedrus. Latvijas ģenerāldirekcijas viri vēl īsi pirms savas izbraukšanas uz Vāciju aicināja bēgt mežā un uzņemties ciņu ar bolševikiem.

Un ko mēs tagad varam pārmest Alfredam Bērziņam? Varbūt vienīgi to, ka viņš pratis izglābt sev dzīvību. Viņš ir cietis kā no krieviem, tā vāciešiem un kā latvietis paturējis rokas tīras. Amerikāņi to, droši vien, viņa kontā ierakstījuši pozitīvi. Un tāda tagad jau ir mūsu visu nostāja — mēs esam cietuši no abiem! Bērziņš savu nostāju bija parādījis jau pirms notikumu atrisinājuma, daudzi to parādīja tikai pēc tam. Bērziņš tagad ir daudzu latviešu organizāciju priekšgalā, Valdmanis atteicies no darbības latviešu organizācijas.

Trešdien, 1959. gada 15. jūlijā, 56. n-rs.

HARVEY KEITH REALTOR
181 Eglinton East, To
HU 7-3

B & A PHARMACY
478 PARLIAMENT ST., TORONTO, WA 1-04
Mūsu uzticamie latviešu klienti mums ir labākā reklāma.
PIEDAVAJAM LAIPNĀKO UN ATRĀKO APKALPOSAN
MEDIKAMENTI uz LATVIJU no MŪSU VEIKALA. ĀTRA PIEGĀDE
jūsu tuviniekiem un draugiem Eiropā un zemēs aiz dze
aizkara. VISI SŪTIJUMI APDROŠINĀ
Jūs varat uzticēties: 13.000 saiņu Latvija sasnieguši 10-12 dien
INFORMACIJAI ZVANIET WA 1-0432
vai pienāciet person

TEA ROOM"
354½ Yonge St., 2. stāvā, tel. EM 6-2403, Toron
atvērta no pl. 9 rītā līdz 10 vakarā, arī svētdienās.
Iepriekšēja pieteikšanās nav nepieciešama.
Mrs. Karol READER un padomnieks.

KAKTIŅŠ
TRANSPORTA FIRMA
Veicam visādus transportus ar modernām mašīnā
(mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lūdzam zvanīt katrā lai
LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toro

Dr. ROMAN PNIEWSKY
Ilggadīga prakse slimnīcās Vācijā, Polijā un Sveic
Speciālists iekšķigās, sieviešu un veneriskās slimībā
3537 PARK AVE., MONTREAL, P. Q., tel. VI 5-7623, Mon
Runā vāciski un krieviski. Pieņem no pl. 3—8 vak

Mēs sūtām
MEDIKAMENTUS AR GAISA PAS
uz Latviju, Igauniju, Lietuvu un citām Eiropas zem
Piegāde 3 nedēļu laikā.
Mūsu cenas ir zemākās. Nododiet mums pasūtinā
ROTBART'S DRUG STORE
676 Queen St., Toronto.
EM 3-2800

IEPAZISTIETIES AR KANADU — BRAUCIET AR VILCIENU!
BRAUCIET AR CNR TAGAD
UN MAKSĀJIET VĒLĀK.
$100,- minims. 10% iemaksa — nomaksa līdz 24 mē
nešiem, atkarā no atlikuma. Dzelzceļu un kuģu kombinētos braucienus var izkārtot uz nomaksu
● Plašas apmešanās iespējas dienu un nakti,
● Braucot ar CNR, varat ņemt līdzi bagāžu līdz 150 mārciņām pilnīgi bez maksas.
DIVI LIELI VILCIENI IK DIENAS UZ RIETUMIEM UN AUSTRUMIEM.
SUPER Continental UN Continental
Informācija saņemama un vietas rezervējam Kanadas Nacionālā dzelzceļa vietējā biļešu aģentūrēs.
CANADI

HARVEY KEITH REALTOR

181 Eglinton Ave., East, Toronto
HU 7-3333

Sniedzam nesaistošu informāciju par visiem mūsu speciālpiedāvājumiem lielajos dienas laikrakstos.

ZVANIET NEKAVĒJOTIES, TAS IETAUPIS JUMS LAIKU UN LIDZEKĻUS.

LEO VĒVERIS
Tel. mājās RO 9-5049

- PALIDZAM obligāciju sagādē.
- PALIDZAM sagādāt aizdevumus iemaksām bez atlidzības
- NOVERTĒJAM katru īpašumu.

BRUNO PURINŠ
TEL. MĀJĀS HU 1-0181

NEKUSTAMI ĪPAŠUMI PLAŠĀ IZVĒLĒ VISOS PILSĒTAS RAJONOS.

B & A PHARMACY
478 PARLIAMENT ST., TORONTO, WA 1-0432
Mūsu uzticamie latviešu klienti mums ir labākā reklāma.
PIEDAVAJAM LAIPNĀKO UN ĀTRĀKO APKALPOŠANU
MEDIKAMENTI uz LATVIJU no MŪSU VEIKALA. ĀTRA PIEGĀDE
jūsu tuviniekiem un draugiem Eiropā un zemēs aiz dzelzs aizkara. VISI SŪTĪJUMI APDROŠINĀTI.
Jūs varat uzticēties: 13.000 saiņu Latviju sasnieguši 10-12 dienās.
INFORMACIJAI ZVANIET WA 1-0432
vai pienāciet personīgi.

Ja paklausāt Pelēkā kunga norādījumam un braucat pa 103. ceļu izzvejot visas labās vietas, bet ja paliekat „jaņos" — neaizmirstiet iegriezties nometnē RĪGA, varbūt laimēsies.
Tā atrodas 6 jūdzes Z. no Port Severnas pie 103. ceļa. Laba vieta atvaļinājumiem un izbraukumiem. Izīrēju laivas un motorus.
OSKARS ZVIRGZDGRAUDS,
50 Carrick Ave., Hamilton, Ont. Tel. LI 9-8782.

JA SŪTĀT DĀVANU SAIŅUS PIEDERĪGAJIEM uz LATVIJU, TAD UZTICIET TOS DV GRĀMANĪCAI, 123 Huron St., Toronto 2 - B, Ontario — Canada.
Pieprasiet cenu sarakstu, sekojiet sludinājumiem.

"TEA ROOM"
354½ Yonge St., 2. stāvā, tel. EM 6-2403, Toronto
atvērta no pl. 9 rītā līdz 10 vakarā, arī svētdienās.
Iepriekšēja pieteikšanās nav nepieciešama.
Mrs. Karol READER un padomnieks.

Pudiņu un cepumu pulveri tikai no DR. OETKER

OPTIĶIS LUNSKY
470 COLLEGE ST., Toronto,
WA 1-3924

Sunnyside rajonā
IZĪRĒJAMA
mēbelēta istaba.
Tel. LE 1-5193, Toronto.

KAKTIŅŠ
TRANSPORTA FIRMA
Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lūdzam zvanīt katrā laikā:
LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

Frank Vass, BA
ADVOKĀTS — NOTĀRS
455 Spadina Ave., Apt. 403
(College un Spadina ielas stūrī)
Tel. birojā — WA 2-6111, WA 2-6112, Toronto.

Abonentu ievērībai Zviedrijā
Latvijas Amerikā abonēšanas maksu lūdzam kārtot ar DV STOKHOLMAS NODAĻU, BOX 220, STOCKHOLM. LA apgāds

Mūsu laikraksta pārstāvis ANGLIJĀ
G. ZARIŅŠ,
11 Alexandra Gdns,
London, N. 10. Tel. TUD 0371,
pieņem jaunus abonentus, kā arī pieņem un sniedz informāciju, arī abonementu pagarinājumus.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
BALTIC MOVERS
VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM
Tel. LE 4-1403

Dr. ROMAN PNIEWSKY
Ilggadīga prakse slimnīcās Vācijā, Polijā un Šveicē.
Speciālists iekšķīgās, sieviešu un veneriskās slimībās.
3537 PARK AVE., MONTREAL, P. Q., tel. VI 5-7623, Montreal.
Runā vāciski un krieviski. Pieņem no pl. 3—8 vakarā.

Mēs sūtām
MEDIKAMENTUS AR GAISA PASTU
uz Latviju, Igauniju, Lietuvu un citām Eiropas zemēm.
Piegāde 3 nedēļu laikā.
Mūsu cenas ir zemākās. Nododiet mums pasūtinājumus.
ROTBART'S DRUG STORE
676 Queen St., W., Toronto.
EM 3-2800.

IEPAZISTIETIES AR KANADU — BRAUCIET AR VILCIENU!
BRAUCIET AR CNR TAGAD
UN MAKSĀJIET VĒLĀK.
$100,- minims. 10% iemaksa — nomaksa līdz 24 mēnešiem, atkarā no atlikuma. Dzelzceļu un kuģu kombinētos braucienus var izkārtot uz nomaksu.
- Plašas apmešanās iespējas dienu un naktī.
- Braucot ar CNR, varat ņemt līdzi bagāžu līdz 150 mārciņām pilnīgi bez maksas.

DIVI LIELI VILCIENI IK DIENAS UZ RIETUMIEM UN AUSTRUMIEM.
SUPER Continental UN Continental
Informācija saņemama un vietas rezervējamas Kanadas Nacionālā dzelzceļa vietējās biļešu aģentūrās.
CANADIAN NATIONAL RAILWAYS

PRIEKA DRUSCIŅA
Grāmatas autore pazīstamā igauņu rakstniece
MAGDA PIHLA
Grāmatu illustrējuši Dainis Miezājs un Alfrēds Brūveris
Prieka Druscina (Roomuraasuke) 4 — 9 gadus veca meitene, garām bizēm. stāsta lasītājiem par saviem piedzīvojumiem pilsētā un uz laukiem ,skolā un mājā ,darbdienā un lielajos Dziesmu svētkos. Autore uzmanīgi ieturējusi šo stilu, nekur neiespiežas pieauguša gudrība meitenes bērniski — naīvajā perspektīvā.
Mēs varam sekot ar prieku, kā meitene skaidri īsta no lēmumus un ieņem stāvokli, kur parasti pieaugušais apdomājas. Druscina iepriecē lasītājus ar savu gaišo, skaidro seju un tā ir ģeniāla humora pazīme. Autore simpatizē tēliem ar visu sirdi, blakus komiskiem atgadījumiem mēs sastopam daudz ģeniālas bērna poezijas, viņas fantazijas rotaļu Ozola lapotnes istabā. Beigu stāstā parādītas nacionālas jūtas, kas ir tuvas bērna sirdij un dvēselei.
Šī grāmata ir glīti iesieta — lieliska dāvana bērniem
Cena 2.00 dol.
Dabūjama
DV GRĀMATNĪCĀ,
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

BAZNĪCAS ZIŅAS

DIEVKALPOJUMI ASV

ŅUJORKĀ

Latviešu ev. - lut. draudze, 504 Second St., Brooklyn 15, N. Y. Dievkalpojumi Betlemes baznīcā.

19. jūlijā Betlemes baznīcā dievkalpojums pl 11.15, mācītājs R. Zariņš, draudzes lauku īpašumā pl. 11, māc. O. Gulbis. Draudzes namā Bruklinā, pl. 7 vak. Jaunatnes sarikojums.

26. jūlijā Betlemes baznīcā dievkalpojums pl. 11,15, māc. A. Ozols; draudzes lauku īpašumā Draudzes kanceleja draudzes namā jūlijā un augustā atvērta samazinātu laiku. Regulāram vajadzībām lūdz izmantot otrdienas un piektdienas no pl. 11 —1 un no pl. 6—8 vak., kā arī svētdienas pēc dievkalpojumiem attiecīgās baznīcās. Par pārējā laika iespējām lūdz sazināties iepriekš pa tel. SO 8-7721.

Prāv. Dr. Visvaldis Sanders no Vircburgas, Vācijā, viesosies pie tuviniekiem Otavā un Ņujorkā. Esam lūguši viesi spredikot Betlemes baznīcā svētdien, 26. jūlijā, pl. 11,15.

2. augustā, pl. 9 rītā Bronksas Sv. Toma baznīcā, un pl. 11,15 Betlēmes baznīcā dievkalpojums; abās vietās mācītājs A. Ozols; pl. 11 draudzes lauku īpašumā dievkalpojums, māc. O. Gulbis.

ČIKĀGA

Čikāgas latviešu ev. - lut. Ciānas draudzē, 5015 W., Ferdinand Māc. A. Rautenšilds.

Svētdien, 19. jūlijā, pl. 9,30 dievkalpojums; māc. A. Rautenšilds. Pēc dievkalpojuma draudzes izbraukums uz Mundelein, Ill.; dievvārdi pl. 1 p.p.

Čikāgas latviešu ev. lut. Miera draudzes dievkalpojumi katra mēneša 1. un 3. svētdienā, pl. 1 dienā lietuviešu baznīcā, 2225 W. Cermak Rd.

Māc. A. Sudars, 1030 — 30 Ave. Belwood, Ill.

Māc. Pāvils Kirsons, Meivudā, Ill., tel. FI 2-2420.

Sv. Pāvila ev. - lut. draudzes dievkalpojumi mēneša 2. un 4. svētdienā, plkst. 10,30 dienā Čikāgas luterāņu semināra baznīcā, 1644 So., 11th Ave.

Čikāgas latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi katru svētdienu, plkst. 11 dienā, 5000 W. Ohio St., māc. A. Stefenbergs. Jaunatnes sanāksmes katru svētdienu pl. 9,30 no rīta. Lūgšanu dievkalpojumi katru sestdienas vakaru, pl. 7,30.

Māc. J. Turks, Kalamazū, 903 Hazard Ave., tel. 44619.

Kalamazū sv. Jāņa ev. - lut. draudzei mēneša 2. un 4. svētdienā Trīsvienības baznīcā, pl. 2 dienā, bērniem pl. 1,15.

Svētdienas skolā nodarbības no pl. 9,30—12,30.

Dievkalpojumi Čikāgas ev. - lut. latviešu Sv. Jāņa draudzes baznīcā — 1540 N. Spaulding Ave. — notiek katru svētdienu, plkst. 3 p. p.

Mineāpoles St. Paula latviešu ev. lut. draudzes dievkalpojumi savā dievnamā, 3152 S. 27th Ave. katru svētdienu, pl. 11 no rīta māc. P. Langins.

Māc. G. Straumanis, 1444 N., Kedzie Ave., Chicago 51, Ill.

Lansing Kolledžas lut. baznīcā mēneša 1. svētdienā, pl. 2 dienā, bērniem pl. 1,15.

Elkhartā, Ind., reizi mēnesī svētdienas vakarā, YMVA's telpās, 120 W. Lexington Ave.

Māc. A. Piebalgs, Kalamazū, 328 S. Rose St., tel. 4-8255.

Kalamazū Ciānas luterāņu baznīcā, 523 Pine St., mēneša 2. un 3. svētdienā, plkst. 10 no rīta.

Māc. J. Lazda, 60 Dennis Ave., S. E. Grand Rapidi.

Dievkalpojumi latviešu ev.-lut. Vienības draudzes baznīcā katru svētdienu plkst. 1 p. p.

MILVOKI

Milvoku latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi katru svētdienu, pl. 2.00 dienā Faith ev. - lut. baznīcā, 1000 S. Layton Bulv. Māc. J. Meisters. Svētdienas skola dievkalpojuma laikā, baznīcas sabiedriskajās telpās.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mitulis, 66 Gordon Ave., Port Arthur, Ont., tel.: 4-0302.

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331, Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1563.

Svētdien, 19. jūlijā, pl. 11 dievkalpojums Sidrabenē.

Svētdien, 26 jūlijā, pl. 10 rītā dievkalpojums Sidrabenē. Bērnu svētki.

Svētdien, 2. augustā, pl. 11 dievkalpojums Sidrabenē.

Svētdien, 9. augustā, pl. 11 dievkalpojums Sv. Andreja baznīcā.

Svētdien, 16. augustā, pl. 11 dievkalpojums Sidrabenē.

Sestdien, 22. augustā Bērnu nometnes noslēguma dievkalpojums un ugunskurs Sidrabenē.

Svētdien, 23. augustā, pl. 11 dievkalpojums Sv. Andreja baznīcā.

Svētdien, 6. septembrī, pl. 11 kapu svētki latviešu kapos.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510.

19. jūlijā — svētbrīdis Saulainē.

26. jūlijā plkst. 2 p .p. Sv. Jāņa baznīcā dievkalpojums.

2. augustā — svētbrīdis Saulainē

9. augustā, plkst. 2 p.p. Sv. Jāņa baznīcā.

16. augustā — svētbrīdis Saulainē

23. augustā, plkst. 2 pp. Sv. Jāņa baznīcā.

6. septembrī — kapu svētki latviešu kapu nodalījumā.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

19. jūlijā, plkst. 1,30 p. p., Jaunatnes iesvētīšanas dievkalpojums ar dievgaldu

HAMILTONĀ

Māc. E. Pavasars, 209 E. 38th St., Hamilton, Ont. Tel. Fulton 3-1182.

Hamiltonā, Latvešu ev. - lut. Kristus draudzē, Sv. Trisvienības baznīcā, 18 Victoria Ave., S., tel. CE 2-2385.

Svētdien, 19. jūlijā, plkst. 7,00 vakarā dievkalpojums.

HAMILTONAS LATVIEŠU BAPTISTU MISIONĀRU

dievkalpojumi notiek Stanley Ave., baptistu baznīcā. Sniedz visus garīgus paskaidrojumus.

Bībeles studēšana un lūgšanas stundas katru nedēļu. JA 9-1097.

VINIPEGĀ

Māc. Fr. Ruperts, 729 Jessie Ave., Winnipeg 9, Manitoba. Tel 2-5512. Winipegas latviešu ev. - lut. sv. Krusta draudzē, Sv. Pētera baznīcā, Ellice un Sherbrook ielu stūrī.

OTAVĀ

Māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road, Ottawa 1 Ontario. Tel.: RE 3-3906

Latviešu ev. - lut. Miera draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Pētera baznīcā, Sparks ielā.

Māc. Ed. Kerģis, 153 Bancroft Dr., Sudbury, Ont. Tel. OS 3-3284.

Virdžinijtaunā svētdien, 19. jūlijā, plkst. 13. anglikaņu baznīcā dievkalpojums.

Norandā svētdien, 19. jūlijā, plkst. 16. United baznīcā dievkalpojums.

MONTREĀLA

Māc. V. Sēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal, P. Q. Tel. HU 4-8394. Dievkalpojumi Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viatevr ielu stūrī.

19. jūlijā, plkst. 11 rītā, draudzes lauku īpašumā, Tērvetē, dievkalpojums. Māc. V. Šēfers un māc. A. Voitkus.

Māc. Arturs Voitkus, 2384 Beaconsfield Ave., Apt. 12, Montreal, P. Q. Tel. HU 9-3224. Dievkalpojumi Redeemer baznīcā, 285 Clarke Ave.

ST. KATARĪNĒS

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catarines, Ont. Tel. MU 5-5098.

Sv. Katarīnes latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojums ar jaunatnes iesvētīšanu un dievgaldu 19. jūlijā, pl. 3,30 p. p., Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave. Dziesmu lapiņas. Māc. J. Prauliņš.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 3 p.p. un trešdienās pl. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

TORONTO LATVIEŠU MISIONE

Latviešu misijas kārtējie dievkalpojumi Toronto notiek sestdienās plkst. 8 vak., 14 Parkroad misijas namā (Bloor pazemes pieturas tuvumā). Svētdienu rītos no pl. 10,30—11,00 ģarīgs radio raidījums — Brīdis ar Dievu, viņu ģarums 1350 Ošavas raidītāja. Tel. AM 1-4210.

DĀVANAI UN PAŠU PRIEKAM
piedāvājam

ROMĀNI

I. Leimane	VILKAČU MANTINIECE	$6.80
	KAILĀ DZĪVIBA	$2.90
A. Niedra	MŪŽIGĀ IEVA	$3.60
	PERLES MAJORES DRAUGS	$3.40
	MELNA MAGONE	$2.80
T. Zeltiņš	MELNĀS AVIS	$3.40
	ROŽU GAITENIS	$3.40
A. Dziļums	LAILA NO RIGAS	$4.00
Dz. Sodums	TAISAM TILTU PĀR PLAŠU JŪRU	$3.00
Z. Lagerleļa	LĒVENŠELDA GREDZENS	$5.40
J. Veselis	DIVAS MĀSAS	$3.00
Z. Mauriņa	TĀLĀ GAITA	$4.00
	IEDRIKSTETIES IR SKAISTI (kādas dzīves stāsts)	$4.95
Andr. Niedra	SIKSPĀRNIS	$3.90
	KAD MĒNESS DILST	$3.90

DAZADAS

G. Munte	GRĀMATA PAR AKSELI MUNTI	$3.60
J. Torvalds	TRIECIENS UZ BERLĪNI	$3.50
	TĀDAS BIJA BEIGAS	$3.50
Dr. H. Ekners	PĀRI ZEMĒM UN JŪRĀM	$3.50
Fr. Buss	BISMARKA NOSLĒPUMS	$1.80
J. Sārts	PIEVILTIE, romāns	$2.50
P. Jurevičs	DZĪVE UN LIKTENIS	$2.80
P. Klāns	RŪSA, romāns	$5.60
Ed. Virza	KĀRLIS ULMANIS	$2.80
Dž. Steinbeks	PAR PELĒM UN CILVĒKIEM	$2.40
M. Zeberiņš	PŪRA PŪĶIS UN TRIS SIEVAS	$3.40
J. Sarma	NEGANTNIEKS, romāns	$3.90
K. Lesiņš	PĒDĒJĀS MĀJAS, romāns	$4.00
J. Veselis	TEIKSMA PAR MANU MŪZU	$3.80
R. Bangerskis	MANA MŪŽA ATMIŅAS, I d.	$4.80
Dr. Velss un Heijs	HIROŠIMAS DIENAS GRĀMATA	$2.80
J. Jaunsudrabiņš	MANA DZĪVE	$4.00
V. Janums	MANA PULKA KAUJAS GAITAS	$4.00
J. Širmanis	GAUJAS VIRI	$2.50
Alf. Dziļums	DIEVA DZIRNAS, romāns	$4.00
P. Klāns	SIRILUNDAS ATGRIEŠANĀS, rom.	$3.80
V. Kroders	SMIŅĒTĀJI	$3.40
D. Gvareski	Don Kamilo jautrie piedzīvojumi	$3.20

JAUNATNEI

	GADSKĀRTA LATVJU DAINAS	$2.75
	PASAKAS PAR VELNIEM	$3.10
	EMĪLS UN BERLĪNES ZĒNI	$1.50
	GAILITIS UN VISTIŅA	$1.50
	AUGSIM LATVIJAI, dz. krājums	$1.25
	PRIEKŠPILSĒTAS NOSLĒPUMS	$2.80
	RAIBĀ VASARA, rom. jaunatnei	$2.80
	ANNELES GRĀMATA	$3.50
	ZELTA ATSLĒDZIŅA	$3.50

DZEJAS lieliem un maziem

	PAR TO MAZO SŪPULĪTI	$2.20
L. Tauns	MŪŽIGAIS MĀKONIS	$2.00
Ed. Sināts	SAULES UN ĒNU DĀRZOS	$1.50
E. Zālīte	SILA ZIEDI	$1.50
Ing. Vīksna	ES SAKU PALDIES	$2.75
Andr. Eglītis	Vai dievkociņš zied mātes kapu laukā	$4.00
J. Veselis	TRĪS LAIMES	$3.00
A. P. Mierkalns	ATLANTĪDA	$1.50
	TRADIRIDIS	$2.50
G. Saliņš	MIGLAS KROGS	$2.40
R. Galeniece	ATZIŠANĀS	$3.60
	AVE MARIA (dz. antoloģija)	$3.70

Bez tam daudz citu grāmatu, kā vecākie, tā jaunākie izdevumi. Rotaslietas un tautiskie izstrādājumi.
Pasūtinot pa pastu, jāpievieno 10¢ pasta izdevumiem.
DV KANADAS GRĀMATNĪCA,
123 Huron St., Toronto 2-B, Ont., Canada.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

5. septembrī — DV balle Palace Pier.
26. septembrī operete Mucenieka un Muceniece.
1. oktobrī — Koncertapvienības koncerts: Ks. Bidiņa (mecosoprāns), Unitarian Church zālē.
10. oktobrī — Bostonas teātra izrāde.
17. oktobrī — Balle Columbus zālē. DV Toronto Vanadzes.
24. oktobrī — P. Brīvkalnes koncerts Ītona auditorijā.
31. oktobrī — TLB drāmatiskā ansambļa pirmizrāde „7 vecmeitas".
1. novembrī — Irmas Kajakas-Ķeniņas ritmoplastikas studijas audzēkņu vakars Sv. Andreja baznicas zālē.
7. novembrī — Mārtiņu balle Palace Pier. DV Toronto nod.
17. novembrī — Dainas kora 10 g. jubilejas koncerts Ītona auditorijā.

HAMILTONĀ

30. oktobrī HMMK balle, Rainbow zālē.
21. novembrī HLB un DV Hamiltonas nod. valsts svētku atceres sarīkojums.

NIAGARĀ

1. un 2. augustā Draudzības un jaunatnes dienas.
26. sepetmbrī sezonas atklāšanas balle.
21. novembrī Valsts svētki.

ST. KATARINĒS

12. septembrī — Mednieku un makšķernieku kluba balle Atlanta kluba telpās.
26. septembrī Daugavas Vanadžu kopas Pļaujas svētku sarīkojums.
24. oktobrī — Mednieku un makšķernieku kluba balle Atlanta kluba telpās.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ
līdz ..... uz ..... mēnešiem ar šādu adresi:
Mr., Mrs., Miss .....
Adrese: .....
Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $ .....
..... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot)
Paraksts .....
Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn., $16.00 par gadu.
Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanagi, 123 Huron St. Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lāsi, 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A.

JĀNIS GAILĪTIS,
Latvijas Amerikā pārstāvis Hamiltonā,
12 GREEN MEADOW RD.,
Hamilton, Ont., tel. FU 3-7717.

Paziņojam latviešu sabiedrībai, ka ceturtdien, 16. jūlijā, plkst. 11 atvēram
TORONTO ZIEMEĻDAĻĀ JAUNU, MODERNU PUĶU VEIKALU
"CREST FLORIST" 567 MOUNT PLEASANT RD., TĀLR.: HU 7-0491.
ZIEDI katrai vajadzībai. Katram pircējam dāvana

KANADAS NACIONĀLIE PARKI

Nav citas zemes pasaulē, kur atvaļinājuma pavadīšana būtu tik pieejama katram, neatkarīgi no tā, cik tam naudas kabatā, kā tās ir Kanadā. Komūnistu zemēs, kuŗas nepārtraukti reklamē, ka tās it kā ar lielu mīlestību aprūpē savus pilsoņus un tos aizsargā no katra ekspluatācijas mēģinājuma, protams, nespēj dot neko tādu, ko varētu salīdzināt ar Kanadas nacionālo un provinču parku sistēmu, kuŗas labumus var zaudēt katrs apmeklētājs vai nu pilnīgi bez maksas vai arī par visai niecīgu atlīdzību. Pad. Savienības Melnās jūŗas atpūtas vietās, par kuŗām tik daudz ir rakstīts, līdz pat pēdējam laikam ir domātas tikai tiem, kuŗus atiecīgās valdības iestādes ir izraudzījušas Turpretim Kanadas dabiskās atpūtas vietas ir pieejamas katram, kas to vēlas.

KLINŠU KALNU PARKI

Šoreiz pakavēsimies pie nacionālajiem parkiem, kuŗus ierīkojusi un pārzina Dominijas valdība. Tagad tādu ir jau trīsdesmit trīs, un tie ir visdažādākā lieluma pa visu Kanadu no viena krasta līdz otram. Tie kalpo trim galvenajiem mērķiem: atpūtai, izglītībai un dabas jaukumu saglabāšanai. Šo parku lielākā daļa ir milzīgi spēļu un atpūtas laukumi, kur katrs var nometņot iepriekš sagatavotās nometņu vietās, apceļot tos kājām vai ar laivu un peldēties neskaitāmos ezeros un strautos. Visplašākais šāda veida apgabals ir klinšu kalni, ar sešiem nacionāliem parkiem abpus Britu Kolumbijas un Albertas provinču robežai. Četri no tiem savienojas, izveidojot Ziemeļamerikas lielāko nacionālo parku apgabalu; tie ir Joho, Kutenajs, Banfa un Džaspera nacionālie parki. Pēdējais ir lielākais atpūtas parks, kas aptver 4.200 kvadrātjūdžu jeb apm. vienu trešo daļu no Holandes platības. To iekārtoja 1885. gadā, sākumā tikai kādu 10 kvadrātjūdžu platībā, (tagad tas ir paplašināts līdz 2.564 kvadrātjūdzēm), lai aizsargātu no neierobežotas Sēra kalna karsto minerālavotu izmantošanas. Skaistuma un lieliskuma ziņā Klinšu kalnu nacionālo parku ainavas nav pārspējamas. Dabas milzīgo varenību te rāda augstas kalnu galotnes, kuŗu sāni ir klāti ar spīdošu ledu, un stāvas klintis, kas kontrastē ar mirdzošiem ūdenskritumiem un ziedošām pļavām.

AUSTRUMPIEKRASTES PARKI

Kanadas otrā galā ir visvairāk uz austrumiem izvirzītie parki Keip Bretonas augstienē. Tā atrodas Jaunskotijas ziemeļu zemes smailē. Tur apmeklētājiem atklājas tādi okeana skati, ka pat elpa aizraujas, kad okeana piekrastē plīstošie viļņi sakuļas putās pret klinšaino krastu, kur tumšie meži stiepjas līdz pat vētraino ūdeņu malai.

Tur ir arī nacionālie vēsturiskie parki ,kas saglabājuši ēkas un apvidus, kuŗi cieši saistīti ar Kanadas vēsturi. Dažos nacionālajos vēsturiskajos parkos atrodas agrāko laiku militārie priekšposteņi, kas atgādina zemes izpētīšanu un zemes atvēršanu baltajiem, kā, piem., Batlefordas forts Saskačevanas visvairāk uz rietumiem izvirzītajā daļā, vai laikmetu, kad Kanadas eksistence bija svaru kausos, kā, piem., Velingtonas fortu pie Sv. Labrenča upes. Dažā nacionālajā parkā ir vienkārša māja, kas saistīta ar kāda liela kanadieša vārdu, kā, piemēram, Ontario provincē Kiceneras savrupmāja „Woodside", kur uzaudzis, pavadot zēna un jaunekļa gadus, lielais Kanadas valstsvīrs, Viljams Laions Mekenzijs-Kings, kuŗa laikā Kanada ieguva pilnīgas valsts tiesības.

RETO DZĪVNIEKU AIZSARDZĪBA

Ir nacionālie parki, kas dod patvērumu meža dzīvniekiem, kuŗi citādi būtu izskausti, ja tos neaizsargātu. Tas gan ir visu nacionālo parku uzdevums, bet dažiem ir sprausti šie speciālie aizsardzības mērķi. Šāds izcils piemērs ir milzīgais Meža bifeļu parks, kas robežojās kā ar Albertas provinci, tā ar Ziemeļrietumu territoriju. Tieši te Ziemeļamerikas bifeļus, kuŗi savā laikā, kad ieradās baltie mednieki, miljoniem klīda pa prērijām, bet kuŗus nedaudzos gados gandrīz pilnīgi izskauda, patiesi glābj no iznīcības. Šis pasākums ir visai sekmīgs, jo tagad ar stingriem ierobežojumiem, izsniedz medību atļaujas. Šie pēdējie prēriju karaļu pēcteči bija samazinājušies līdz kādiem piecdesmit vai pat mazāk dzīvniekiem, bet sakarā ar noteikto aizsardzību to skaits ir pieaudzis līdz 40.000 galvām Meža bifeļu nacionālajā parkā.

Nacionālos parkus pārvalda Otavas Ziemeļu lietu un nacionālo dabas bagātību departaments. Darot prieku vairāk nekā miljonam gadskārtējo apmeklētāju un aizsargājot Kanadas floru un faunu, nacionālie parki pilda savu uzdevumu, kas izteikts to dibināšanas likumā: „Parki veltīti Kanadas tautai, lai tā mācītos un priecātos . . . un tie jāuztur un jāizmanto tā, lai tie neskarti paliktu nākošajam audzēm un darītu tām prieku."

C. S.

Senāts piekritis Apspiesto nāciju nedēļas izsludināšanai

ASV Senāts 6. jūlijā pieņēmis likumprojektu par Apspiesto nāciju nedēļu, kas atzīmējama katra gada jūlija trešajā nedēļā. Šogad tā būs laikā no 19. līdz 26. jūlijam. Šāds likumprojekts vēl jāpieņem Tautas vietnieku namā, kur to ierosinājis demokratu līdera Mekkormaks. Pēc tam likums jāizsludina prezidentam.

IZCILS PANĀKUMS SPORTĀ

Džarvis kolledžas institūts par izcilāko atlētu 1958./59. g. sezonā atzinis 11. klases audzēkni, 18 g. v. Egilu Petmani, kas ir savas skolas izcilākais basketbolists un arī lielisks futbolists. Ar savu cīņas sparu un nepārspējamo punktu guvumu viņš izrādījies par neaizstājamu cīnītāju basketbolā vidusskolu līgā. Lielu E. Petmaņa uzņēmumu, kā arī rakstu ievietojis Toronto laikraksts „The Globe and Mail", un arī minēts, ka Egils dzimis Latvijā, cīnās arī DV komandā, un pēc kolledžas beigšanas domā turpināt izglītību Raiersona institūtā.

Mazas piezīmes par lielajiem svētkiem

Jaunatnes svētki ir aizvadīti, bet to rīkotājiem daudz kas vēl darāms, lai, kā saka, „savilktu galus kopā". Saprotams, visaizņemtākais cilvēks organizācijas komitejā būs finanču daļas vadītājs Vairis Bērziņš, kam būs dienām un naktīm jāsēd pie smagās naudas lādes, lai aprēķinātu svētku „astronomisko" atlikumu . . . Neviens šobrīd nevar pateikt, cik tas īsti liels, bet matēmatiķi lēš, ka varētu būt ap 4.000 līdz 5.000 dol. Kāds jautātis pēc Rožu balles zinkārīgi jautāja: „Kur šie to naudu liks?" Teicu, ka cels jaunatnes mītni uz ASV un Kanadas robežas. „Tiešām, tā ir lieliska ideja!" viņš iesaucās, un steidzās to pastāstīt arī citiem. Cerams, ka šis jaunietis nedomāja, ka tāds ir arī svētku organizācijas komitejas nodoms.

KAD FOTOGRAFI ATPŪSAS

Vērojot svētku vispārējo norisi, nācās konstatēt, ka ar katru gadu mūsu centīgo fotografu skaits jo strauji sarūk. Gandrīz kā upē iekritis bija preses fotografs Hermans Kliģers. Vienīgi kaut cik aktīvi bija „amata brāļi" — J. Kreilis un J. Liģers. Bet tomēr, kad pienāca balvu pasniegšana, kas iekrita tieši svētdienas rītā, tad informācijas centra telpās nebija iespējams sadzīt pēdas pat siem diviem preses darbiniekiem. Pēc lielās dižballes karalienes Elizabetes ēkā noguruši bija arī sacensību uzvarētāji. Puse no viņiem nebija klāt pie balvu izdalīšanas.

„KARA LAUKS"

Informācijas centra telpas pēdējā rītā atgādināja kara lauku: papīru kaudzes no sienas līdz sienai; iztukšotas pudeles (kas cits kā „seven-up"?); atgrieztas konservu bundžas un vēl citas lietas, kas bija saistītas ar informācijas centra 24 stundu darba laiku. Ja mums būtu jāizrauga čaklākā darbiniece Jaunatnes svētku laikā, tad tā katrā ziņā būtu svētku informācijas un tūrisma nozares vadītāja Nonita Griezīte, kas pēdējos 2 mēnešus savas acis bija aizvērusi tikai uz nedaudzām stundām. Kādreiz, kad pēc kāda sarīkojuma šo rindu autors ieradās informācijas centra telpās, priekšā jau bija šī nenogurstošā jauniete, kas vienmēr ar laipnu smaidu sagaidīja tālos viesus un tiem paskaidroja svētku norisi.

CEĻO 3000 JŪDŽU

Pausme un Rožu balle bija divi lielākie Jaunatnes svētku sarīkojumi, tādēļ šeit arī bija iespēja satikt jauniešus no visattālākām vietām ASV un Kanadā. Grupa jauniešu bija mērojuši pat 3.000 jūdžu tālo ceļu no Locandželosas. Viņi piedalījās arī korso braucienā, kas savu kulmināciju sasniedza universitātes stadionā. Šeit pavērās jo plašs darba lauks visiem fotografiem, kuŗi šoreiz nežēloja savas krāsu filmas, lai padarītu nemirstīgas tautu meitas valējās mašīnās. Pati Pausme noritēja bez starpgadījumiem, vienīgi daļa apmeklētāju sūdzējās, ka nebijas iespējams dzirdēt dažas runas.

SATIKŠANĀS KLUBS

Lai gan Jaunatnes svētku rīkotāji neizpauž, kādi bijuši panākumi saukšanās klubam, labi informētas aprindas mums ziņo, ka šis klubs pa pilnam attaisnojis savu uzdevumu. Kā zināms, klubs darbojies pat ar vecākās paaudzes svētību. Tie veduši savas meitas un dēlus (dažu kautrīgāku pie rokas), lai pateiktu tos „aklajiem randiņiem". Tādu, kas pēc apsēšanās tūlīt savas vietas atkal atstājuši, bijis ļoti maz. Tātad ,klubs darbojies ar panākumiem . . .

KAD PIETRŪKST SPĒKA

Laikam jaunība arvien iet roku rokā ar pārgalvību. Kā citādi lai to aizbildina, kad Jaunatnes svētku baleta sacensības B. Rubess visu sacensību laiku abam kanadiešu žūrijas komisijas dāmām „kavēja laiku". Zināms, ka tādās reizēs rīkotāji žūrijai drīkst pietuvoties, kā saka, „pa gabalu", bet letiņi jau tāpēc nestalgās apkārt žūrijas komisijai zeķēs vai rīta kurpēs. Tad nu tā arī iznāca, ka, skatoties dāmu acīs, pietrūka spēka pienācīgi izšķirt goda balvas piešķiršanu. Kanadiešu dāmu vērtētos punktus saņēma tomēr visi, kas pelnījuši, bet „flirtiņa" iespaidā impresārijs, liekas, ar to nebija samierinājies un pasludināja atsevišķas 3 vietas, ārpus darba kārtības. Šādu pārgalvību dēļ liekas, ka nākamajās sacensībās, ja tādas notiktos, nebūs vairs kas piedalās.

SPĪTĒ LIETUM

Šie Jaunatnes svētki arī liecināja, ka vairums svētku dalībnieku nebija no cukura. Varētu teikt — lija kā pa Jāņiem, bet jaunieši nebūt nedomāja atstāt ugunskuru. Apziņā, ka šis bija pēdējais vakars, viesi un mājinieki jo vairāk gribēja parādīt savu možo garu un latvisko stāju, par spīti neparedzētiem šķēršļiem. Uz redzēšanos nākošajos Jaunatnes svētkos!

Ego.

Igauņu iesniegums

Igauņu pasaules organizācija nosūtījusi memorandus ASV ārlietu ministram Herteram, Anglijas ārlietu ministram Selvinam Lloidam un Francijas ārlietu ministram Kuv - de - Mirvilam ar lūgumu Ženēvas konferencē ierosināt jautājumu par krievu karaspēka izvākšanu no Baltijas un citām Austrumeiropas valstīm.

Vajadzīga
MĀJKALPOTĀJA
— ēdienu gatavotāja modernā apartamenta mājā.
Ģimenē 2 pieaugušie.
ATALGOJUMS $90.- MĒNESĪ. Brīvs uzturs, istaba ar televiziju un vēdināmo ierīci. Pastāvīgs darbs.
Zvanīt RU 7-0567, Toronto.

SPORTS

SPORTS ZIEMEĻAMERIKAS JAUNATNES SVĒTKOS

Kaut arī sestdien, 4. jūlijā, jaunatnes svētku dalībnieki un apmeklētāji bija sadalīti pa daudzajiem sarīkojumiem, visumā jāatzīst, ka sporta sarīkojums izdevās, un ap 200 skatītāju pieredzēja interesantas sacensības. Plašās Toronto Centrālās YMCA's telpas bija kļuvušas gluži latviskas, jo visur dominēja latviešu valoda. Abās vingrotavās rītēja basketbola un volejbola spēles, kamēr pārējās telpās sviedrus lēja galda tenisisti un šacha ātrspēles dalībnieki.

Basketbolā uzvarēja Toronto Daugavas Vanagu vienība, finālā pieveicot Filadelfijas Kursu, bet sieviešu un vīriešu volejbolā pirmo vietu ieguva Hamiltonas Sparta.

Galda tenisā vīriešiem uzvarēja M. Žulps, sievietēm — D. Žulpa, vīriešu dubultspēlē pirmo vietu ieguva M. Žulps ar L. Eichvaldu, sieviešu dubultspēlē — A. Dzenīte ar J. Riņķi, kamēr jauktā dubultspēlē uzvarēja M. Žulps ar D. Žulpi.

Šaušanā ar mazkalibra šautenī uzvarēja L. Salnājs, bet šachā uzvaras laurus plūca E.Mednis.

Sacensību vadība atradās Jaunatnes svētku sporta nozares vadītāja Viļa Mazura rokās.

Basketbola finālā piedalījās Hamiltonas Sparta, Toronto DV, Filadelfijas Kursa un Montreālas Latviešu sporta klubs. Pirmā spēlē tikās Kursa ar Montreālu. Šinī sacensībā Montreāla nodemonstrēja negaidīti labu spēli, un Kursa 1. puslaiku beidza savā labā tikai ar 2 punktu starpību — 28:26. Arī 2. puslaikā spēle bija vienlīdzīga, un tikai pēdējās spēles minūtēs Kursas izcīnīja uzvaru ar 57:46. Kursas veiksmīgākie punktu guvēji bija Gultnieks — 25 un Briedis ar 24 punktiem, kamēr Montreālas vienības dvēsele Zommers ieguva 15, bet Spūrmanis 10 punktus.

Ļoti sīva un līdzvērtīga cīņa bija DV un Hamiltonas vienību starpā. Jāatzīmē, ka priekšsacīkstēs Sparta prata pelnīti pieveikt meistarvienību. Šoreiz uzvaru izšķīra DV Vanagu veiksme un Spartas neveiksme iemetienos DV labā ar 40:30 (21:10). Trešā spēlē tikās zaudētāji — Hamiltonas Sparta ar Montreālu. Šinī sacensībā Montreāla atstāja pavisam pagurušu iespaidu, tālais ceļš un iepriekšējā spēle bija izsmēlusi gados jauno spēlētāju izturību, un Hamiltona guva vieglu uzvaru ar 73:36 punktiem. Finālā tikās Kursa ar Kanadas latviešu meistarvienību, Toronto DV. DV jau no spēles sākuma gūst nelielu pārsvaru. Uzmanīgi sedzot pretinieku un veidojot labu saspēli, DV punktu starpību pamazām palielina un pārņem savās rokās spēli. Pirmā puslaika beigās DV pārsvars skaitļos ir jau 48:24 punktiem. Arī otrā puslaika aina daudz nemainās, un šķiet, ka viesi zaudēs ar lielu punktu starpību. Tomēr spēles pēdējā posmā, DV spēlējot paviršāk, Kursa atgūst veiksmi iemetienos un rezultātā starpību samazina. Spēle beidzās ar DV uzvaru — 91:71:

DV vienībā spēlēja un punktus guva: A. Richters 9, A. Litaunieks — 17, A. Spricenieks — 14, J. Petmanis — 20, L. Timermanis — 10, E. Petmanis — 16, Strautnieks — 4, Z. Timma — 1. Kursā spēlēja: M. Gultnieks — 27, V. Briedis — 27, J. Rošāns — 8, An. Krūmiņš — 1, J. Students — 1, H. Freimanis — 2, Dzenis, Vīksniņš — 5.

VOLEJBOLS SIEVIETĒM

Jāatzīmē, ka sacīkšu kalendāru izjauca Vašingtonas vienība, kas nebija paziņojusi, ka neierādīsies. Spartas uzvara skaitļos bija iespaidīga, jo uzvarēja Montreālu ar 15:4 un 15:7, bet Toronto vienību ar 15:4, 15:9. Vienībā spēlēja: E. Leja, A. Krauklē, D. Žulpa, V. Tētiņa, L. Morusе un I. Lēvalde.

VOLEJBOLS VĪRIEŠIEM

Vīriešu volejbolā piedalījās Toronto Roveŗi, Hamiltonas Sparta un Montreālas latviešu sporta klubs. Montreāla uzvarēja Roveŗus ar 15:11, 12:15 un 15:3. Montreālai finālā uzdodot, Hamiltonas Sparta guva uzvaru bez spēles. Jāatzīmē, ka Hamiltonas Sparta ir pašreizējais latviešu meistars Kanadā.

GALDA TENISĀ:

sievietēm finālā D. Žulpa uzvarēja P. Rozenberģi ar 21:12 un 21:16, vīriešu vienspēlē M. Žulps uzvarēja ar 21:17, 19:21 un 26:24. Šī cīņa bija sevišķi spraiga. Trešā vietā Eichvalds sasniedza 20:17 savā labā, bet Žulps to panāca un uzvarēja.

Vīriešu dubultspēlē M. Žulps ar L. Eichvaldu uzvarēja Zommeru ar Baltgalvi 21:15 un 21:16.

Sieviešu dubltspēlē A. Dzenīte ar J. Riņģi uzvarēja Rozenbergu ar R. Kušili ar 21:9 un 21:15.

Jauktā dubultspēlē M. Žulps ar D. Žulpi uzvarēja Rozenberģi ar Zommeru: 21:14 un 21:13.

Nebija ieradušies pieteiktie dalībnieki no Bostonas un Detroitas.

ŠAUŠANĀ

uzvarēja E. Mednis ar 71 no 90 iespējamiem punktiem, atstājot otrā un trešā vietā V. Sūngali ar 57 un R. Bērziņu ar 52 punktiem.

ŠACHA ĀTRSPĒLĒ

uzvarēja E. Mednis (Ņujorka) ar 17 punktiem. Otrā vietā palika V. Kalme no Filadelfijas ar 16; 3. vietā — V. Dālbergs no Portlandes ar 14, bet 4. vietā A. Zuntaks no Toronto ar 12 punktiem. Sevišķi sīva cīņa bija E. Medņa un V. Kalmes starpā, kur tikai trešā partija izšķīra uzvaru.

Uzvarētāji saņēma daudz balvu un atzinības rakstus.

Ž. Zentiņš

BRĪVĀ DABĀ

„COPĒ" ĻOTI LABI

Vasara nu beidzot klāt. Daudziem makšķerniekiem no makšķeres kāta cilāšanas vai koka-kolas pudeļu „atkorķēšanas' labā roka palikusi tāda pastāvāka. Tie, kas jau pabeiguši īso kursu ezera foreļu makšķerēšanā, tagad ar visu niknumu metas uz maskijiem. Diemžēl, maskijs nav nekāda mailīte, kādēļ māte raušus katru dienu necep. Vairāki latviešu dakteŗi veselu nedēļu dzinās pakaļ maskijiem izslavētajā Moon River. Rezultāti vāji. Bet dakteŗiem, tāpat kā pārējiem mirstīgiem makšķerniekiem, vienmēr ir pie rokas attaisnošanās, jo tiem, kas savā laikā skolā arī mācījušies latīņu valodu, gadu tecējumā šis un tas aizmirsies. Ar ko tad īsti mūsu dziednieki attaisno neveiksmīgās maskiju „medības"?: Ļoti vienkārši: ūdens ir pārāk silts!

Un dakteŗiem ir taisnība — upēs un seklos ezeros tagad peldēšanās gan laba, bet zivis, vismaz lielās, ir pārcēlušās uz atvēsinātām vietām dziļākos ūdeņos.

Pateicoties Kanadas pastam, mums ir iespēja šad un tad dabūt zināt kā īsti klājas mūsu makšķerniekiem 250.000 Ontario provinces ezeru malās. Ž. Bērziņš un H. Steŗanijs, pēc neoficiālām ziņām, velk brangas līdakas, un Bērziņam līdaku karaļa kroni droši vien izdosies paturēt arī šogad. Muskokas ūdeņos daudzi mūsu vīri velk laukā pieklājīga lieluma melnos basus.

Tautietis I. Radziņš ir ļoti sašutis par karpu nonīcināšanu šī laikraksta slejās: „Tā nemaz nav, ka karpu var izmakšķerēt katrs muļķis," viņš saka. „Karpa ir ļoti uzmanīga zivs. Ja aukšlas galā jums gadās pāris desmit mārciņu smags eksemplārs, tad ir ko pacīnīties, un uztraukums nav nemaz mazāks kā velkot krastā basu vai citu kādu „kukaini", ko te sauc par sporta zivīm. Arī karpas gaļu nevajaga nolikt. Žīdi ēd karpas pa augstiem svētkiem. Un mēs taču visi zinām, ka žīdi itin labi zina ,ko viņi ēd. Karpas jāprot pareizi sagatavot, un tad lielākais „ķeneris" neatšķirs karpu no foreles. Dzirdēts, ka karpas ir kārtīgi jānomazgā vai jātur dzīvas pāris dienu aukstā skaidrā ūdenī. Tas ir tā saucamais atdūņošanas process. Vislabā kais tomēr ir karpu nodīrāt. Ar asu nazi ādu karpai var norauti minūtes laikā. Es personīgi, pēc karpas nodīrāšanas, izgriežu visu tumšās krāsas sarkano gaļu, bet balto gaļu, atbrīvotu no asākām, sagriežu četrkantīgos gabaliņos — tādos, kā cukurgrauds, apmērcēju olā un rīvmaizē un cepu sabrūninātā sviestā. Lai visas pikreles un trauti būtu tikpat garšīgi, kā šādi sagatavota karpa!"

VOLKSWAGEN
KARMANN-GHIA
Trucks
PORSCHE
A.Laaman, tel. RO 6-4996

Mans dēls Uldis jau veselu nedēļu Kvebekas ziemeļos ik dienu sēž laivā un raksta man ultimātus, lai nekavējoties dodu padomu, kā izķert Lac Labelle ezeru tukšu. Pirmajā vēstulē tronmantnieks vēstīja: „Tev ar te vajadzēja būt. Makšķerēšana te ir lieliska. „Copē" ļoti labi, pagaidām vēl neko neesmu izvilcis, bet šeit esmu tikai otro dienu. Nākošās 28 dienas rādīs, kas šinī ezerā īsti ir iekšā, bet „copē" ļoti labi."

Jaunatnes svētku laikā mani negaidot apciemoja kāds gados vecāks jaunietis, draugs inž. F. Melbārdis no Čikāgas. Toronto pavadīto laiku Felikss gan vairāk izmantoja aizgūtnēm apciemojot arī citus draugus — bijušos landlordus, bet ap pusnakti mums tomēr bija izdeviba parunāt arī drusku par medībām un makšķerēšanu. Te mazs izvilkums no mūsu sarunu protokola: „Mums Čikāgā ir viens vīrs, no kuŗa arī citi makšķernieki varētu mācīties. Sieva viņam tikai tāda svētdienas makšķerniece. Virs diezgan paskops. Šogad jau piekto gadu mūsu grāmatvedis sievai uz dzimšanas dienu dāvā visdārgākos makšķerēšanas piederumus. Kādēļ? Viņš nav muļķis .Viņš labi zina, ka sieva nekad tās dārgās spoles un vizuļus nelietos, un pāris nedēļas pēc dzimšanas dienas mūsu Žoržs varēs netraucēti rikoties ar sievai tik galanti pasniegtajām dārgajām mantiņām. Bet nupat Žoržs drusku pārcentās. Viņam ļoti patīk arī fotografēšana, resp. filmēšana. Sievas dzimšanas dienā viņš laulātai draudzenei uzdāvināja kameru un projekcijas aparātu. Sieva neko neteica. Labi apdomājusies, kundze nodeklarēja: „Paldies mīļais Žorž, par šīm dārgām dāvanām. Kad augustā tev būs dzimšanas diena, tad es nopirkšu sev jaunu kažoku."

Vēl viens izraksts no protokola: „Čikāgā nesen apprecējies kā nelabojams makšķernieks tuvu un tālu pazīstams kungs Šulcs. Trešajā dienā pēc kāzām mūsu Šulcs pameta mājā skaisto kundziti un aizbrauca kopā ar draugiem trīs dienas makšķerēt Viskonsinā. Draugi mēģināja viņam uzmanīgi aizrādīt, vai šāds solis būtu īsti pareizs — pamest daiļo kundziti mājās vienu. „Nekā nevar darīt," Šulcs noteicis, „disciplīna sīeviešiem jāmāca no paša sākuma. Laulība bez disciplīnas ir tāpat kā kotletes bez kartupeļiem."

☆

Dzīvās mailītes, kas jums eventuāli paliek pāri pēc makšķerēšanas, ir atļauts atlaist atpakaļ tikai tajos ūdeņos, no kuŗienes tās nākušas. Neaizmirstiet, ka braucot uz melniem basiem — labākā ēsma ir mazi vēzīši.

A. Pelēkais.

Prinča Filipa profesija

Piedzīvojis Kvebekas Lozonas Sagenajas kapteinis Rolands Barass, atrodoties uz karaliskās jachtas „Britanija" komandtilta, kad tā tuvojās Port Alfredam, bija pārsteigts redzot, ka princis Filips pārņem kuģa komandāšanu, lai ievadītu to dokā. „Viņš izdarījās ļoti prātīgi, kad ievadīja piestātnē „Britaniju"," bija kapteiņa spriedums. „Mani tas ietekmēja."

Katrs, kam ir kāda jēga par grūtībām, ar kādām saistās liela kuģa vadība — „Britanija" ir 4.700 to liela un 412 pēdu gara — piekrītīs kapteiņa Barasa pārsteigumam. Lai dabūtu šo kuģi pie doka malas, vajadzīga vesela virkne labi apsvērtu un noteiktā laikā izdarītu rīkojumu stūres un mašīnas vadībā tāpat pilnīga izpratne, ko šādos gadījumos nozīmē tādi faktori, kā straumes un kustošā kuģa inerces spēks. Šāds uzdevums nav pa spēkam amatieŗim, jo tāds droši vien salauztu dokus un kuģi, mēģinot to ievadīt piestātnē.

Princis Filips, protams, nav amatieris. Viņš ir profesionāls jūrnieks, kas tagad ieņemtu izcilu un godājamu Karaliskās flotes vecākā virsnieka posteni, ja viņš nebūtu apprecējis karalieni. Kad dažus gadus pirms 2. pasaules kara viņš izraudzījās flotes dienestu par savas dzīves karjēru, viņš to darīja savu tieksmju un ģimenes tradiciju dēļ. — hercoga ģimenē ir bijuši divi karaliskās flotes virspavēlnieki, bet arī tādēļ, ka nelielu privāto līdzekļu dēļ tam bija jādomā par darbu, lai nopelnītu savu maizi.

Edinburgas hercogs labi tika uz priekšu savā izraudzītajā profesijā, bet nekādus pārsteidzošus sasniegumus neuzrādīja. Vairāk par savu tagadējo flotes admirāļa dienesta pakāpi viņš, bez šaubām, vērtē faktu, ka bez jebkādām priekšrocībām, pateicoties tikai savām spējām, viņš bija sasniedzis komandleitnanta dienesta pakāpi jau 1950. gadā, un viņam uzticēja komandēt pašam savu kuģi — 1430 to fregati H.M.S. „Magpie". Viņam tad vēl nebija pilni 30 gadi, vai tieši tāds vecums, kad flotes virsniekam ar visai teicamu dienesta gaitu uztic mazāku kuģu komandu.

Edinburgas hercogam, droši vien, sāpēja sirds, kad viņa stāvokļa pienākumi spieda to pamest aktīvu jūrnieka dienestu. No Port Alfreda mazā atgadījuma var spriest, ka viņš rauga turēties pie tā, un kaut arī princis nav darbojies savā profesijā jau astoņi gadi, viņš tomēr neko nav zaudējis no savas vecās prasmes.